

Lagrådsremiss

Ökad kontroll vid utbetalning från den statliga lönegarantin

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 20 juni 2024

Paulina Brandberg

Johanna Johnsson
(Arbetsmarknadsdepartementet)

Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen lämnas förslag till ändringar i lönegarantilagen (1992:497) och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Den utbetalande myndighetens kontroll i samband med utbetalningar från den statliga lönegarantin föreslås öka. Syftet är att motverka felaktiga utbetalningar från lönegarantin.

Förslaget innebär att den utbetalande myndigheten, innan garantibelopp betalas ut, skyndsamt ska kontrollera ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti mot vissa uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas och mot andra uppgifter som förekommer i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet. Uppgifter som förekommer i lönegarantiverksamheten och som kan antas ha särskild betydelse för en ny underrättelse eller en omprövning av ett beslut om lönegaranti ska skyndsamt lämnas till beslutsfattaren, dvs. konkursförvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten.

Garantibelopp ska inte få betalas ut innan beslutsfattaren har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna inte ger anledning till en ny bedömning. En ny underrättelse eller en omprövning av ett beslut om lönegaranti ska inte bara avse fordran på uppsägningslön utan avse arbetstagarens hela fordran som omfattas av garantin.

För kontrollen och uppgiftslämnandet föreslås även bestämmelser om personuppgiftsbehandling och sekretess.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 februari 2025.

Innehållsförteckning

1	Beslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497)	4
2.2	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	8
3	Ärendet och dess beredning	10
4	Den statliga lönegarantin ses över.....	10
4.1	Huvuddragen i den statliga lönegarantin	10
4.2	Den statliga lönegarantin missbrukas	11
4.3	Den pågående översynen av lönegarantin	11
4.4	Den utbetalande myndigheten	12
5	Kontrollen vid utbetalning av garantibelopp ska öka.....	15
5.1	Den utbetalande myndigheten ska kontrollera beslut och underrättelser	15
5.2	Den utbetalande myndigheten ska lämna uppgifter till beslutsfattare	25
6	Omprövning ska ske i fler situationer	32
7	Offentlighet och sekretess	37
7.1	Sekretess i lönegarantiverksamheten.....	37
7.2	Sekretessbrytande bestämmelse och förbehåll	40
8	Personuppgiftsbehandling	43
9	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	51
10	Konsekvenser	53
11	Författningskommentar	61
11.1	Förslaget till lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497)	61
11.2	Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	65
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Lönegaranti	67
Bilaga 2	Promemorians lagförslag.....	68
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna (promemorian)	82
Bilaga 4	Sammanfattning av utkastet till lagrådsremiss Ökad kontroll vid utbetalning från den statliga lönegarantin.....	83
Bilaga 5	Utkastets lagförslag	84
Bilaga 6	Förteckning över remissinstanserna (utkastet)	90

1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497),
2. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

2 Lagtext

2.1 Förslag till lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497)

Härigenom föreskrivs i fråga om lönegarantilagen (1992:497)

dels att 12, 18 och 26 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fem nya paragrafer, 21 b, 23 a, 23 b, 37 och 38 §§, och närmast före 37 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §¹

Om förvaltaren, efter att ha lämnat en underrättelse enligt 11 § första stycket, får upplysningar enligt 10 § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran *på uppsägningslön* omfattas av förmånsrätt, ska förvaltaren snarast underrätta den utbetalande myndigheten.

Om förvaltaren, efter att ha lämnat en underrättelse enligt 11 § första stycket, får upplysningar enligt 10 *eller 23 b* § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av förmånsrätt, ska förvaltaren snarast underrätta den utbetalande myndigheten.

18 §²

Om förvaltaren eller rekonstruktören, efter att ha fattat beslut om betalning enligt garantin, får upplysningar enligt 10 § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran *på uppsägningslön* omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska *han* eller *hon* snarast ompröva sitt beslut *avseende* garantibelopp som ännu inte har betalats ut.

Om förvaltaren eller rekonstruktören, efter att ha fattat beslut om betalning enligt garantin, får upplysningar enligt 10 *eller 23 b* § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska *förvaltaren* eller *rekonstruktören* snarast ompröva sitt beslut *om* garantibelopp som ännu inte har betalats ut.

Om omprövningen medför att utbetalning enligt garantin ska ske med ett annat belopp än tidigare, ska förvaltaren eller rekonstruktören samma dag sända en underrättelse om beslutets innehåll till den utbetalande myndigheten.

21 b §

Det som sägs i 18 § om omprövning ska även gälla för

¹ Senaste lydelse 2019:530.

² Senaste lydelse 2019:530.

tillsynsmyndigheten i fråga om beslut enligt 21 §.

23 a §

Innan ett garantibelopp betalas ut ska den utbetalande myndigheten skyndsamt kontrollera ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti från en förvaltare, en rekonstruktör eller tillsynsmyndigheten i syfte att motverka felaktiga utbetalningar. Kontrollen ska göras mot sådana uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–5, 7, 8 och 11 lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet och mot andra uppgifter som förekommer i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet.

En sådan kontroll ska även göras efter det att ett garantibelopp har betalats ut, om det finns skäl för det.

23 b §

Uppgifter som förekommer i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet och som kan antas ha särskild betydelse för en underrättelse enligt 12 § eller en omprövning av beslut enligt 18 § ska skyndsamt lämnas till förvaltaren, rekonstruktören eller tillsynsmyndigheten.

En uppgift som omfattas av sekretess ska inte lämnas ut om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

Om uppgifter har lämnats ut får ett garantibelopp inte betalas ut innan förvaltaren, rekonstruktören eller tillsynsmyndigheten har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna

inte ger anledning till en ny bedömning.

26 §³

Om den utbetalande myndigheten anser att uppgifterna som arbetstagaren har lämnat i en försäkran enligt 25 § kan påverka frågan till vilken del arbetstagarens fordran på uppsägningslön omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska den utbetalande myndigheten skyndsamt sända en kopia av försäkran till förvaltaren *eller* rekonstruktören.

I sådana fall får garantibelopp för fordran på uppsägningslön inte betalas ut innan förvaltaren *eller* rekonstruktören har omprövat sitt tidigare ställningstagande *i frågan* om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna i försäkran inte ger anledning till en ny bedömning.

Om den utbetalande myndigheten anser att uppgifterna som arbetstagaren har lämnat i en försäkran enligt 25 § kan påverka frågan till vilken del arbetstagarens fordran på uppsägningslön omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska den utbetalande myndigheten skyndsamt sända en kopia av försäkran till förvaltaren, rekonstruktören *eller tillsynsmyndigheten*.

I sådana fall får garantibelopp för fordran på uppsägningslön inte betalas ut innan förvaltaren, rekonstruktören *eller tillsynsmyndigheten* har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna i försäkran inte ger anledning till en ny bedömning.

Behandling av personuppgifter

37 §

Den utbetalande myndigheten får behandla personuppgifter om det behövs för kontroll och utbetalning av garantibelopp och för att i övrigt utföra sina uppgifter i lönegaranti-verksamheten.

Personuppgifter som behandlas enligt första stycket får också behandlas om det behövs för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning.

38 §

Rätten att göra invändningar enligt artikel 21.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer

med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) gäller inte vid sådan behandling av personuppgifter i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet som är tillåten enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 februari 2025.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för fordringar hos en arbetsgivare som före ikraftträdandet har försatts i konkurs eller blivit föremål för något annat insolvensförfarande som avses i 1 §.

2.2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att det i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska införas två nya paragrafer, 28 kap. 13 a och 13 b §§, och närmast före 28 kap. 13 a och 13 b §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

28 kap.

Lönegaranti

Skatteverkets verksamhet

13 a §

Sekretess gäller hos Skatteverket i verksamhet som avser lönegaranti för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men.

Sekretessen gäller inte beslut eller andra ställningstaganden om lönegaranti.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Sekretessbrytande bestämmelse

13 b §

Sekretessen enligt 13 a § hindrar inte att en uppgift lämnas till en konkursförvaltare eller en rekonstruktör om den behövs för att ett beslut eller annat ställningstagande om lönegaranti ska kunna omprövas.

Om Skatteverket med stöd av första stycket lämnar en uppgift till en konkursförvaltare eller en rekonstruktör, får myndigheten vid utlämnandet göra ett förbehåll som inskränker konkursförvaltarens eller rekonstruktörens rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja den. Ett sådant förbehåll får inte innebära ett förbud att utnyttja uppgiften om den behövs för att förvaltaren eller rekonstruktören ska kunna fullgöra sina

*skyldigheter med anledning av
konkursen eller företagsrekon-
struktionen.*

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2025.

3 Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade den 15 oktober 2021 att ge Skatteverket i uppdrag att utreda och lämna förslag på åtgärder som krävs för att hindra felaktiga utbetalningar som upptäcks i samband med handläggning och kontroll av lönegarantiärenden (Fi2021/03377). Enligt uppdraget borde Skatteverket ta över ansvaret för hanteringen av lönegarantins utbetalningsverksamhet.

I juni 2022 överlämnade Skatteverket promemorian Lönegaranti (A2022/01136). En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1* och promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena finns tillgängliga på regeringens webbplats (regeringen.se) och i Arbetsmarknadsdepartementet (A2022/01200).

Inom Arbetsmarknadsdepartementet har ett utkast till lagrådsremiss utarbetats som bygger på förslagen i promemorian. En sammanfattning av utkastet finns i *bilaga 4* och utkastets lagförslag finns i *bilaga 5*. Utkastet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 6*. Remissyttrandena finns tillgängliga på regeringens webbplats (regeringen.se) och i Arbetsmarknadsdepartementet (A2024/00379).

4 Den statliga lönegarantin ses över

4.1 Huvuddragen i den statliga lönegarantin

Den statliga lönegarantin är en skyddslagstiftning till arbetstagares förmån i vissa insolvenssituationer. Lönegarantin regleras i lönegarantilagen (1992:497). Enligt 1 § svarar staten för betalning av en arbetstagares fordran hos en arbetsgivare som har försatts i konkurs i Sverige eller i ett annat nordiskt land. Detsamma gäller för arbetstagares fordran hos arbetsgivare som genomgår företagsrekonstruktion eller som, i ett annat land i Europeiska unionen (EU) eller inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) än Sverige, är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i artikel 2.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/94/EG av den 22 oktober 2008 om skydd för arbetstagare vid arbetsgivarens insolvens, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1794, nedan benämnd lönegarantidirektivet. Vissa grundläggande principer om skydd för arbetstagare vid arbetsgivarens insolvens följer även av lönegarantidirektivet, vilket medlemsstaterna ska ta hänsyn till vid utformningen av sina nationella system.

Den statliga lönegarantin omfattar vissa fordringar på lön eller annan ersättning och pension. Lönegarantin är begränsad i tid och till ett visst belopp. Det finns även vissa begränsningar i rätten till ersättning när det gäller förfaranden med koppling till ett annat land än Sverige.

I en konkurs utan bevakningsförfarande och i en företagsrekonstruktion fattar konkursförvaltaren respektive rekonstruktören beslut om betalning enligt lönegarantin. I en konkurs med bevakning fattar förvaltaren inte något beslut utan underrättar i stället den utbetalande myndigheten om

sådana fordringar som omfattas av garantin och som enligt förvaltarens bedömning är klara. När det rör sig om lönegaranti vid gränsöverskridande situationer är det Kronofogdemyndigheten som fattar beslut. Utbetalande myndighet är enligt lönegarantiförordningen (1992:501) någon av de sju länsstyrelser som har den uppgiften. Lönegarantilagens sociala syfte ställer särskilda krav på att ärendena handläggs skyndsamt (prop. 1991/92:139 s. 31).

4.2 Den statliga lönegarantin missbrukas

Den statliga lönegarantin bedöms vara föremål för omfattande missbruk. I betänkandet Kvalificerad välfärdsbrottslighet – förebygga, förhindra, upptäcka och beivra (SOU 2017:37) konstateras att länsstyrelserna är utsatta för kvalificerad välfärdsbrottslighet och att brottsligheten är organiserad eller systematisk.

Riksrevisionen har granskat den statliga lönegarantin och redovisade i februari 2022 resultatet av granskningen i rapporten Den statliga lönegarantin – förekomst av missbruk och myndigheternas kontrollarbete (RiR 2022:4). Enligt Riksrevisionen finns det tydliga indikationer på ett relativt omfattande missbruk av lönegarantin. Av utbetald lönegaranti i konkurser bedömer Riksrevisionen att 6–9 procent kan antas betalas ut på felaktiga grunder, vilket motsvarar 100–150 miljoner kronor under ett genomsnittligt år. Riksrevisionen har analyserat omfattningen av missbruk i lönegarantin med hjälp av registerdata. De register som har samkörts är Skatteverkets register över löner och länsstyrelsernas register över lönegarantiutbetalningar.

4.3 Den pågående översynen av lönegarantin

I promemorian Lönegaranti lämnar Skatteverket bl.a. förslag om att ansvaret för utbetalning av garantibelopp ska överföras från länsstyrelserna till Skatteverket, att Skatteverket ska kontrollera att en arbetstagare har rätt till garantibelopp och att överprövningsförfarandet ska ändras. Skatteverket anför i promemorian att det finns ytterligare områden inom lönegarantisystemet som bör utredas vidare men som ligger utanför det uppdrag som myndigheten har fått. Skatteverket pekar bl.a. på att det bör utredas om en myndighet bör fatta beslut om lönegaranti.

Riksrevisionen bedömer i sin rapport som nämns i avsnitt 4.2 att den statliga lönegarantin behöver reformeras och att reformbehovet är större än vad som har angetts i uppdraget till Skatteverket. Riksrevisionen lämnar bl.a. en rekommendation till regeringen om att göra en större översyn av den statliga lönegarantin.

Regeringen överlämnade i september 2022 skrivelsen Riksrevisionens rapport om den statliga lönegarantin (skr. 2021/22:285) till riksdagen. Skrivelsen innehåller regeringens bedömning och åtgärder med anledning av Riksrevisionens rapport. I skrivelsen instämmer regeringen i att det finns behov av en översyn och anför att den därför har för avsikt att se över ytterligare delar av lönegarantin.

Regeringen gav den 7 december 2023 en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av den statliga lönegarantin (dir. 2023:168). Utredaren ska bl.a. analysera lönegarantisystemet ur ett helhetsperspektiv och lämna förslag på ett nytt, ändamålsenligt och rättssäkert lönegarantisystem, där en myndighet, i första hand Skatteverket, ska ha huvudansvaret för lönegarantiärenden. I huvudansvaret ska ingå uppgifter som kontroll, beslut och utbetalning av lönegarantiersättning, liksom en möjlighet att stoppa och att kräva tillbaka felaktiga utbetalningar. I uppdraget ingår också att bedöma och lämna förslag på vad en ansökan om lönegaranti bör innehålla och hur förfarandet för att inleda ett lönegarantiärende bör utformas. Utredaren ska även bedöma och lämna förslag på hur en effektiv och välvägd kontroll bör utformas samt vilka uppgiftsskyldigheter och möjligheter till informationsutbyte som ska finnas. Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2025.

Av budgetpropositionen för 2024 framgår att regeringen i syfte att förbättra kontrollen och motverka missbruk av den statliga lönegarantin avser att, med utgångspunkt i vissa delar av förslagen i Skatteverkets promemoria, genomföra nödvändiga regeländringar för att flytta ansvaret för utbetalning av lönegarantiersättning från länsstyrelserna till Skatteverket. Regeringen föreslog därför att Skatteverket tillförs medel från och med 2025 för kontroll av lönegarantiärenden och för att betala ut ersättning från lönegarantin (prop. 2023/24:1 utg.omr. 14 avsnitt 4.5, bet. 2023/24:AU2, rskr. 2023/24:95).

4.4 Den utbetalande myndigheten

<p>Regeringens bedömning: Det bör inte regleras i lag att Skatteverket ska vara utbetalande myndighet i lönegarantiärenden.</p>
--

Promemorians förslag överensstämmer inte med regeringens bedömning. I promemorian föreslås att ändringar ska göras i lönegarantilagen genom att uttrycket den utbetalande myndigheten ska ersättas med Skatteverket.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på promemorians förslag.

Utkastets bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser, däribland *Arbetsgivarverket*, *Kronofogdemyndigheten* och *Åklagarmyndigheten*, har inga synpunkter på bedömningen i utkastet. *Akordscentralen* instämmer i att det inte är nödvändigt att i lönegarantilagen ersätta uttrycket den utbetalande myndigheten med Skatteverket.

Skälen för regeringens bedömning

Nuvarande system för utbetalning

Enligt 6 a § lönegarantilagen bestämmer regeringen vilken myndighet som ska betala ut garantibelopp enligt lönegarantilagen. Utbetalning av garantibelopp verkställs i dag av sju länsstyrelser efter beslut av förvaltare, rekonstruktör eller Kronofogdemyndigheten eller, vid bevakningskonkurser, efter underrättelse från förvaltare. Enligt 24 § lönegarantilagen

ska den utbetalande myndigheten verkställa skatteavdrag och avdrag med belopp som ska innehållas på grund av beslut om utmätning av lön. Dessutom ska enligt samma paragraf avräkning göras för förskotts-betalning som har skett enligt 11 kap. 14 § konkurslagen (1987:672) och som avser fordringar som omfattas av garantin.

Den utbetalande myndigheten ska även enligt 25 § löneragarantilagen ta emot en försäkran från arbetstagaren om dennes anställnings- och avlöningsförhållanden under uppsägningstiden. Om uppgifterna i försäkran kan påverka frågan till vilken del arbetstagarens fordran på uppsägningslön omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska myndigheten enligt 26 § lönegarantilagen skyndsamt sända en kopia av försäkran till förvaltaren eller rekonstruktören. Länsstyrelsen har dock inte till uppgift att kontrollera om ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti är korrekt. Enligt 11 § lönegarantiförordningen handläggs en fråga om återkrav av garantibelopp enligt 34 eller 35 § lönegarantilagen av den länsstyrelse som har betalat ut beloppet.

Tidigare överväganden om placering av utbetalningsfunktionen

Redan i samband med att lönegarantilagen ersatte lagen (1970:741) om statlig lönegaranti vid konkurs diskuterades frågan om var utbetalningsfunktionen skulle placeras. Av förarbetena framgår att utbetalningsfunktionen på sikt borde föras över från länsstyrelserna till en annan myndighet (prop. 1991/92:139 s. 36 och 37). Skälet till detta var att länsstyrelserna i övrigt inte har någon anknytning till konkursförfarandet. Det konstaterades dock att frågan krävde ytterligare utredning och utbetalningsfunktionen kom därför att ligga kvar hos länsstyrelserna tills vidare. Frågan har sedan varit föremål för diskussion vid flera tillfällen bl.a. i betänkandena Statens regionala förvaltning (SOU 2012:81) och Kvalificerad välfärdsbrottslighet – förebygga, förhindra, upptäcka och beivra (SOU 2017:37) samt i promemorian Lönegaranti och utbetalande myndighet (Ds 2017:67).

Den 1 januari 2020 ändrades lönegarantilagen på så sätt att det inte längre anges att länsstyrelsen betalar ut garantibelopp. I stället infördes en bestämmelse om att den myndighet som regeringen bestämmer betalar ut garantibelopp och att denna myndighet benämns den utbetalande myndigheten. I förarbetena angavs att en sådan bestämmelse ger en större flexibilitet och förenklar förfarandet om regeringen skulle vilja lägga denna uppgift på någon annan myndighet (prop. 2018/19:91 s. 47 och 48). Någon ändring av vilken som skulle vara den utbetalande myndigheten gjordes dock inte i detta sammanhang.

I de ovan nämnda betänkandena har det föreslagits att Skatteverket ska ta över länsstyrelsernas uppgift att hantera utbetalningarna av garantibeloppen. Som skäl för att ansvaret inte ska ligga kvar hos länsstyrelserna har bl.a. framförts att uppgiften att betala ut garantibelopp inte omfattar flera samhällsområden och att uppgiften inte kräver särskild samordning på regional nivå eller täta löpande kontakter med den kommunala nivån. Vidare har det konstaterats att uppgiften inte grundar sig på något behov av geografisk närhet eller lokalkännedom samt att det inte heller bedöms finnas någon nära koppling mellan utbetalningar av garantibelopp och länsstyrelsernas grunduppdrag och övriga uppgifter.

Som skäl för att ansvaret för att betala ut garantibelopp i stället bör ligga på Skatteverket har det bl.a. anförts att en samlad kompetens på nationell nivå minskar sårbarheten i verksamheten och förbättrar effektiviteten i handläggningen samt ger bättre förutsättningar för att åtgärda problemen med missbruk av lönegarantin. Om Skatteverket ges uppgiften som utbetalande myndighet blir det endast två aktörer inblandade i utbetalningsprocessen, dvs. beslutsfattaren och Skatteverket. Detta minskar behovet av samordning och underlättar en mer enhetlig hantering (se bl.a. SOU 2012:81 s. 311–313 och SOU 2017:37 s. 384). I rapporten Överföring till Skatteverket av utbetalningsansvar för den statliga lönegarantin (Fi2018/00070) konstaterar Skatteverket att det finns effektivitetsvinster om myndigheten tar över ansvaret för utbetalning av lönegaranti från länsstyrelserna, vilket utvecklas vidare i Skatteverkets promemoria Lönegaranti.

Skatteverket planeras få ansvaret för utbetalningar av garantibelopp

För att skärpa och effektivisera kontrollen samt skapa bättre förutsättningar för att åtgärda problemen med missbruk av lönegarantin planeras Skatteverket ta över ansvaret för utbetalning av garantibelopp och därmed sammanhängande uppgifter från de sju länsstyrelserna. De sammanhängande uppgifterna är bl.a. att verkställa skatteavdrag, att ta emot och hantera försäkringen från arbetstagaren om dennes anställnings- och avlöningsförhållanden och att lämna uppgifter till Försäkringskassan.

Vilken myndighet som ansvarar för utbetalning regleras i lönegarantiförordningen. Av förordningen framgår att länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Skåne, Västra Götalands, Dalarnas, Västernorrlands och Norrbottens län är utbetalande myndigheter enligt lönegarantilagen. Förordningen behöver således ändras för att Skatteverket ska få ansvaret för utbetalningarna.

I promemorian föreslås att lönegarantilagen ska ändras så att det där framgår att Skatteverket ska vara den utbetalande myndigheten. Det skulle i så fall innebära en återgång till vad som gällde före den 1 januari 2020 då lagen ändrades för att möjliggöra för regeringen att bestämma vilken myndighet som ska betala ut garantibelopp (se prop. 2018/19:91 s. 47 och 48 och SFS 2019:530). Som *Ackordscentralen* konstaterar är det inte nödvändigt att i lag peka ut vilken myndighet som ska vara den utbetalande myndigheten. Om en återgång ska göras till vad som gällde tidigare bör det enligt regeringens bedömning ske i samband med att hela systemet för lönegarantin ses över genom den utredning som är tillsatt (dir. 2023:168). Regeringen anser inte att det finns skäl att nu föreslå att det i lönegarantilagen ska anges vilken myndighet som ska vara den utbetalande myndigheten. Däremot kommer det att finnas behov av att se över de bestämmelser i lönegarantiförordningen som reglerar de uppgifter som de sju länsstyrelserna har, bl.a. handläggning av återkrav av garantibelopp, när utbetalningsfunktionen flyttas över till Skatteverket.

5 Kontrollen vid utbetalning av garantibelopp ska öka

5.1 Den utbetalande myndigheten ska kontrollera beslut och underrättelser

Regeringens förslag: Den utbetalande myndigheten ska innan ett garantibelopp betalas ut skyndsamt kontrollera ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti från en förvaltare, en rekonstruktör eller Kronofogdemyndigheten i syfte att motverka felaktiga utbetalningar. Kontrollen ska göras mot vissa uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas och mot andra uppgifter som förekommer i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet.

En sådan kontroll ska även göras efter det att garantibelopp har betalats ut, om det finns skäl för det.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås att Skatteverket ska kontrollera att en arbetstagare har rätt till lönegaranti och att myndigheten ska kunna göra en fördjupad utredning. Enligt promemorian ska Skatteverket vid sin fördjupade utredning kunna begära uppgifter från förvaltare, rekonstruktörer, Kronofogdemyndigheten, Försäkringskassan, konkursgäldenären, arbetstagaren och tredje man. Promemorians förslag innehåller inte ett uttryckligt krav på att den utbetalande myndighetens kontroll ska ske skyndsamt.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser, däribland *Kronofogdemyndigheten* och *Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet i Sverige (REKON)*, anser det ändamålsenligt att Skatteverket ges en kontrollfunktion. Enligt *Ackordscentralen* skulle kontrollfunktionen kunna inskränkas till uppenbart felaktiga beslut. Ackordscentralen lyfter fram att kontrollfunktionen, om den utformas enligt promemorians förslag, riskerar att göra lönegarantihandläggningen onödigt betungande med risk för att utbetalningarna fördröjs. Vidare framför Ackordscentralen att de i promemorian föreslagna verktygen för kontrollen borde ges till förvaltaren eller rekonstruktören i stället för till Skatteverket. *Akavia* framför att kontrollen, för att vara förenlig med lönegarantilagens karaktär av social skyddslagstiftning och kravet på skyndsamhet för utbetalningar, tydligt bör avgränsas till fall där det finns anledning att misstänka att arbetstagaren inte har rätt till ersättning. Även enligt *länsstyrelserna i Skåne, Västra Götalands och Östergötlands län* finns det risk för att skyndsamhetskravet åsidosätts och att den enskilde i mycket större utsträckning kommer att få vänta på sin ersättning. Länsstyrelsen i Östergötlands län anser att mandatet att agera när Skatteverkets kontroll visar på felaktigheter behöver klargöras. REKON anför, när det gäller omfattningen av kontrollfunktionen, att hänsyn till den personliga integriteten måste tas i beaktande i den fortsatta beredningen. Vidare anför REKON att det i linje med nu gällande personuppgiftsreglering knappast är lämpligt att alla arbetstagare ska kontrolleras genom samkörda register. REKON anför också att det vid en fördjupad kontroll framstår som en naturlig och rationell ordning att ärendet återgår till den som har meddelat

beslutet. *Sveriges advokatsamfund* anser att det är otydligt hur den kontrollfunktion som föreslås i promemorian ska genomföras i praktiken, exempelvis om en fullständig kontroll alltid ska göras eller endast stickprovsvis. Det är därför viktigt, enligt samfundet, att kontrollfunktionen preciseras, att den används endast om det är motiverat och att den i första hand utövas av beslutsfattaren. Samfundet framhåller även att eftersom lönegarantin ersätter företagets betalning av lön är det nödvändigt att betalning sker omedelbart i händelse av fortsatt drift för att arbetstagarna ska vara skyldiga att arbeta. *Tjänstemännens centralorganisation (TCO)* anser att det inte får ställas för höga krav på arbetstagaren och framhåller vikten av att ärendena handläggs skyndsamt. Att enskilda missbrukar lönegarantisystemet får, enligt organisationen, inte medföra att arbetstagare som har rätt till lönegaranti får vänta oskäligt länge på utbetalning. *Kronofogdemyndigheten* anser att myndighetens tillsynsroll bör ses över med anledning av införandet av en kontrollfunktion hos Skatteverket.

Utkastets förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens. I utkastets förslag anges inte att den utbetalande myndighetens kontroll ska ske skyndsamt.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser, däribland *Ekobrottsmyndigheten*, *Skatteverket* och *Sveriges a-kassor*, tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det. *Sveriges advokatsamfund* framhåller att Skatteverket får antas ha den bästa möjligheten att kontrollera att arbetstagaren inte blir dubbelkompenserad genom att ta emot både lönegaranti och lön från ny anställning. Samfundet anser att kontrollen bör begränsas till de fall där det finns särskilda skäl eller av annan anledning är motiverat och att sådan kontroll i förekommande fall ska göras snarast. *Ackordscentralen* anser att riskerna för att den föreslagna kontrollfunktionen kommer att innebära fördröjningar av utbetalningarna till nackdel för såväl arbetstagarna som utfallet av konkursbonas fortsatta rörelsedrift inte har eliminerats, även om förslaget i utkastet i någon mån har begränsat de kontroller som ska utföras. Vidare framför *Ackordscentralen* att lönegarantilagen, mot bakgrund av att kontrollen avses ske maskinellt, borde innehålla en bestämd tidsfrist inom vilken kontrollen ska utföras, t.ex. senast dagen efter beslutet om lönegaranti. Slutligen anser *Ackordscentralen* att de föreslagna kontrollerna bör kunna utföras av beslutsfattaren och att kontroller av om arbetstagaren förekommer i andra lönegarantiärenden borde ske rutinmässigt eftersom det historiskt har förekommit missbruk. Även *REKON* ifrågasätter om utbetalningarna kommer att ske med den skyndsamhet som är intentionen med förslaget samt framför att det skulle spara tid om beslutsfattaren tillställer Skatteverket sin utredning och sina ställningstaganden redan genom beslutet om lönegaranti. *REKON* bedömer att det mer systematiska missbruket av lönegarantin till mycket stor del torde bero på att arbetstagare inte alltid följer sin plikt att meddela när han eller hon fått nytt jobb under uppsägningstiden. *TCO* befarar att kontrollen mot vissa uppgifter i beskattningsdatabasen kan medföra att ett stort antal korrekta beslut och underrättelser fastnar i handläggningen med försenade utbetalningar som följd. Organisationer delar bedömningen i utkastet att en arbetstages bosättning kan vara relevant att kontrollera, men att det är viktigt att den utbetalande myndigheten har möjlighet att skyndsamt

kontrollera om det rör sig om genuint distansarbete. Vidare anser TCO att uppgifter om registrering för skatter och avgifter och uppgifter på individnivå som lämnas i arbetsgivardeklarationer kan vara relevanta kontrolluppgifter, men organisationen vill understryka att en utebliven registrering, deklaration eller inbetalning i sig inte är avgörande vid bedömningen av om det finns ett anställningsförhållande eller för rätten till lönegaranti. *Ekobrottsmyndigheten* framhåller att underrättelseinformation är en viktig faktor för att förebygga felaktiga utbetalningar och att det är önskvärt att det förtydligas att även denna information bör omfattas av den utbetalande myndighetens kontroll. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* påpekar att Skatteverket saknar information om eventuell inkomst innevarande månad då arbetsgivarens redovisning av skatt och arbetsgivaravgifter görs ungefär tio dagar efter månadens utgång. *Skatteverket* betonar vikten av att Skatteverket som utbetalande myndighet kan bestämma formen för uppgiftslämnande till och från myndigheten. För att Skatteverket ska ha förutsättningar att uppfylla skyndsamhetskravet krävs det ett elektroniskt förfarande. Skatteverket efterfrågar ett förtydligande av att kontrollen också ska avse den försäkran som arbetstagaren ska lämna. *Arbetsförmedlingen* framför önskemål om en likartad lösning för de lönestöd som myndigheten hanterar.

Skälen för regeringens förslag

Den utbetalande myndigheten ska vara skyldig att kontrollera lönegarantiärenden

Enligt nuvarande lönegarantisystem är det konkursförvaltare, rekonstruktörer och Kronofogdemyndigheten som fattar beslut om lönegaranti eller, vid konkurser med bevakning, konkursförvaltare som underrättar den utbetalande myndigheten om sådana fordringar som omfattas av garantin och som enligt förvaltarens bedömning är klara. Dessa aktörer ansvarar för att ett lönegarantiärende blir utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver. I viktigare frågor har konkursförvaltare enligt 7 kap. 10 § konkurslagen (1987:672) en skyldighet att höra Kronofogdemyndigheten.

I nuvarande system har länsstyrelserna inte till uppgift att i samband med utbetalning av garantibelopp kontrollera om beslutet eller underrättelsen om lönegaranti är korrekt. Kronofogdemyndigheten utövar tillsyn över förvaltarnas och rekonstruktörernas arbete, vilket även innebär tillsyn över deras arbete med lönegarantiärenden. Myndigheten gör också vissa kontroller av konkursgäldenärer och lönegarantimottagare, men inte i samtliga lönegarantiärenden. Kontrollen görs då främst mot offentlig information och den görs i regel efter att utbetalning har skett och efter att en konkurs har avslutats. Kronofogdemyndigheten har ett lönegarantiregister men det får endast användas för framställning av statistik och således inte för kontrolländamål. Myndighetskontrollen i lönegarantiärenden är alltså begränsad.

Ansvar för utbetalning av den statliga lönegarantin avses flyttas från de sju länsstyrelserna till Skatteverket. I rollen som utbetalande myndighet kommer Skatteverket att få uppgifter från förvaltare, rekonstruktörer och Kronofogdemyndigheten i form av lönegarantibeslut och underrättelser om lönegaranti. Konkursförvaltare, rekonstruktörer och Kronofogdemyndigheten har i egenskap av beslutsfattare ett ansvar att utreda löne-

garantiärenden och kontrollera relevanta uppgifter för att komma fram till korrekta beslut och underrättelser. Enligt regeringen behövs dock en utökad myndighetskontroll av lönegarantiärenden för att minska risken för felaktiga utbetalningar av garantibelopp. Den utbetalande myndigheten bör därför vara skyldig att kontrollera lönegarantiärenden i syfte att motverka felaktiga utbetalningar. Hur den utbetalande myndighetens kontroll förhåller sig till Kronofogdemyndighetens tillsynsroll återkommer regeringen till i avsnitt 5.2. Även om en likartad lösning skulle kunna användas inom andra områden, som *Arbetsförmedlingen* förordar för de lönestöd som myndigheten hanterar, ligger det utanför ramarna för det här lagstiftningsarbetet.

Kontrollen ska omfatta alla beslut och underrättelser och ska göras inför varje utbetalning

För att kontrollen ska vara effektiv anser regeringen att den utbetalande myndigheten bör kontrollera alla beslut och underrättelser. Flera remissinstanser, däribland *Ackordscentralen*, *Akavia* och *Sveriges advokatsamfund*, anser att en kontroll endast bör göras vid uppenbart felaktiga beslut eller när det finns befogad anledning att misstänka missbruk av lönegarantin. Sveriges advokatsamfund föreslår att det kan uttryckas som att det ska krävas särskilda skäl för en kontroll. Regeringens bedömning är dock att det finns en tydlig risk att den utbetalande myndighetens kontroll skulle bli otillräcklig om endast vissa och inte alla beslut och underrättelser omfattades av kontrollen.

Kontroller görs i dag vanligtvis i efterhand och därför uppmärksammas felaktigheter först efter genomförd utbetalning. Vid missbruk och kriminella upplägg är det många gånger i praktiken omöjligt att återkräva utbetalda garantibelopp. För att vara verkningfull bedömer regeringen att kontrollen därför bör göras innan varje utbetalning sker.

REKON anser att beslutsfattaren bör överlämna den utredning som har gjorts till den utbetalande myndigheten. Det skulle enligt *REKON* kunna leda till tidsbesparing. Förslagen som lämnas i denna lagrådsremiss bygger på att beslutsfattarna även fortsättningsvis kommer att ha utredningsansvaret i lönegarantiärenden. Den utbetalande myndigheten föreslås däremot få en skyldighet att göra vissa kontroller. Om beslutsfattarnas utredning skulle lämnas över till den utbetalande myndigheten skulle kontrollen omfatta fler uppgifter och en maskinell kontroll skulle inte kunna göras i samma utsträckning. Det skulle enligt regeringen snarare riskera att förlänga tiden för kontrollen. Mot den bakgrunden anser regeringen att kontrollen ska koncentreras till beslut och underrättelser.

Beslutet eller underrättelsen ska kontrolleras mot vissa uppgifter i beskattningsdatabasen

Enligt regeringen bör målet med den utbetalande myndighetens kontroll vara att identifiera oregelbundenheter och felaktigheter som kan indikera försök till missbruk av lönegarantin eller att rätten till lönegaranti kan ifrågasättas av andra skäl. En viktig källa till information för en kontroll i ett lönegarantiärende är Skatteverkets beskattningsdatabas. Beskattningsdatabasen definieras i 2 kap. 1 § lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet som en samling

uppgifter som med hjälp av automatiserad behandling används gemensamt i beskattningsverksamheten för de ändamål som anges i 1 kap. 4–5 a §§ samma lag. Av 1 kap. 4 § framgår exempelvis att uppgifter får behandlas för att tillhandahålla information som behövs hos Skatteverket för fastställande av underlag för samt bestämmande, redovisning, betalning och återbetalning av skatter och avgifter respektive revision och annan analys- eller kontrollverksamhet. I beskattningsdatabasen får enligt 2 kap. 2 § uppgifter behandlas om personer som omfattas av verksamhet som avses i 1 kap. 4 § 1–9 och 4 a § samt uppgifter om andra personer, om det behövs för handläggningen av ett ärende. I 2 kap. 3 § och i förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet regleras vilka uppgifter som Skatteverket får behandla i beskattningsdatabasen.

I syfte att motverka felaktiga utbetalningar bör den utbetalande myndigheten kontrollera beslutet eller underrättelsen om lönegaranti från en förvaltare, rekonstruktör eller Kronofogdemyndigheten mot relevanta uppgifter i beskattningsdatabasen. Det finns ett flertal uppgifter i beskattningsdatabasen som kan ha betydelse för en arbetstagares rätt till garantibelopp, se vidare nedan.

Den utbetalande myndigheten ska sköta kontrollen

Några remissinstanser, däribland *Ackordscentralen* och *Sveriges advokatsamfund*, anser att kontrollfunktionen i första hand ska utövas av beslutsfattaren. Regeringens bedömning är att konkursförvaltarens, rekonstruktörernas och Kronofogdemyndighetens roll även i fortsättningen kommer att vara av grundläggande betydelse för att beslut och utbetalningar ska bli korrekta. Beslutsfattarens utredning inför ett ställningstagande är således central även om den utbetalande myndigheten ges större kontrollmöjligheter än i dag. Ett alternativ till att den utbetalande myndigheten gör kontrollen mot uppgifterna i beskattningsdatabasen skulle, i linje med vad några remissinstanser föreslår, kunna vara att ge konkursförvaltare, rekonstruktörerna och Kronofogdemyndigheten direkt tillgång till den informationen. Det skulle dock innebära att en större mängd uppgifter som omfattas av absolut sekretess, dvs. den starkaste typen av sekretess, överförs till betydligt fler mottagare. Typiskt sett ökar integritetsriskerna för den enskilde med en större spridning av personuppgifter. Om kontrollen mot beskattningsdatabasen i stället görs av den utbetalande myndigheten på det sätt som föreslås i denna lagrådsremiss minskar risken för att skyddsvärda uppgifter överförs till beslutsfattarna i alltför stor utsträckning och utan att det behövs. Uppgiftsöverföringen från den utbetalande myndigheten till beslutsfattarna föreslås nämligen begränsas, bl.a. genom att myndigheten endast ska lämna ut uppgifter som kan antas ha särskild betydelse för en ny underrättelse eller en omprövning av ett beslut (se avsnitt 5.2). På så sätt begränsas mängden uppgifter som lämnas till beslutsfattarna. Ur ett integritetsperspektiv bör det anses mindre ingripande om uppgifter om enskilda lämnas mellan beskattningsverksamheten och lönegarantiverksamheten, än om alla konkursförvaltare och rekonstruktörer i Sverige får en direkt tillgång till uppgifterna i beskattningsdatabasen. Mot den bakgrunden anser regeringen att den utbetalande myndigheten ska sköta kontrollen mot beskattningsdatabasen.

Uppgifter i beskattningsdatabasen av relevans för kontrollen

Inte all information i beskattningsdatabasen är relevant för den utbetalande myndighetens kontroll av ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti. Mot bakgrund av att uppgifter i beskattningsdatabasen i princip omfattas av absolut sekretess enligt 27 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och av intresset av att värna enskildas personliga integritet bör kontrollen begränsas i omfattning.

Enligt promemorians förslag bör uppgifter som regleras i 2 kap. 3 § första stycket 1–5, 7, 8 och 11 lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet ingå i lönegarantiverksamhetens kontroll av beslut och underrättelser.

Punkt 1 behandlar uppgifter om bl.a. en fysisk persons identitet, bosättning och familjeförhållanden. Arbetstagarens bosättning är relevant bl.a. eftersom det kan tyda på ett skenavtal om anställning ifall avståndet till arbetsstället är långt och arbetet rimligen borde utföras på plats. Under denna punkt ryms även uppgifter om arbetstagarens släktförhållanden, exempelvis till en företagsledare i konkursbolaget. En sådan uppgift är relevant då rätten till lönegaranti är begränsad för anhöriga till företagsledare under vissa förutsättningar. Genom uppgifter om arbetstagarens familjeförhållanden kan det även framkomma att flera familjemedlemmar får lönegaranti samtidigt, vilket i vissa fall kan vara en indikation på missbruk.

Punkt 2 rör uppgifter om en juridisk persons identitet, säte, ägarförhållanden samt firmatecknare och andra företrädare. Uppgifterna kan behövas för att den utbetalande myndigheten ska kunna kontrollera att vissa uppgifter som förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten har lämnat är korrekta. Vidare kan den utbetalande myndigheten genom dessa uppgifter få reda på om arbetstagaren själv eller tillsammans med nära anförvanter har ägt en väsentlig andel av företaget och har haft ett betydande inflytande över verksamheten senare än sex månader före konkursansökningen, vilket enligt 7 a § tredje stycket lönegarantilagen och 12 § sjätte stycket förmånsrättslagen (1970:979) påverkar rätten till lönegaranti.

Punkt 3 avser uppgifter om registrering för skatter och avgifter. Inom denna punkt ryms exempelvis information om huruvida företaget är registrerat som arbetsgivare eller för mervärdesskatt, F-skatt, FA-skatt eller A-skatt, men även andra grundläggande uppgifter om skattskyldighet. Uppgifterna behövs för att exempelvis kontrollera vid vilken tidpunkt företaget registrerades som arbetsgivare i förhållande till vilken tid lönegarantianspråket avser. Om företaget har registrerats som arbetsgivare nära inpå konkursbeslutet och arbetstagarens lönegarantianspråk sträcker sig längre bak i tiden, kan det ha relevans för rätten till lönegaranti.

Punkt 4 gäller underlag för fastställande av skatter och avgifter, vilket exempelvis rör uppgifter som lämnas i deklarerationer. Genom uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationen går det att utläsa vilka uppgifter företaget har lämnat månaderna närmast före konkursen och vilka personer som uppgifterna har avsett. Uppgifterna behövs för att kontrollera om de inkomstuppgifter konkursförvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten har lämnat motsvarar de som arbetsgivaren har lämnat till Skatteverket. Av arbetsgivardeklarationen framgår också hur många

betalningsmottagare företaget har redovisat utbetalad ersättning för. Om antalet betalningsmottagare har ökat eller de utbetalda ersättningarna har höjts med stora belopp nära inpå konkursbeslutet kan det utgöra indikationer på missbruk av lönegarantin. Om arbetsgivaren har ändrat uppgifterna om de anställdas löner i nära anslutning till konkursbeslutet kan även det vara en indikation som beslutsfattaren bör uppmärksammas på och utreda vidare. Uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationen kan även visa om arbetstagaren får lönegaranti från någon annan konkurs. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* påpekar att information om inkomster innevarande månad inte är tillgänglig för den utbetalande myndigheten. Även om det är så kan uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationen visa om t.ex. arbetstagaren har inkomster från en annan arbetsgivare, vilket kan vara en indikation på att rätten till lönegaranti i det aktuella ärendet bör ifrågasättas. Exempelvis de fall som *REKON* framhåller, då arbetstagaren inte har anmält vissa inkomster eller ersättningar under uppsägningstiden, kan på så vis upptäckas.

Punkt 5 avser bestämmande av skatter och avgifter och omfattar bl.a. uppgifter om inbetald preliminär skatt och socialavgifter, fastställd skatt för inkomst av tjänst samt uppgifter om skatter och avgifter som ska betalas eller tillgodoräknas. Uppgifterna kan röra såväl arbetstagaren som konkursgäldenären och kan behövas för helhetsbedömningen av om det finns ett anställningsförhållande och en lön som kan ligga till grund för ett beslut om lönegaranti. Den utbetalande myndigheten skulle även med hjälp av uppgifterna kunna få indikationer på om arbetstagaren exempelvis har en heltidssysselsättning på annat håll, vilket kan tyda på att arbetstagaren inte har rätt till lönegaranti i det aktuella ärendet.

Punkt 7 rör uppgifter om revision och annan kontroll av skatter och avgifter. Det kan handla om uppgifter om att revision pågår, liksom uppgifter i revisionspromemorior. Av intresse för den utbetalande myndigheten är primärt uppgifter om konkursgäldenären. Myndigheten kan med hjälp av uppgifterna om revision exempelvis få reda på om påstådda anställningsförhållanden och löner i lönegarantiärenden överensstämmer med vad som har framkommit under en revision. Därutöver kan uppgifter som har framkommit vid en revision om hur länge verksamheten har bedrivits vara en relevant uppgift att pröva mot ett lönegarantianspråks omfattning i tid.

Punkt 8 avser uppgifter som behövs för handläggning enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter. Inom denna punkt ryms uppgifter som Skatteverket har inhämtat vid den utredning om gäldenärens ekonomiska förhållanden som företas i Skatteverkets egenskap av borgenär i konkurs eller borgenärsföreträdare vid företagsrekonstruktion. Det kan handla om uppgifter som har kommit fram vid myndighetens kontakt med företaget eller under Skatteverkets närvaro vid konkursförhandlingar. Uppgifter i ett lönegarantiärende kan behöva kontrolleras mot uppgifter som exempelvis en företagsledare har lämnat om antalet anställda samt om verksamhetens omfattning och varaktighet inom ramen för Skatteverkets borgenärsverksamhet.

Punkt 11 handlar om beslut, betalning, redovisning och övriga åtgärder i ett ärende. Det kan exempelvis röra sig om skattebeslut riktade mot arbetstagaren eller konkursgäldenären som kan indikera att uppgifterna om anställning och uppbyggnad av lön är fabricerade eller på något annat sätt

felaktiga. Uppgifter om betalning och betalningsfrekvensen av exempelvis arbetsgivaravgifter och mervärdesskatt kan utvisa om konkursgäldenären har fullföljt de betalningar som redovisats. Uppgifterna i beskattningsdatabasen kan indikera att felaktiga uppgifter har lämnats om exempelvis löner eller verksamhetens omfattning. Vid en samlad bedömning kan sådana övriga åtgärder tyda på felaktigheter.

Regeringen gör sammanfattningsvis bedömningen att uppgifter som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–5, 7, 8 och 11 lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet kan ha betydelse för ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti från en förvaltare, en rekonstruktör eller Kronofogdemyndigheten. Den utbetalande myndighetens kontroll bör därför omfatta dessa uppgifter. Uppgifter som avses i övriga punkter i 2 kap. 3 § första stycket lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet bedöms i nuläget inte ha relevans för den utbetalande myndighetens kontroll. Det är riktigt, som *TCO* påpekar, att en enstaka uppgift om exempelvis utebliven registrering eller inbetalning inte i sig behöver vara avgörande för bedömningen om en arbetstagare har rätt till lönegaranti eller inte. En avvikande uppgift är en indikation på att något kan vara fel. Det blir sedan en fråga för beslutsfattaren att avgöra om uppgifterna ger anledning till en annan bedömning i frågan om arbetstagarens rätt till lönegaranti.

Uppgifter behöver lämnas från beskattningsverksamheten till lönegarantiverksamheten

För att lönegarantiverksamheten ska få tillgång till nödvändiga uppgifter behöver uppgifterna från beskattningsverksamheten göras tillgängliga för lönegarantiverksamheten. Beskattningsverksamheten behöver därför ges en skyldighet att på begäran av lönegarantiverksamheten lämna vissa uppgifter.

Den utbetalande myndigheten föreslås vara skyldig att kontrollera beslutet eller underrättelsen om lönegaranti mot sådana uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–5, 7, 8 och 11 lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet. För att den kontrollen ska kunna utföras behöver uppgiftsskyldigheten för beskattningsverksamheten således omfatta dessa uppgifter.

Uppgifter i beskattningsdatabasen omfattas av absolut sekretess enligt 27 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen. Uppgifter om personliga och ekonomiska förhållanden har allmänt ett högt skyddsvärde och bör värnas i så stor utsträckning som möjligt. Vissa uppgifter som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–5, 7, 8 och 11 lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet kan ha mindre eller i vissa fall sakna betydelse i ett lönegarantiärende. Det gäller exempelvis en uppgift om arbetstagarens medborgarskap. För att värna skyddsvärda uppgifter och för att förhindra att överflödiga information lämnas ut bör uppgiftsöverföringen begränsas på så sätt att endast sådana uppgifter som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–5, 7, 8 och 11 som behövs för lönegarantiverksamhetens kontroll av ett lönegarantiärende ska lämnas ut.

Uppgiftsskyldigheten bedöms lämpligen kunna regleras i förordning. Den sekretessbrytande bestämmelsen i 10 kap. 28 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen blir då tillämplig.

Kontroll ska även göras mot andra uppgifter som förekommer i lönegarantiverksamheten

Den centrala delen av den utbetalande myndighetens kontroll kommer att bestå i den maskinella kontrollen mot relevanta uppgifter i beskattningsdatabasen. Det kommer dock att finnas andra uppgifter i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet som kan ha betydelse för ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti. Enligt regeringen bör därför en kontroll göras även mot dessa uppgifter. Det skulle exempelvis som *Akordscentralen* påpekar kunna handla om att kontrollera om arbetstagaren förekommer i andra lönegarantiärenden. Den utbetalande myndigheten kommer även, som *Skatteverket* påpekar, att behöva kontrollera uppgifter i en arbetstagares försäkran enligt 25 § lönegarantilagen om anställnings- och avlöningsförhållanden under uppsägnings-tiden. Det kan vidare handla om att den utbetalande myndigheten får tips om oegentligheter. I sådana fall bör uppgifterna tillföras lönegaranti-ärendet. Syftet med kontrollen i denna del är inte att den utbetalande myndigheten rutinmässigt ska göra några långtgående utredningsåtgärder eller hämta in offentliga uppgifter från andra myndigheter.

Regeringen delar *Ekobrottsmyndighetens* bedömning att underrättelseinformation är en viktig faktor för att förebygga felaktiga utbetalningar. I den mån sådan information kan lämnas till lönegarantiverksamheten enligt gällande regler kommer sådana uppgifter att omfattas av den utbetalande myndighetens kontroll.

Kontroll ska i vissa fall även göras av garantibelopp som har betalats ut

Uppgifter i beskattningsdatabasen uppdateras kontinuerligt. Indikationer på att ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti är felaktig skulle alltså kunna framkomma även efter att en utbetalning har gjorts. Den utbetalande myndigheten skulle exempelvis kunna upptäcka oegentligheter vid en kontroll inför utbetalning av garantibelopp för en arbetstagares fordran på uppsägningslön. Om uppgiften även har relevans för ett tidigare utbetalat belopp bör en kontroll också göras av uppgifterna som låg till grund för den tidigare utbetalningen. Enligt regeringen bör därför den utbetalande myndigheten vara skyldig att göra en kontroll även efter att garantibelopp har betalats ut, om det finns skäl för det. Skyldigheten att ompröva ett beslut enligt 18 § lönegarantilagen gäller endast garantibelopp som ännu inte har betalats ut. Om kontrollen av ett tidigare utbetalat garantibelopp skulle tyda på felaktigheter är det således inte aktuellt med en omprövning av beslutet i den delen, utan det blir en fråga om eventuell överprövning enligt 30 § eller återbetalning enligt 34 § lönegarantilagen.

Kontrollen ska göras skyndsamt

Flera remissinstanser, däribland *Akordscentralen*, *Akavia*, *TCO* samt *länsstyrelserna i Skåne, Västra Götalands och Östergötlands län*, befarar att utbetalningar av garantibelopp kan komma att dröja om Skatteverket får en skyldighet att kontrollera lönegarantiärenden på det sätt som föreslås

i Skatteverkets promemoria. Promemorians förslag innebär dock en mer långtgående kontrollmöjlighet för den utbetalande myndigheten än vad som föreslås i denna lagrådsremiss. Exempelvis föreslås i promemorian att Skatteverket ska göra fördjupade kontroller om uppgifter i beskattningsdatabasen tyder på felaktigheter, bl.a. genom att inhämta uppgifter från beslutsfattaren, andra myndigheter, konkursgäldenären, arbetstagaren och tredje man. Några remissinstanser, däribland Ackordscentralen, REKON och TCO, anser att även förslaget i utkastet till lagrådsremiss riskerar att leda till att utbetalningar av lönegaranti fördröjs. Om den utbetalande myndigheten får en skyldighet att kontrollera beslutet eller underrättelsen mot vissa uppgifter i beskattningsdatabasen innan utbetalning sker, tillkommer visserligen ett moment i lönegaranti-handläggningen. Regeringen bedömer dock att även med den föreslagna kontrollen kommer hanteringen att kunna ske skyndsamt. Regeringen instämmer i *Skatteverkets* uppfattning att det kan vara fördelaktigt om den utbetalande myndigheten ges en rätt att bestämma de närmare formerna för uppgiftslämnandet mellan myndigheten och beslutsfattarna för att säkerställa en skyndsam hantering, exempelvis genom ett i huvudsak elektroniskt förfarande. En sådan föreskriftsrätt skulle i så fall kunna regleras genom förordning.

Kontrollen mot beskattningsdatabasen avses att göras maskinellt och därmed snabbt. Vid ett eventuellt utslag från den maskinella kontrollen som indikerar att det finns felaktigheter ska en handläggare avgöra om uppgifter bör överföras till beslutsfattaren för fortsatt utredning. Syftet med förslaget är att denna manuella hantering främst ska bestå i att göra en bedömning av uppgifternas relevans för arbetstagarens rätt till lönegaranti. Några långtgående utredningsåtgärder bör inte krävas för det. Regeringens bedömning är att den maskinella kontrollen inte kommer att ge något utslag i majoriteten av fallen och kontrollen kommer i dessa fall att kunna ske mycket snabbt. Eftersom den utbetalande myndigheten inte ska vidta några långtgående utredningsåtgärder i övriga fall, bedömer regeringen att tidsåtgången för kontrollen inte bör öka nämnvärt i förhållande till nuvarande ordning. Handläggningen i den delen kommer därför även i fortsättningen att kunna ske skyndsamt.

Regeringen konstaterar att det av 9 § förvaltningslagen (2017:900) följer att ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. Mot bakgrund av lönegarantilagens karaktär av social skyddslagstiftning ställs det dessutom särskilda krav på att ärendena handläggs skyndsamt (prop. 1991/92:139 s. 31). Ett sätt att tydliggöra att kontrollen ska göras snabbt är att låta kravet på skyndsamhet avspeglas i lagtexten. En bestämd tidsfrist inom vilken kontrollen ska utföras, t.ex. senast dagen efter beslutet om lönegaranti som *Ackordscentralen* föreslår, bedömer regeringen som mindre lämpligt. I linje med vad *Sveriges advokatsamfund* framför anser regeringen däremot att det i lagen bör anges att kontrollen ska göras skyndsamt.

Integritetsintrånget får anses proportionerligt

Några remissinstanser, bl.a. REKON och *Sveriges advokatsamfund*, framhåller integritetsaspekter i förhållande till förslaget om en ökad kontroll av lönegarantiärenden. REKON ifrågasätter lämpligheten i förslaget om att

alla arbetstagare, utan någon form av utsållningsprocess, ska screenas vid kontrollen genom samkörda register för att få lönegaranti. Genom förslaget får den utbetalande myndigheten en skyldighet att kontrollera alla lönegarantiärenden. Alternativet till att kontrollera alla lönegarantiärenden skulle, som nämns ovan i detta avsnitt, kunna vara stickprovskontroller. Det skulle innebära att färre arbetstagare berördes av kontrollen och därmed utgöra en mindre påverkan på den personliga integriteten generellt sett. Regeringens bedömning är dock att det inte går att motverka felaktiga utbetalningar i tillräckligt stor utsträckning om inte den utbetalande myndigheten kontrollerar alla beslut och underrättelser och gör det före varje utbetalning. Uppgifterna i beskattningsdatabasen kommer som huvudregel inte att lämna Skatteverket eftersom avsikten är att Skatteverket ska vara utbetalande myndighet och därmed ansvarig för kontrollen. Uppgiftsöverföringen till förvaltare, rekonstruktörer och Kronofogdemyndigheten begränsas genom att den utbetalande myndigheten ska bedöma lämpligheten och relevansen av att uppgifter lämnas till beslutsfattaren innan något informationsutbyte till dessa aktörer sker, vilket värnar den personliga integriteten. Sammanfattningsvis gör regeringen bedömningen att det integritetsintrång som förslaget kan medföra är proportionerligt och godtagbart.

5.2 Den utbetalande myndigheten ska lämna uppgifter till beslutsfattare

Regeringens förslag: Den utbetalande myndigheten ska vara skyldig att skyndsamt informera förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten om sådana uppgifter som förekommer i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet och som kan antas ha särskild betydelse för en ny underrättelse eller en omprövning av ett beslut om lönegaranti.

En uppgift som omfattas av sekretess ska inte lämnas ut om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

Om uppgifter har lämnats ut ska garantibelopp inte få betalas ut innan förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna inte ger anledning till en ny bedömning.

Om den utbetalande myndigheten anser att uppgifterna som arbetstagaren har lämnat i en försäkran om sina anställnings- och avlöningsförhållanden under uppsägningstiden kan påverka arbetstagarens rätt till betalning enligt garantin för fordran på uppsägningslön, ska den utbetalande myndigheten i gränsöverskridande lönegarantiärenden skyndsamt sända en kopia av försäkran till Kronofogdemyndigheten. I sådana fall ska garantibelopp för fordran på uppsägningslön inte få betalas ut innan Kronofogdemyndigheten har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna i försäkran inte ger anledning till en ny bedömning.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. Förslaget i promemorian innehåller även en skyldighet för den utbetalande myndigheten att lämna uppgifter för att förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten ska kunna fullgöra sin utredningsskyldighet. I promemorian föreslås vidare att Skatteverkets beskattningsverksamhet ska lämna uppgifter till förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten för att utredningsskyldigheten ska kunna fullgöras eller för att beslut ska kunna rättas. Promemorian innehåller inte något förslag om att garantibelopp inte får betalas ut innan beslutsfattaren har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna inte ger anledning till en ny bedömning. Inte heller innehåller promemorian förslag om att arbetstagarens försäkring om anställnings- och avlöningsförhållanden under uppsägningstiden i vissa fall ska sändas till Kronofogdemyndigheten.

Remissinstanserna tillstyrker eller har inga synpunkter på promemorians förslag. *Kronofogdemyndigheten* anför att det är viktigt att det införs regler om uppgiftsöverföring till och från förvaltare och rekonstruktörer. *REKON* instämmer i promemorians förslag att Skatteverket ska ges möjlighet att till beslutsfattaren lämna de uppgifter som har inhämtats från myndighetens beskattningsdatabas eller som på något annat sätt har kommit Skatteverket till handa.

Utkastets förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det, däribland *Kronofogdemyndigheten* och *Skatteverket*. *Sveriges advokatsamfund* tillstyrker särskilt förslaget om skyldigheten att lämna uppgifter. Skatteverket anser att det är nödvändigt att det även införs en upplysningsskyldighet gentemot Kronofogdemyndigheten när förvaltaren eller rekonstruktören inte ändrar sitt beslut efter att den utbetalande myndigheten har lämnat ut uppgifter enligt den föreslagna bestämmelsen. *Ekobrottsmyndigheten* framhåller att Skatteverket bör ges en skyldighet att anmäla brott som bedrägerier eller bedrägeriförsök som upptäcks i samband med den föreslagna kontrollen. *Länsstyrelsen i Östergötlands län* har synpunkter på bedömningen i utkastet att det är mindre sannolikt att omprövning kommer att göras upprepade gånger i samma ärende. Länsstyrelsen betonar att beslut om utbetalning av uppsägningslön, i de fall en annan inkomst eller ersättning har redovisats, omprövas för varje enskild tidsperiod. *TCO* konstaterar att förslaget oundvikligen kommer att leda till att arbetstagare som har rätt till lönegaranti i vissa fall kommer att få vänta längre på utbetalning än vad som gäller i dag, men att förseningarna får anses påkallade för att motverka felaktiga utbetalningar. *TCO* anser dock att det är av stor vikt att skyndsamt kravet upprätthålls och att oskäligen förseningar undviks i största möjliga mån. *Sveriges a-kassor* och *Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen* anför att tid med lönegaranti påverkar såväl rätten till arbetslöshetsersättning som ersättningens storlek. Det är därför önskvärt, anser de, att arbetslöshetskassorna får information i de fall ett beslut om lönegaranti ändras för att säkerställa att beslutet om arbetslöshetsersättning är korrekt och därmed förhindra felaktiga utbetalningar av arbetslöshetsersättning.

Skälen för regeringens förslag

Uppgiftsskyldighet för den utbetalande myndigheten

Den utbetalande myndigheten föreslås vara skyldig att skyndsamt kontrollera ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti från en förvaltare, rekonstruktör eller Kronofogdemyndigheten mot vissa uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas och mot andra uppgifter som förekommer i lönegarantiverksamheten. Myndigheten ska därmed kontrollera om det förekommer oregelbundenheter och felaktigheter som kan ha betydelse för en arbetstagares rätt till garantibelopp. Det kan vid en sådan kontroll framkomma uppgifter som tyder på att ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti har lämnats på felaktiga grunder och att arbetstagaren därmed inte har rätt till ersättning i den omfattning som följer av beslutet eller underrättelsen. Det är viktigt att förvaltare, rekonstruktörer eller Kronofogdemyndigheten får del av sådan information för att de ska ha möjlighet att ompröva sitt ställningstagande om vilken rätt till lönegaranti som finns i ett enskilt fall. Regeringen anser därför att den utbetalande myndigheten bör vara skyldig att informera beslutsfattarna om sådana uppgifter.

För en skyndsamt uppgiftsöverföring är det naturligt att uppgifterna lämnas elektroniskt. Något generellt hinder mot ett sådant utlämnande bedöms inte finnas och någon särskild reglering behövs således inte. Enligt regeringen bör därför uppgifterna till beslutsfattarna kunna lämnas ut elektroniskt om Skatteverket anser att ett sådant utlämnande är lämpligt.

Endast uppgifter som kan antas ha särskild betydelse ska lämnas ut

Med hänsyn till de integritetsaspekter som aktualiseras vid ett uppgiftslämnande från den utbetalande myndigheten är det enligt regeringen viktigt att det görs en bedömning av behovet av information och vilken betydelse de aktuella uppgifterna kan antas ha för ett ärende om lönegaranti innan uppgifter lämnas till beslutsfattaren. Endast uppgifter som den utbetalande myndigheten kan anta att det finns ett konkret behov av hos förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten och som skulle kunna påverka utgången i ett lönegarantiärende bör lämnas ut. Regeringen anser därför att uppgiftsskyldigheten bör formuleras på så sätt att det ska krävas att uppgiften kan antas ha särskild betydelse för en ny underrättelse eller en omprövning av ett beslut om lönegaranti.

Varje uppgift som kan ha betydelse för ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti ska alltså inte lämnas, utan det krävs att uppgiften eller flera uppgifter sammanvägda kan antas ha särskild betydelse för ett ärende hos konkursförvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten, dvs. kan antas komma att påverka själva beslutet eller underrättelsen. Det innebär att en bedömning måste göras av omfattningen och styrkan i de avvikande uppgifterna eller indikationerna om att beslutet eller underrättelsen inte är korrekt. För bedömningen av vilken betydelse som uppgifterna kan antas ha för ett ärende om lönegaranti bör ledning kunna hämtas från sådana omständigheter som beslutsfattarna väger in i sin handläggning av lönegarantiärenden. RUBICON är ett samarbete mellan olika myndigheter och andra aktörer som bekämpar konkursrelaterad brottslighet. Dessa myndigheter och aktörer har identifierat vissa varningssignaler inför beslut om lönegaranti som kan indikera att

arbetstagaren inte har rätt till lönegaranti. Det kan exempelvis vara att företaget inte är registrerat som arbetsgivare, att det saknas beslut om arbetsgivaravgifter, att en styrelseledamot eller anställda tidigare har fått lönegaranti, att revisorn utträder, att beslutade arbetsgivaravgifter tyder på färre antal anställda än vad som uppges eller att företaget nyanställer många strax före konkursen.

Bedömningen ska ske skyndsamt

Mot bakgrund av lönegarantilagens karaktär av social skyddslagstiftning ställs det särskilda krav på att ärendena handläggs skyndsamt (prop. 1991/92:139 s. 31). Regeringen delar *TCO:s* uppfattning att det är av stor vikt att skyndsamhetskravet upprätthålls och att oskäliga förseningar undviks i största möjliga mån.

Att den utbetalande myndigheten ska göra en bedömning av om uppgifterna kan antas ha särskild betydelse för beslutet eller underrättelsen innebär inte att myndigheten ska göra fördjupade och tidskrävande kontroller. Skyldigheten att bedöma om arbetstagaren har rätt till lönegaranti eller inte kommer även i fortsättningen att ligga hos konkursförvaltarna, rekonstruktörerna och Kronofogdemyndigheten. Enligt regeringen bör beslutsfattarna informeras skyndsamt. Det innebär att den utbetalande myndigheten ges tid för att bedöma uppgifternas korrekthet och relevans, men inte för några långtgående utredningsåtgärder.

Informationen från den utbetalande myndigheten kan leda till att beslutsfattaren vidtar ytterligare utredningsåtgärder. När ett nytt ställningstagande meddelas, eller när beslutsfattaren meddelar att uppgifterna inte ger anledning till någon ny bedömning, skulle den utbetalande myndighetens efterföljande kontroll kunna leda till att oregelbundenheter och felaktigheter upptäcks på nytt. Om det i denna andra kontroll uppmärksammas samma uppgifter som redan har lämnats till konkursförvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten ska dessa uppgifter inte lämnas på nytt då de inte kan anses ha särskild betydelse för ett ärende hos beslutsfattaren. Om kontrollen däremot visar på nya eller förändrade uppgifter i förhållande till uppgifterna från den tidigare kontrollen, och dessa kan antas ha särskild betydelse för beslutet eller underrättelsen, kan information till beslutsfattaren komma att lämnas från den utbetalande myndigheten på nytt. Att informationsöverföring från den utbetalande myndigheten och omprövning med anledning av sådan information skulle ske upprepade gånger i ett och samma lönegaranti-ärende bedömer regeringen dock som mindre sannolikt och torde i vart fall komma att ske ytterst sällan. Att upprepad omprövning kan komma att ske i ett och samma ärende med anledning av att arbetstagaren informerar om att han eller hon får annan inkomst eller ersättning under uppsägnings-tiden, så som *Länsstyrelsen i Östergötlands län* påpekar, kommer dock att vara ett fortsatt naturligt led i lönegaranti-handläggningen.

En intresseavvägning ska göras innan uppgifter lämnas ut

Uppgifterna som ska lämnas vidare till konkursförvaltarna, rekonstruktörerna och Kronofogdemyndigheten kommer i stor utsträckning att hämtas från beskattningsdatabasen, som hör till beskattningsverksamheten. För uppgifter i beskattningsverksamheten råder enligt 27 kap. 1 §

offentlighets- och sekretesslagen i princip absolut sekretess. Det föreslås att uppgifterna i lönegarantiverksamheten ska omfattas av sekretess med ett omvänt skaderekvisit (se avsnitt 7.1 nedan). Uppgifterna som på något annat sätt har kommit in till den utbetalande myndigheten och som ska lämnas till beslutsfattarna kan också vara känsliga uppgifter. Det finns således anledning att begränsa uppgiftsskyldigheten genom att införa en bestämmelse som innebär att den utbetalande myndigheten ska göra en intresseavvägning innan en sekretessbelagd uppgift lämnas ut. Som utgångspunkt ska sekretesskyddet hos den mottagande verksamheten vägas in i intresseavvägningen. Att styrkan i sekretessen ibland kan skilja sig åt hos den utlämnande och den mottagande verksamheten är dock inte avgörande för bedömningen (jfr prop. 2015/16:167 s. 51).

Vid bedömningen av om en uppgift ska lämnas ut ska myndigheten väga integritetsintressena för enskilda mot intresset för mottagaren att få ta del av uppgifterna. En sådan intresseavvägning innebär att uppgifter inte måste lämnas i alla situationer då förutsättningarna för utlämnande i övrigt är uppfyllda. En uppgift som omfattas av sekretess bör inte få lämnas ut om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut. Kravet på övervägande skäl ger uttryck för att intresset av att hindra felaktiga utbetalningar av garantibelopp i regel har företräde framför andra intressen och att det således finns en presumtion för uppgiftslämnande. Om intresseavvägningen inte innehöll en sådan presumtion skulle de effektivitetsvinster och den förutsägbarhet som eftersträvas bli mindre. Mot bakgrund av att förslaget om en skyldighet att lämna uppgifter syftar till att motverka felaktiga utbetalningar av garantibelopp och därmed motverka missbruk av lönegarantin finns det skäl för en presumtion för utlämnande.

Hänsyn ska alltid tas till vikten av att inte fler uppgifter än nödvändigt lämnas. I allmänhet gäller att ju större intrång i den enskildes integritet som ett lämnande av uppgifter innebär, som exempelvis om ett stort antal uppgifter lämnas eller om uppgifterna är av känslig natur, desto högre krav ställs på att det finns ett angeläget intresse hos mottagaren att få uppgifterna. Nyttan av att uppgiften lämnas för den mottagande verksamheten måste alltså ställas mot det integritetsintrång som utlämnandet kan medföra.

Garantibelopp ska inte få betalas ut i avvaktan på besked

Den utbetalande myndighetens kontroll syftar till att motverka felaktiga utbetalningar av garantibelopp. Vid missbruk och kriminella upplägg är det många gånger i praktiken omöjligt att återkräva utbetalda garantibelopp. För att kontrollen ska vara verkningsfull föreslår regeringen därför att den utbetalande myndigheten inte ska få betala ut garantibelopp innan beslutsfattaren har omprövat sitt tidigare ställningstagande eller underrettat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna inte ger anledning till en ny bedömning.

Att garantibelopp inte får betalas ut i avvaktan på att beslutsfattaren meddelar om det tidigare ställningstagandet ändras eller inte kan leda till att arbetstagaren får vänta en viss tid på sin ersättning. Mot bakgrund av reglernas karaktär av skyddslagstiftning är det, som flera remissinstanser framför, angeläget att handläggningen sker skyndsamt. Den utbetalande

myndighetens kontroll mot uppgifter i beskattningsdatabasen och mot andra uppgifter i lönegarantiverksamheten kommer dock i första hand att ske maskinellt och därmed snabbt. Vidare ska uppgifter som kan antas ha särskild betydelse för en underrättelse eller ett beslut om lönegaranti lämnas till beslutsfattarna skyndsamt. Regeringen bedömer därför att denna del av handläggningen inte bör förlänga tiden för utbetalning nämnvärt. Vidare framgår av gällande bestämmelser i 12 och 18 §§ lönegarantilagen att förvaltare och rekonstruktörer snarast ska ta ställning till ny information och underrätta den utbetalande myndigheten. Sammantaget bedömer regeringen att innehållandet av utbetalning i de flesta fall kommer att bestå under en kortare tid. Om beslutsfattaren bedömer att ytterligare utredningsåtgärder behöver vidtas på grund av uppgifterna från den utbetalande myndigheten ska de åtgärderna ske skyndsamt. I ett sådant fall kan en utbetalning visserligen dröja ytterligare en tid. Regeringen bedömer dock att en fördröjning i sådana fall är godtagbar mot bakgrund av syftet att motverka felaktiga utbetalningar.

I gränsöverskridande lönegarantiärenden ska arbetstagarens försäkran lämnas till Kronofogdemyndigheten

Arbetstagare ska enligt 25 § lönegarantilagen lämna en försäkran på heder och samvete om sina anställnings- och avlöningsförhållanden under uppsägningstiden till den utbetalande myndigheten. Enligt 26 § lönegarantilagen ska den utbetalande myndigheten skyndsamt sända en kopia av försäkran till förvaltaren eller rekonstruktören om uppgifterna som arbetstagaren har lämnat i försäkran kan påverka frågan till vilken del arbetstagarens fordran på uppsägningsslön omfattas av rätt till betalning enligt garantin.

Syftet med bestämmelsen om att arbetstagaren ska lämna en försäkran om sina anställnings- och avlöningsförhållanden under uppsägningstiden är att så långt som möjligt minska riskerna för missbruk av lönegarantin, bl.a. missbruk i form av att arbetstagaren får inkomst från en annan anställning för samma tid som ersättning från lönegarantin lämnas (prop. 1991/92:139 s. 39). Enligt regeringen är det syftet viktigt även när det gäller gränsöverskridande lönegarantiärenden. Om en arbetstagare begär betalning enligt garantin för en fordran mot en arbetsgivare som har försatts i konkurs i ett annat nordiskt land eller som i ett annat EU- eller EES-land än Sverige är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i 1 § 3 lönegarantilagen är det tillsynsmyndigheten i konkurser, dvs. Kronofogdemyndigheten, som beslutar om garantibelopp (jfr 21 § lönegarantilagen). Bestämmelsen i 26 § lönegarantilagen innehåller dock inte någon skyldighet för den utbetalande myndigheten att sända en kopia av arbetstagarens försäkran till Kronofogdemyndigheten. I 3 a § anges visserligen att det som sägs om konkurs i lagen även, i tillämpliga delar, gäller när en arbetsgivare är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i 1 § 3. I samband med att det nu föreslås ändringar i lönegarantilagen i syfte att motverka felaktiga utbetalningar anser regeringen det lämpligt att i 26 § första stycket tydliggöra att den utbetalande myndighetens skyldighet att sända en kopia av försäkran från arbetstagaren även ska fullgöras i förhållande till Kronofogdemyndigheten. Som en följd av det bör det även tydliggöras i 26 § andra stycket att garantibelopp för

fordran på uppsägningslön inte får betalas ut innan Kronofogedemyndigheten har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna i försäkringen inte ger anledning till en ny bedömning.

Uppgiftsskyldighet för andra ändamål och anmälningsskyldighet

Utbetalda garantibelopp kan, som *Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen* framför, påverka ersättningar från arbetslöshetsförsäkringen. Som *Sveriges a-kassor* anför räknas tid med lönegaranti som arbetad tid i arbetslöshetsförsäkringen och påverkar därmed såväl rätten till arbetslöshetsersättning som ersättningens storlek. I nuvarande lagstiftning finns inte någon uttrycklig bestämmelse om detta men i det nya regelverk som ska gälla från och med den 1 oktober 2025 (prop. 2023/24:128, bet. 2023/24:AU9, rskr. 2023/24:267) ska det framgå att betalning för en fordran på uppsägningslön enligt lönegarantilagen hindrar arbetslöshetsersättning för samma tid (2 kap. 18 § lagen om arbetslöshetsförsäkring). Enligt regeringen finns det redan förutsättningar för arbetslöshetskassorna att få relevant information om arbetstagarens tid med lönegaranti. Enligt nu gällande regelverk ska nämligen den som har blivit arbetslös på grund av arbetsgivarens konkurs och som ansöker om arbetslöshetsersättning innan uppsägningstiden har löpt ut lämna en kopia av konkursförvaltarens beslut till arbetslöshetskassan, se 1 kap. 1 § *Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens föreskrifter om arbetslöshetsförsäkring* (IAFFS 2018:2). Enligt det föreslagna regelverket kommer dessutom uppgifter om de inkomster som den sökande har haft huvudsakligen att hämtas in från Skatteverket på begäran av arbetslöshetskassorna. Därutöver föreslås i avsnitt 7.1 att beslut om lönegaranti ska vara offentliga och därmed tillgängliga på begäran även för arbetslöshetskassorna. De uppgifter om beslutade och ändrade garantibelopp som *Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen* och *Sveriges a-kassor* anser skulle underlätta arbetslöshetskassornas arbete bör därför kunna hämtas in från Skatteverket inom ramen för arbetslöshetskassornas ärendehandläggning. Någon uppgiftsskyldighet i förhållande till arbetslöshetskassorna om att ett beslut om lönegaranti har ändrats föreslås därför inte här.

När det gäller *Ekobrottsmyndighetens* synpunkt att Skatteverket i samband med kontroller kan komma att upptäcka bedrägerier eller bedrägeriförsök mot lönegarantisystemet och att myndigheten därför bör ges en anmälningsskyldighet, finns det sekretessbrytande regler i bl.a. 10 kap. 27 § offentlighets- och sekretesslagen, som gör att myndigheter i vissa fall kan göra en brottsanmälan även utan en författningsreglerad anmälningsskyldighet. Reglerna ger visserligen ett mer begränsat utrymme till informationsöverföring än vad en uttrycklig författningsreglerad anmälningsskyldighet ger. Mot bakgrund av att det pågår en översyn av lönegarantisystemet, där utredaren bl.a. ska bedöma om lönegaranti bör ingå i Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet (dir. 2023:168), är regeringens bedömning att några regeländringar i detta avseende inte bör göras i nuläget.

Kontrollfunktionens förhållande till Kronofogdemyndighetens tillsyn

När det gäller frågan om ifall Kronofogdemyndighetens tillsynsroll bör ses över med anledning av den kontrollfunktion som den utbetalande myndigheten får, är regeringens bedömning att tillsynsmyndighetens roll även i fortsättningen kommer att vara viktig i lönegarantihanteringen. Kronofogdemyndigheten får del av samtliga lönegarantibeslut från förvaltare och rekonstruktörer, dvs. såväl bifalls- som avslagsbeslut. Tillsynen, som i regel sker efter det att garantibelopp har betalats ut, syftar till att undersöka om beslutsfattarna har fattat korrekta beslut och om handläggningen har varit ändamålsenlig. Kronofogdemyndigheten har valt att kvalitetssäkra vissa moment av förvaltarens konkurshandläggning för att i första hand säkerställa en likformig handläggning med hög kvalitet. En genomförd kvalitetssäkring innebär att Kronofogdemyndigheten kan granska vissa moment i konkurserna mer översiktligt och att tillsynen kan inriktas på stickprovsgranskning. Vid behov kan myndigheten begära in handlingar och även föra statens talan mot förvaltarens lönegarantibeslut i de fall det finns misstanke om att lönegarantin missbrukas. Kronofogdemyndighetens tillsyn över konkursförvaltningen har sammanfattningsvis en annan omfattning än den kontroll av varje lönegarantiärende som den utbetalande myndigheten föreslås utföra. Kronofogdemyndighetens tillsyn har även delvis ett annat syfte. Regeringens bedömning är därför att någon ändring i Kronofogdemyndighetens tillsynsroll inte bör ske med anledning av förslaget i denna lagrådsremiss. Regeringen bedömer det som mindre lämpligt att, som *Skatteverket* föreslår, reglera en uppgiftsskyldighet i lönegarantilagen för den utbetalande myndigheten gentemot Kronofogdemyndigheten när förvaltare eller rekonstruktörer inte ändrar sitt beslut efter det att uppgifter har lämnats ut från den utbetalande myndigheten. Däremot kan det övervägas om den utbetalande myndigheten bör ges en upplysningsskyldighet gentemot Kronofogdemyndigheten i de fall kontrollen leder till att uppgifter lämnas vidare till konkursförvaltare och rekonstruktörer. En sådan reglering kan i sådant fall lämpligen göras i förordning.

6 Omprövning ska ske i fler situationer

Regeringens förslag: Vid konkurs utan bevakning och vid företagsrekonstruktion ska en förvaltare respektive en rekonstruktör snarast ompröva sitt beslut om garantibelopp som ännu inte har betalats ut, om den utbetalande myndigheten har lämnat uppgifter som förekommer i myndighetens lönegarantiverksamhet och som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av rätt till betalning enligt garantin. Vid konkurs med bevakning ska en förvaltare snarast underrätta den utbetalande myndigheten, om myndigheten har lämnat uppgifter som förekommer i myndighetens lönegarantiverksamhet och som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av förmånsrätt.

En ny underrättelse eller en omprövning av ett beslut om lönegaranti ska inte bara avse fordran på uppsägningslön utan avse arbetstagarens hela fordran som omfattas av garantin.

Skyldigheten att ompröva ett beslut ska även gälla för Kronofogdemyndigheten i fråga om beslut om garantibelopp som myndigheten fattar i gränsöverskridande lönegarantiärenden.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. Promemorian innehåller inte något förslag om att skyldigheten för beslutsfattaren att ändra sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti ska gälla även med anledning av upplysningar från den utbetalande myndigheten om uppgifter som förekommer i myndighetens lönegaranti-verksamhet. Promemorian innehåller inte heller förslag om att skyldigheten att ompröva beslut även ska gälla för Kronofogdemyndigheten i gränsöverskridande lönegarantiärenden.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser som yttrar sig över promemorians förslag, däribland *Ackordscentralen*, *Kronofogdemyndigheten* och *Sveriges advokatsamfund*, tillstyrker eller har inga invändningar mot promemorians förslag. Kronofogdemyndigheten anger att begränsningen till uppsägningslön i dagens regelverk är obefogad och att antalet felaktiga beslut kan minska genom en utvidgning av regleringen till att avse alla fordringar som omfattas av lönegaranti. Sveriges advokatsamfund lyfter fram att det enligt gällande lag inte är möjligt att ändra ett beslut till den anställdes nackdel när det gäller garantibelopp som redan har betalats ut, även om det visar sig att det är uppenbart att beslutet är felaktigt på grund av oriktiga uppgifter. Enligt samfundets bedömning utesluter det inte att beslut om återkrav kan fattas. I motsats till vad som anges i promemorian är samfundets uppfattning att återkravsprocessen är fristående från överprövningsprocessen.

Utkastets förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget eller har ingen invändning mot det. *REKON* och *Kronofogdemyndigheten* är positiva till att rekonstruktörernas och förvaltarnas skyldighet att ompröva beslut utökas. *Skatteverket* är positivt till den föreslagna utökningen av möjligheten till omprövning av garantibelopp men efterfrågar att omprövning ska kunna avse även redan utbetalda garantibelopp för att kontrollen efter att utbetalning har skett ska få avsedd effekt.

Skälen för regeringens förslag

Befintlig reglering av omprövning och ny underrättelse

Enligt 18 § första stycket lönegarantilagen ska en förvaltare eller rekonstruktör i vissa fall snarast ompröva beslut om garantibelopp som ännu inte har betalats ut. En sådan omprövning ska göras om förvaltaren eller rekonstruktören får upplysningar av arbetstagaren enligt 10 § lönegarantilagen, som reglerar arbetstagarens upplysningsskyldighet om inkomster från en annan anställning eller aktivitetsstöd under uppsägningstiden, eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran på uppsägningslön omfattas av rätt till betalning enligt garantin. Skyldigheten att ompröva ett beslut om garantibelopp är begränsad till arbetstagarens fordran på uppsägningslön.

Bestämmelsen är tillämplig endast i konkurser utan bevakning och vid företagsrekonstruktioner. I konkurser med bevakning ska förvaltaren enligt 12 § lönegarantilagen i stället sända en ny underrättelse till den utbetalande myndigheten om förvaltaren får sådana upplysningar av arbetstagaren enligt 10 § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran på uppsägningslön omfattas av förmånsrätt.

Omrövning av beslut och ny underrättelse med anledning av uppgifter från den utbetalande myndighetens kontroll

Den utbetalande myndigheten ska enligt förslaget i denna lagrådsremiss kontrollera ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti mot vissa uppgifter i beskattningsdatabasen och mot andra uppgifter som förekommer i lönegarantiverksamheten. Vidare ska den utbetalande myndigheten vara skyldig att informera beslutsfattare i lönegarantiärenden om sådana uppgifter som framkommer i kontrollen som kan antas ha särskild betydelse för frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av rätt till betalning enligt garantin. För att syftet med den utbetalande myndighetens kontroll, dvs. att motverka felaktiga utbetalningar, ska få genomslag måste beslutsfattare i lönegarantiärenden i sin tur kunna agera med anledning av de uppgifter som har framkommit i kontrollen. En förvaltare eller rekonstruktör bör därför vara skyldig att ompröva sitt beslut eller lämna en ny underrättelse till den utbetalande myndigheten med anledning av uppgifter som framkommer i den utbetalande myndighetens kontroll och som påverkar rätten till garantibelopp i ett enskilt fall.

För att det ska vara tydligt att förvaltare och rekonstruktörer ska ompröva sitt ställningstagande i dessa fall bör det i 12 och 18 §§ lönegarantilagen införas en uttrycklig hänvisning till den föreslagna nya bestämmelsen om att den utbetalande myndigheten är skyldig att informera beslutsfattarna om uppgifter som förekommer i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet och som kan antas ha särskild betydelse för en ny underrättelse eller en omprövning av ett beslut. Genom hänvisningen tydliggörs att förvaltare och rekonstruktörer ska ompröva sitt ställningstagande om lönegaranti med anledning av upplysningar från den utbetalande myndigheten om uppgifter som förekommer i myndighetens lönegarantiverksamhet och som påverkar rätten till garantibelopp.

Om en arbetstagarer begär betalning enligt garantin för en fordran mot en arbetsgivare som har försatts i konkurs i ett annat nordiskt land eller som i ett annat EU-eller EES-land än Sverige är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i 1 § 3 lönegarantilagen är det tillsynsmyndigheten i konkurser, dvs. Kronofogdemyndigheten, som beslutar om garantibelopp (jfr 21 § lönegarantilagen). Bestämmelsen om omprövning i 18 § lönegarantilagen anger vad som gäller för konkursförvaltare och rekonstruktörer i egenskap av beslutsfattare, men Kronofogdemyndigheten i egenskap av beslutsfattare omnämns inte. I 3 a § anges visserligen att det som sägs om konkurs i lagen även, i tillämpliga delar, gäller när en arbetsgivare är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i 1 § 3. I samband med att det nu föreslås ändringar i lönegarantilagen i syfte att motverka felaktiga utbetalningar är det lämpligt att tydliggöra att även Kronofogdemyndigheten såsom beslutsfattare i gränsöverskridande

lönegarantiärenden ska ompröva ett beslut om lönegaranti enligt de förutsättningar som anges i 18 §.

Omprövning av beslut och ny underrättelse ska inte bara gälla fordran på uppsägningslön

Skyldigheten att ompröva beslut om garantibelopp enligt 18 § lönegarantilagen respektive lämna ny underrättelse enligt 12 § omfattar enligt nuvarande reglering endast fordran på uppsägningslön. Begränsningen till uppsägningslön har inte motiverats i förarbetena men bestämmelserna anknyter till 10 § lönegarantilagen om arbetstagarens upplysnings-skyldighet när det gäller inkomster från en annan anställning eller aktivitetsstöd för deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program under uppsägningstiden. I likhet med *Kronofogdemyndigheten* anser regeringen att detta får anses vara en obefogad begränsning.

Enligt förslaget som lämnas i denna lagrådsremiss ska den utbetalande myndigheten före utbetalningen informera beslutsfattare om uppgifter som framkommer i kontrollen och som kan antas ha särskild betydelse för ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti. De uppgifter som kan framkomma vid den utbetalande myndighetens kontroll är inte begränsade till arbetstagares fordran på uppsägningslön utan kan även gälla fordran på andra löne- och pensionsförmåner som omfattas av lönegarantin, t.ex. innestående lön. Det skulle t.ex. kunna röra sig om att den innestående lön som en arbetstagares fordran avser i verkligheten visar sig vara lägre än vad som tidigare har varit känt. Eftersom syftet med den utbetalande myndighetens kontroll är att motverka felaktiga utbetalningar är det angeläget att omprövning och ny underrättelse kan avse alla typer av fordringar som omfattas av lönegarantin och inte bara fordran på uppsägningslön. Om skyldigheten att ompröva ett beslut eller lämna ny underrättelse begränsas till att avse endast fordran på uppsägningslön kan det innebära att beslutsfattarna kan komma att få tillgång till uppgifter från den utbetalande myndigheten som tyder på att ett beslut eller en underrättelse om utbetalning av garantibelopp har lämnats på felaktiga grunder utan att kunna agera för att förhindra att ett felaktigt garantibelopp utbetalas, vilket skulle underminera syftet med den utbetalande myndighetens kontroll. I likhet med vad *Kronofogdemyndigheten* anför bedömer regeringen att en utvidgning av skyldigheten att ompröva beslut om garantibelopp respektive lämna ny underrättelse kommer att leda till att antalet felaktiga utbetalningar av garantibelopp minskar.

I övervägandet att utvidga skyldigheten att ompröva beslut och lämna ny underrättelse måste även hänsyn tas till lönegarantilagens sociala syfte och karaktär av skyddslagstiftning samt det därmed sammanhängande skyndsamhetskravet. En utvidgad skyldighet att ompröva beslut eller lämna ny underrättelse kan innebära att fler ställningstaganden om garantibelopp justeras till arbetstagarens nackdel och att utbetalningen fördröjs under tiden ställningstagandet omprövas. Samtidigt är det viktigt att det finns en balans mellan skyddet för arbetstagaren och möjligheterna att förebygga missbruk av lönegarantin och andra felaktiga utbetalningar. Arbetstagare som inte har rätt till lönegaranti bör inte heller omfattas av lagstiftningens skydd. Mot denna bakgrund bedöms det angeläget att ett beslut om lönegaranti ska omprövas inte bara i fråga om uppsägningslön,

utan också när det gäller andra fordringar som omfattas av garantin, om det före utbetalning framkommer nya uppgifter som påverkar det beslutade garantibeloppet. Begränsningen till uppsägningslön föreslås därför tas bort i 18 § lönegarantilagen. För att det även vid ny underrättelse i en bevakningskonkurs ska vara möjligt att beakta annan fordran än fordran på uppsägningslön, föreslås att begränsningen till uppsägningslön även tas bort i 12 § lönegarantilagen.

Omprövning av beslut och ny underrättelse ska bara gälla garantibelopp som ännu inte har betalats ut.

Skyldigheten att ompröva ett ställningstagande om lönegaranti ska enligt regeringens förslag även i fortsättningen vara begränsad till garantibelopp som ännu inte har betalats ut. *Skatteverket* efterfrågar en utvidgning av omprövningsskyldigheten till att avse även redan utbetalda lönegarantibelopp med hänvisning till att den kontroll som *Skatteverket* i vissa fall ska göra efter utbetalning annars inte kommer att få avsedd effekt. *Skatteverket* anför att lönegarantins sociala syften inte kan anses vara skäl nog för att inte ändra felaktiga beslut om lönegaranti. Regeringens bedömning är dock att den befintliga begränsningen till att omprövningen endast får avse garantibelopp som ännu inte har betalats ut bör kvarstå med hänsyn till lönegarantins sociala syften. Kontrollen av redan utbetalda garantibelopp fyller ändå sin funktion genom att uppgifter som tyder på att utbetalat garantibelopp är felaktigt i stället, såsom *Sveriges advokatsamfund* anger, kan hanteras enligt reglerna om återkrav. Uppgifter om felaktigheter i fråga om redan utbetalade garantibelopp kan även ha betydelse för framtida utbetalningar.

När det gäller möjligheten att rikta återkrav mot mottagaren av garantibelopp anför *Skatteverket* att den enda möjligheten till överprövning av ett redan utbetalat belopp enligt nuvarande reglering är att tillsynsmyndigheten väcker talan mot arbetsgivaren enligt 30 § lönegarantilagen och att återkrav enligt 34 § kan ske först efter att fordran har fastställts i allmän domstol. Enligt *Skatteverket* skulle en utvidgning av omprövningsskyldigheten till att även avse redan utbetalda belopp underlätta hanteringen av återkrav. *Sveriges advokatsamfund* delar inte *Skatteverkets* syn på reglerna om återkrav utan anser att processen för återkrav är fristående i förhållande till överprövningsprocessen på så sätt att ett lagakraftvunnet ändringsbeslut inte är en förutsättning för att ett återkrav av utbetalat garantibelopp ska kunna riktas mot mottagaren. Regeringen konstaterar att det finns olika uppfattningar om innebörden av reglerna för återkrav av garantibelopp. Även i rättstillämpningen har det påtalats att regelverket i fråga om återkrav i lönegarantilagen och lönegarantiförordningen är komplicerat och oklart och därför bör ses över och förenklas (jfr NJA 2018 s. 114). Regeringen bedömer att en utvidgning av omprövningsskyldigheten till att avse även utbetalda garantibelopp, med de eventuella konsekvenser en sådan förändring skulle ha för hanteringen av återkrav, kräver analyser som det saknas underlag för i detta lagstiftningsprojekt.

Beslutsfattarens handläggning efter Skatteverkets kontroll

Om förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten, efter att ha fattat beslut eller lämnat underrättelse om garantibelopp, får del av uppgifter som har framkommit i den utbetalande myndighetens kontroll före utbetalning kommer handläggningen av ärendet att fortsätta. Förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten behöver i en sådan situation ta ställning till om uppgifterna från Skatteverket ger anledning till att ändra det tidigare ställningstagandet om lönegaranti. Garantibeloppet får då enligt förslaget inte utbetalas förrän förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten har omprövat sitt tidigare ställningstagande eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna inte ger anledning till en ny bedömning.

Att handläggningen av lönegarantiärendet hos beslutsfattarens fortsätter får därför till följd att utbetalningen av garantibeloppet fördröjs. Det är enligt regeringen angeläget att utbetalningen i lönegarantiärenden inte fördröjs mer än nödvändigt. Detta skulle kunna uppnås genom att införa en tidsfrist inom vilken beslutsfattarna ska ha antingen omprövat sitt tidigare ställningstagande eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna inte ger anledning till en ny bedömning. I den befintliga regleringen om beslutsfattarens handläggning i lönegarantiärenden finns dock redan inbyggda skyndsamhetskrav och mekanismer som verkar för att utbetalningen av garantibelopp inte fördröjs. Av 12 och 18 §§ lönegarantilagen följer att omprövning av ett beslut eller ny underrättelse gällande garantibelopp ska ske snarast. Även lönegarantiens sociala syften innebär ett generellt krav på att lönegarantiärenden ska handläggas skyndsamt. Enligt regeringen saknas det därför behov av att införa särskilda föreskrifter med exempelvis tidsfrister för den fortsatta handläggningen i ett lönegarantiärende med anledning av uppgifter som har framkommit i den utbetalande myndighetens kontroll.

7 Offentlighet och sekretess

7.1 Sekretess i lönegarantiverksamheten

Regeringens förslag: Sekretess ska gälla hos Skatteverket i verksamhet som avser lönegaranti för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men.

Sekretessen ska inte gälla beslut eller andra ställningstaganden om lönegaranti.

För uppgift i en allmän handling ska sekretessen gälla i högst tjugo år.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås att sekretessen ska gälla i ärende enligt lönegarantilagen. Promemorians förslag omfattar inte skada.

Remissinstanserna: *Akavia* tillstyrker promemorians förslag, och de flesta remissinstanser lämnar inga synpunkter på det. *Svenska Journalistförbundet* framhåller att eftersom insynsintresset väger tungt i de fall ersättning betalas ut enligt lönegarantilagen bör huvudregeln vara att uppgifterna är offentliga, dvs. regleringen bör innehålla ett rakt skaderekvisit. Förbundet tillstyrker förslaget om att beslut och underrättelser inte ska omfattas av sekretess. *Sveriges a-kassor* framhåller vikten av att den sekretess som kommer att gälla i lönegarantiärenden inte får påverka möjligheten för arbetslöshetskassorna att få tillgång till det underlag som behövs i handläggningen av ansökningar om arbetslöshetsersättning.

Utkastets förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser, däribland *Sveriges advokatsamfund* och *Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet*, tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det. *Svenska Journalistförbundet* vidhåller att uppgifterna bör skyddas av ett rakt skaderekvisit eftersom uppgifter endast i undantagsfall lämnas ut med ett omvänt skaderekvisit och det därför i praktiken är att jämföra med absolut sekretess. Förslaget kommer enligt förbundet att innebära att granskning av ärenden om lönegaranti i praktiken inte kommer att vara möjlig. *TCO* avstår från att ta ställning till förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Det råder sekretess mellan verksamhetsgrenarna inom Skatteverket

Enligt 8 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen råder det sekretess mellan olika verksamhetsgrenar inom en myndighet om de är att betrakta som självständiga i förhållande till varandra. Inom Skatteverket finns verksamhetsgrenar som betraktas som självständiga i förhållande till varandra. De är bl.a. beskattningsverksamheten, folkbokföringsverksamheten och den brottsbekämpande verksamheten. Skatteverket bedömer i promemorian att arbetet med lönegarantin kommer att utgöra en egen verksamhetsgren inom myndigheten. För beskattningsverksamheten, som är av särskild betydelse för ärenden om lönegaranti, gäller i princip absolut sekretess enligt 27 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen.

Det finns ett behov av sekretesskydd i Skatteverkets lönegarantiverksamhet

Det finns inte några särskilda sekretessregler för den verksamhet för utbetalning av garantibelopp som de sju länsstyrelserna hanterar. De allmänna sekretessregler som gäller för uppgifter om enskilda oavsett i vilken verksamhet som uppgifterna förekommer är dock tillämpliga. Skatteverket kommer genom förslaget att inom ramen för sin kontroll av beslut och underrättelser om lönegaranti hantera olika typer av uppgifter som är nödvändiga för kontrollen. Det kan t.ex. vara fråga om uppgifter från beskattningsverksamheten om fysiska personers personliga och ekonomiska förhållanden och juridiska personers ekonomiska förhållanden. När det gäller fysiska personer kan det framför allt röra sig om uppgifter om en enskild arbetstagare som berörs av frågan om rätt till lönegaranti, men även uppgifter om dennes anhöriga. Det kan t.ex. vara

fråga om inkomstförhållanden eller sjukfrånvaro. När det gäller juridiska personer kan det bl.a. vara fråga om ekonomiska uppgifter från en revision. Därtill kommer lönegarantiverksamheten att ta emot ytterligare uppgifter genom exempelvis tips. Genom den kontroll av garantibelopp som Skatteverket kommer att utföra kommer således fler och andra typer av uppgifter att hanteras än vad som har varit fallet hos länsstyrelserna. Behovet av sekretesskydd kommer därför att vara större med anledning av de uppgifter som Skatteverket får som utbetalande myndighet. De uppgifter om såväl personliga som ekonomiska förhållanden som kan komma att hanteras i ett ärende om lönegaranti omfattar uppgifter som typiskt sett betraktas som känsliga. Mot bakgrund av att Skatteverket i sin lönegarantiverksamhet kommer att hantera känsliga uppgifter och då det inte finns någon ärende- eller verksamhetsspecifik sekretessreglering som omfattar dessa, finns det enligt regeringens bedömning ett behov av en sekretessbestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen med ett sekretesskydd för uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden. Bestämmelsen bör tas in i 28 kap. som reglerar sekretess till skydd för enskild när det gäller socialförsäkringar, studiestöd, arbetsmarknad m.m.

Styrkan i sekretessen

Uppgifterna kommer huvudsakligen att hämtas från beskattningsverksamheten. Enligt 27 kap. 1 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen gäller där i princip absolut sekretess. Sekretessen gäller vidare, enligt andra stycket, i verksamhet som avser förande av eller uttag ur beskattningsdatabasen enligt lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som har tillförts databasen.

Att en uppgift har ett starkt sekretesskydd i en verksamhet hindrar visserligen inte att den kan omfattas av ett mindre starkt skydd i en annan verksamhet eftersom sekretessen för uppgifter är en avvägning mellan behovet av skydd för den enskilde och allmänintresset av insyn i den verksamhet där uppgiften förekommer. Mot den enskildes intresse av sekretess måste ställas att lönegarantin betalas ut av offentliga medel, vilket medför att det, som *Svenska Journalistförbundet* framför, finns ett allmänintresse av insyn i ärenden om lönegaranti hos Skatteverket. Eftersom det finns ett allmänintresse av insyn bör sekretessen inte vara absolut utan innehålla ett skaderekvisit. Mot bakgrund av att uppgifterna som kan komma att hanteras typiskt sett är av känslig natur och huvudsakligen ska komma från en verksamhet med absolut sekretess bör dock utgångspunkten enligt regeringens uppfattning vara att uppgifterna ska omfattas av sekretess, dvs. ett omvänt skaderekvisit bör gälla. Ett omvänt skaderekvisit ska inte, så som *Svenska Journalistförbundet* befarar, innebära en absolut sekretess i praktiken. Utgångspunkten är sekretess men uppgifter ska lämnas ut om det står klart att uppgifterna kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men.

Undantag från sekretess för beslut och andra ställningstaganden

Beslut av myndigheter eller organ som har getts myndighetsutövande uppgifter är normalt sett offentliga. Med hänsyn till det allmänintresse som finns i ärenden om lönegaranti och då det saknas skäl för att beslut eller andra ställningstaganden, t.ex. underrättelser enligt 11 § lönegarantilagen, ska vara belagda med sekretess, anser regeringen att ett undantag för dessa bör föras in i sekretessregleringen om lönegarantiverksamheten. Besluten kommer därför även fortsättningsvis att finnas tillgängliga för alla, däribland arbetslöshetskassorna.

Sekretessen ska gälla i tjugo år

Uppgifter om ekonomiska förhållanden omfattas vanligtvis av sekretess under högst 20 år. För personliga förhållanden kan sekretess gälla längre. Uppgifterna i lönegarantiverksamheten kommer huvudsakligen att avse ekonomiska förhållanden. Regeringen anser därför att sekretessen bör gälla i högst 20 år.

Meddelarfrihet

Sekretess innebär såväl handlingssekretess som tystnadsplikt. Den rätt att meddela och offentliggöra uppgifter som följer av 1 kap. 1 och 7 §§ tryckfrihetsförordningen och 1 kap. 1 och 10 §§ yttrandefrihetsgrundlagen har dock som huvudregel företräde framför tystnadsplikten. Den föreslagna sekretessbestämmelsen är visserligen försedd med ett omvänt skaderekvisit, dvs. det gäller en presumtion för att uppgifterna inte är offentliga. Sekretessen omfattar emellertid uppgifter vid Skatteverkets handläggning av ärenden om lönegaranti, dvs. vid myndighetsutövning. Den tystnadsplikt som följer av bestämmelsen bör därför enligt regeringens bedömning inte ha företräde framför rätten att meddela och offentliggöra uppgifter. Någon sådan begränsning föreslås därmed inte.

7.2 Sekretessbrytande bestämmelse och förbehåll

Regeringens förslag: Sekretessen ska inte hindra att en uppgift lämnas till en konkursförvaltare eller rekonstruktör om den behövs för att ett beslut eller annat ställningstagande om lönegaranti ska kunna omprövas.

Om Skatteverket lämnar en uppgift till en konkursförvaltare eller en rekonstruktör, ska myndigheten vid utlämnandet få göra ett förbehåll som inskränker konkursförvaltarens eller rekonstruktörens rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja den. Ett sådant förbehåll ska inte få innebära ett förbud att utnyttja uppgiften om den behövs för att förvaltaren eller rekonstruktören ska kunna fullgöra sina skyldigheter med anledning av konkursen eller företagsrekonstruktionen.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås att den sekretessbrytande bestämmelsen ska hänvisa till beslutsfattarens utredningsskyldighet. Promemorian innehåller inget förslag om möjlighet att förena ett utlämnande med förbehåll.

Remissinstanserna lämnar inga synpunkter på promemorians förslag.

Utkastets förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser, däribland *Sveriges advokatsamfund* och *Juridiska fakulteten vid Stockholms universitet*, tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det. *TCO* avstår från att ta ställning till förslaget.

Skälen för regeringens förslag

Uppgifterna i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet kommer enligt förslaget att omfattas av sekretess. För att myndigheten ska kunna lämna uppgifter till beslutsfattarna behöver det finnas möjligheter för beslutsfattarna att ta del av uppgifter utan hinder av sekretess. Uppgifterna som lämnas behöver också ha ett tillräckligt skydd hos beslutsfattarna för att det ska vara lämpligt att lämna över uppgifter.

Tystnadsplikt hos konkursförvaltare och rekonstruktörer

Uppgifter hos de konkursförvaltare och rekonstruktörer som är advokater omfattas av tystnadsplikt. I offentlighets- och sekretesslagen finns sekretessbrytande bestämmelser som gör det möjligt att till konkursförvaltare i vissa fall lämna uppgifter som omfattas av sekretess. Det gäller bl.a. för kontaktuppgifter till vissa enskilda (21 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslagen), för uppgift i ärende om skatterevision och för uppgift i ärende enligt lagen om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter (27 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen). I dessa fall kan uppgiftslämnande ske med ett förbehåll som inskränker konkursförvaltarens rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja den på något annat sätt än för att fullgöra sina skyldigheter med anledning av konkursen.

Sekretess hos Kronofogdemyndigheten

Kronofogdemyndigheten omfattas som myndighet av offentlighets- och sekretesslagen. I 34 kap. offentlighets- och sekretesslagen finns bestämmelser om sekretess för vissa uppgifter i Kronofogdemyndighetens verksamhet. Enligt 34 kap. 7 § första stycket offentlighets- och sekretesslagen gäller sekretess hos tillsynsmyndigheten i konkurs och över rekonstruktörer för en uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs. Utöver det är allmänna bestämmelser om sekretess tillämpliga för myndigheten, t.ex. bestämmelserna i 21 kap. offentlighets- och sekretesslagen om sekretess till skydd för uppgift om enskilds personliga förhållanden oavsett i vilket sammanhang uppgiften förekommer.

Sekretessbrytande bestämmelse

För att uppgifterna från den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet ska kunna föras över till förvaltarna, rekonstruktörerna och Kronofogdemyndigheten och kunna användas för att ompröva ett ställningstagande om lönegaranti, dvs. ompröva ett beslut eller lämna en ny underrättelse, behöver det finnas stöd i en sekretessbrytande bestämmelse. Enligt 10 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen hindrar sekretess inte att en uppgift lämnas till en enskild eller till en annan myndighet, om det är nödvändigt för att den utlämnande myndigheten ska

kunna fullgöra sin verksamhet. Den uppgiftsskyldighet som föreslås för den utbetalande myndigheten till beslutsfattarna innebär att sekretessen får brytas med stöd av denna bestämmelse. För Kronofogdemyndighetens del finns det dessutom en tillämplig bestämmelse i 10 kap. 28 § offentlighets- och sekretesslagen. Enligt den hindrar sekretess inte att en uppgift lämnas till en annan myndighet, om uppgiftsskyldighet följer av lag eller förordning.

Även om det således finns stöd för att bryta sekretessen och lämna uppgifterna till beslutsfattarna är uppgifterna många gånger skyddsvärda eftersom de huvudsakligen kommer från beskattningsdatabasen där de skyddas av absolut sekretess och lämnas från lönegarantiverksamheten med den starka sekretess som föreslås ska gälla där. Visserligen ska den utbetalande myndigheten göra en intresseavvägning innan uppgifter lämnas till beslutsfattarna. Den avvägningen kommer i vissa fall att medföra att skyddsvärda uppgifter inte lämnas ut. Skyddsvärda uppgifter kan likväl komma att behöva lämnas till beslutsfattarna. Det behöver därför säkerställas att det finns ett godtagbart skydd för uppgifterna hos mottagarna. Skyddet hos Kronofogdemyndigheten får med hänsyn till de bestämmelser som redan gäller för myndighetens verksamhet anses tillräckligt. Motsvarande skydd saknas hos konkursförvaltarna och rekonstruktörerna, särskilt hos dem som inte är advokater. I liknande lagstiftning används förbehåll för att begränsa hur mottagaren kan använda uppgifter (se t.ex. 27 kap. 8 § och 30 kap. 12 f § offentlighets- och sekretesslagen). Regeringen bedömer att det behövs en sådan möjlighet även här. Något behov av att förena den tystnadsplikt som följer av förbehållet med en begränsning av meddelarfriheten bedöms inte finnas. Bestämmelser om förbehåll i anslutning till sekretessgenombrott har i tidigare lagstiftningsärenden genomförts på så sätt att det, trots 10 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen, har tagits in en särskild sekretessbrytande bestämmelse som har förenats med en möjlighet till förbehåll. Det bidrar till ökad tydlighet och enhetlighet. En särskild sekretessbrytande bestämmelse bör därför tas in i offentlighets- och sekretesslagen i anslutning till den föreslagna bestämmelsen om sekretessen för lönegarantiverksamheten. Den bestämmelsen bör förenas med en möjlighet att göra förbehåll som inskränker förvaltarens eller rekonstruktörens rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja den till annat än vad som behövs för att förvaltaren eller rekonstruktören ska kunna fullgöra sina skyldigheter med anledning av konkursen eller rekonstruktionen.

Den sekretessbrytande bestämmelsen behöver göra det möjligt att lämna ut alla de uppgifter som den utbetalande myndigheten föreslås vara skyldig att lämna till konkursförvaltare och rekonstruktörer. Enligt regeringen bör därför sekretessen inte hindra att en uppgift lämnas till dem. Bestämmelsen bör omfatta de uppgifter som behövs för att dessa ska kunna ompröva ett ställningstagande, dvs. ett beslut eller en tidigare under rättelse, om lönegaranti.

Integritetsintrånget får anses proportionerligt

Konkursförvaltarna, rekonstruktörerna och Kronofogdemyndigheten har som beslutsfattare redan tillgång till ett antal uppgifter om enskilda för att

de ska kunna handlägga ärenden och besluta om lönegaranti. För de allra flesta arbetstagare kommer inte några ytterligare uppgifter att tillkomma hos beslutsfattarna eftersom arbetstagarna kommer att få sina garanti-belopp direkt efter den utbetalande myndighetens kontroll. I de fall myndigheten efter genomförd kontroll lämnar uppgifter till beslutsfattaren kommer fler och i viss mån mer känsliga uppgifter att tillkomma hos beslutsfattaren. Det kommer för de berörda att innebära ett större integritetsintrång. Intresset av att stoppa missbruket av lönegarantin och minska felaktiga utbetalningar väger dock så tungt att det intrång det innebär för dessa enskilda får anses som proportionerligt enligt regeringens bedömning då dessa uppgifter krävs för korrekta beslut och underrättelser.

8 Personuppgiftsbehandling

Regeringens förslag: Den utbetalande myndigheten ska få behandla personuppgifter om det behövs för kontroll och utbetalning av garantibelopp och för att i övrigt utföra sina uppgifter i lönegarantiverksamheten. Personuppgifter som behandlas för dessa ändamål ska också få behandlas om det behövs för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning.

Rätten att enligt artikel 21.1 i EU:s dataskyddsförordning göra invändningar ska inte gälla vid sådan behandling av personuppgifter i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet som är tillåten enligt lönegarantilagen eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås en lag om behandling av uppgifter i Skatteverkets lönegarantiverksamhet som även innehåller en bestämmelse om personuppgiftsansvar. Promemorian saknar förslag om att personuppgiftsbehandlingen är tillåten om den är nödvändig för kontroll och utbetalning i ett lönegarantiärende.

Remissinstanserna: *Integritetsskyddsmyndigheten* ifrågasätter om bestämmelsen om tillåtna ändamål i promemorians förslag är tillräckligt preciserad för att uppfylla kraven på förutsebarhet och proportionalitet. Myndigheten anser även att det bör analyseras i vilken omfattning Skatteverket kan komma att behandla olika slag av känsliga personuppgifter. Det bör enligt myndigheten också utredas om samtliga aktörer har rättsligt stöd för att behandla känsliga personuppgifter.

Utkastets förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Varken *Integritetsskyddsmyndigheten* eller någon annan remissinstans har synpunkter på förslaget.

Skälen för regeringens förslag

EU:s dataskyddsförordning

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan benämnd EU:s dataskyddsförordning, innehåller den generella regleringen för personuppgiftsbehandling inom EU. EU:s dataskyddsförordning är direkt tillämplig i alla medlemsstater och syftar till att skydda fysiska personers grundläggande rättigheter och friheter, särskilt deras rätt till skydd för personuppgifter och att främja det fria flödet av personuppgifter inom unionen. Förordningen tillåter och förutsätter ibland att medlemsstaterna kompletterar förordningen med nationell lagstiftning.

Förordningen ska enligt artikel 2.1 tillämpas på sådan behandling av personuppgifter som helt eller delvis sker på automatisk väg samt på annan behandling än automatisk av personuppgifter som ingår i eller kommer att ingå i ett register. Med personuppgifter avses enligt artikel 4 varje upplysning som avser en identifierad eller identifierbar fysisk person. En identifierbar fysisk person är en person som direkt eller indirekt kan identifieras särskilt med hänvisning till en s.k. identifierare, t.ex. ett namn, ett identifikationsnummer, en lokaliseringssuppgift, online-identifikatorer eller en eller flera faktorer som är specifika för den fysiska personens fysiska, fysiologiska, genetiska, psykiska, ekonomiska, kulturella eller sociala identitet.

Med behandling avses enligt artikel 4.2 en åtgärd eller kombination av åtgärder avseende personuppgifter eller uppsättningar av personuppgifter, oberoende av om de utförs automatiserat eller inte, såsom insamling, registrering, organisering, strukturering, lagring, bearbetning eller ändring, framtagning, läsning, användning, utlämning genom överföring, spridning eller tillhandahållande på annat sätt, justering eller sammanförande, begränsning, radering eller förstöring.

Principerna för behandling av personuppgifter, dvs. vilka allmänna krav som gäller för all personuppgiftsbehandling, anges i artikel 5. En grundläggande princip vid behandling av personuppgifter är principen om ändamålsbegränsning. Principen kommer till uttryck i artikel 5.1 b och innebär att personuppgifter enbart får behandlas för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. Enligt artikel 5.2 ska den personuppgiftsansvarige säkerställa att varje personuppgiftsbehandling sker i enlighet med principen om ändamålsbegränsning. Utgångspunkten är att det följer av EU:s dataskyddsförordning att det är den personuppgiftsansvarige som bestämmer för vilka ändamål personuppgifter behandlas. Att ändamålen ska vara särskilda innebär att de måste vara tillräckligt specificerade för att ge ledning för bedömningen av vilka uppgifter som är adekvata och relevanta för den aktuella behandlingen och för att det ska kunna avgöras att inte för många uppgifter behandlas.

För att behandling av personuppgifter ska vara laglig krävs att åtminstone ett av villkoren om rättslig grund i artikel 6.1 a–f är uppfyllt. Det kan exempelvis handla om att behandlingen är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige, att

behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning.

Dataskyddslagen

EU:s dataskyddsförordning kompletteras i Sverige av lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (dataskyddslagen) och den tillhörande förordningen (2018:219). Dessa författningar är av generell karaktär och reglerar bl.a. frågor om rättslig grund för behandling av personuppgifter, känsliga personuppgifter, personuppgifter som rör lagöverträdelse, tillsynsmyndighetens handläggning och beslut samt skadestånd och överklagande. Bestämmelserna i dataskyddslagen gäller om något annat inte föreskrivs i någon annan lag eller förordning, vilket möjliggör avvikande bestämmelser t.ex. i s.k. registerförfattningar.

Registerförfattningar för Skatteverket

Skatteverket har för vissa av sina verksamheter särskilda registerförfattningar. Lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet och den tillhörande förordningen (2001:588) innehåller kompletterande bestämmelser för Skatteverkets behandling av personuppgifter i bl.a. beskattningsverksamheten. Några andra registerförfattningar är lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet och lagen (2015:898) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets äktenskapsregister- och bouppteckningsverksamheter. Utöver det finns bestämmelser om hantering av personuppgifter i författningar inom olika sakområden som bl.a. i lagen (2015:899) om identitetskort för folkbokförda i Sverige och den tillhörande förordningen (2015:904).

Uppgifter som kommer att behandlas

De länsstyrelser som är utbetalande myndigheter för lönegarantin behandlar bl.a. följande uppgifter i sina lönegarantiregister: namn, adress, personnummer, kontonummer, utmätning, lönegarantibeslut, inskrivningsintyg på Arbetsförmedlingen, sjukintyg, skattejämkning, facktillhörighet, lön, anställda på advokatbyråer, lönegarantihandläggare, telefonnummer, e-postadress, ansöknings- och beslutsdatum, organisationsnummer, loggar, skattetabeller och arbetsgivaravgifter. Dessa uppgifter kommer Skatteverket också att behandla. Utöver det kommer uppgifter från främst beskattningsdatabasen att behandlas. Det kan förutom inkomstuppgifter röra sig om bl.a. uppgifter om var arbetet i konkursföretaget har bedrivits eller släktförhållanden mellan en arbetstagare och en företagsledare i konkursföretaget.

Rättslig grund för personuppgiftsbehandlingen

En myndighet eller annan aktör måste kunna stödja sin behandling av personuppgifter på någon av de rättsliga grunder som anges i artikel 6.1 a–f i EU:s dataskyddsförordning. För att en behandling av personuppgifter ska vara tillåten enligt artikel 6.1 b–f måste den också vara nödvändig för att fullgöra, skydda eller utföra den rättsliga grunden. I normalfallet torde

myndigheters uppdrag i första hand utgöra en rättslig grund för behandling av personuppgifter med stöd av artikel 6.1 e, dvs. på grundval av att uppdraget avser en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Enligt artikel 6.1 c kan behandlingen av personuppgifter även vara laglig om den är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse som åvilar den personuppgiftsansvarige. Enligt artikel 6.3 i förordningen ska den grund för behandlingen som avses i artikel 6.1 c och e vara fastställd i unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt. När det gäller artikel 6.1 c ska även syftet med behandlingen fastställas i den rättsliga grunden. I 2 kap. 1 och 2 §§ dataskyddslagen föreskrivs under vilka förutsättningar artikel 6.1 c och e i dataskyddsförordningen tillämpas. Bland annat får enligt 2 kap. 1 § samma lag personuppgifter behandlas med stöd av artikel 6.1 c om behandlingen är nödvändig för att den personuppgiftsansvarige ska kunna fullgöra en rättslig förpliktelse som följer av beslut som har meddelats med stöd av lag eller annan författning.

För den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet kommer den rättsliga grunden för personuppgiftsbehandlingen att för samtliga former av behandling vara att den avser uppgifter av allmänt intresse och utgör ett led i myndighetsutövningen. För mottagarna av uppgifterna, dvs. beslutsfattarna, kommer uppgifterna att tas emot och i övrigt behandlas för att mottagarna ska kunna överväga ett nytt ställningstagande i frågan om lönegaranti. Detta är nödvändigt för att de ska kunna fullgöra den rättsliga förpliktelsen att besluta om lönegaranti. Enligt regeringens uppfattning har samtliga aktörer då, som *Integritetsskyddsmyndigheten* efterfrågar, rättsligt stöd för sina respektive behandlingar av personuppgifter.

Behandlingen av känsliga personuppgifter

Enligt artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning är det förbjudet att behandla vissa kategorier av personuppgifter som anses känsliga. Med behandling av särskilda kategorier av personuppgifter (känsliga personuppgifter) avses enligt artikel 9 behandling av personuppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening och behandling av genetiska uppgifter, biometriska uppgifter för att entydigt identifiera en fysisk person, uppgifter om hälsa eller uppgifter om en fysisk persons sexualliv eller sexuella läggning. Förbudet ska dock inte tillämpas i vissa fall som närmare regleras i artikel 9.2 i förordningen. Av relevans i detta sammanhang är artikel 9.2 g av vilken framgår att förbudet mot behandling av känsliga personuppgifter inte gäller om behandlingen är nödvändig av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse, på grundval av unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, vilken ska stå i proportion till det eftersträlvade syftet, vara förenligt med det väsentliga innehållet i rätten till dataskydd och innehålla bestämmelser om lämpliga och särskilda åtgärder för att säkerställa den registrerades grundläggande intressen.

Artikel 9.2 g i EU:s dataskyddsförordning kompletteras av 3 kap. 3 § dataskyddslagen. Enligt 3 kap. 3 § dataskyddslagen får känsliga personuppgifter behandlas av en myndighet med stöd av artikel 9.2 g om uppgifterna har lämnats till myndigheten och behandlingen krävs enligt lag, om behandlingen är nödvändig för handläggningen av ett ärende, eller

i annat fall, om behandlingen är nödvändig med hänsyn till ett viktigt allmänt intresse och inte innebär ett otillbörligt intrång i den registrerades personliga integritet. Det är enligt paragrafen förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter.

De känsliga uppgifter som kan komma att behandlas av i första hand den utbetalande myndigheten men även i viss utsträckning av beslutsfattarna är t.ex. uppgifter om facklig tillhörighet och om familjeförhållanden. Med hänsyn till behovet av att kunna upptäcka och motverka missbruk av lönegarantin, får det som utgångspunkt bedömas att sådan behandling ändå är nödvändig såväl hos den utbetalande myndigheten som hos beslutsfattarna för ett viktigt allmänt intresse. Enligt regeringen finns det därför stöd för behandlingen såväl i EU:s dataskyddsförordning som i dataskyddslagen, oavsett om behandlingen sker i ett ärende eller i annat fall. Den utbetalande myndigheten behöver dock i varje enskilt fall bedöma om och i vilken utsträckning som behandlingen är nödvändig. Det får i första hand ske i anslutning till den kontroll som ska göras mot uppgifter i beskattningsdatabasen. Endast nödvändiga uppgifter får inhämtas därifrån. De uppgifter som sedan sparas måste också vara nödvändiga, liksom de uppgifter som sedan lämnas vidare till beslutsfattarna. I varje led har den utbetalande myndigheten möjlighet att avstå från vidare behandling när det inte är nödvändigt eller proportionerligt att fortsätta den. Den utbetalande myndigheten har därför en viktig roll för att avgöra vilka uppgifter som beslutsfattarna ska få ta del av och i sin tur behandla.

Behandling av personuppgifter om lagöverträdelser

Uppgifter om lagöverträdelser kommer i vissa fall att behöva behandlas av Skatteverket för den nya uppgiften att vara utbetalande myndighet för lönegarantin och av beslutsfattarna. Enligt artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning får behandling av personuppgifter som rör fällande domar i brottmål och lagöverträdelser som innefattar brott eller därmed sammanhängande säkerhetsåtgärder endast utföras under kontroll av en myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs.

I 3 kap. 8 § dataskyddslagen anges att personuppgifter som avses i artikel 10 i EU:s dataskyddsförordning får behandlas av myndigheter. Enligt 3 kap. 9 § samma lag får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela ytterligare föreskrifter om i vilka fall andra än myndigheter får behandla sådana personuppgifter som avses i artikel 10 i dataskyddsförordningen. Regeringen har i 5 § förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning föreskrivit att personuppgifter som avses i artikel 10 i dataskyddsförordningen får behandlas av andra än myndigheter om behandlingen är nödvändig för att rättsliga anspråk ska kunna fastställas, göras gällande eller försvaras eller en rättslig förpliktelse enligt lag eller förordning ska kunna fullgöras.

Uppgifter om lagöverträdelser kommer i vissa fall att behöva behandlas av Skatteverket för den nya uppgiften att vara utbetalande myndighet för lönegarantin, vilket myndigheten har stöd för då EU:s dataskyddsförord-

ning inte innehåller några begränsningar som tar sikte på myndigheters behandling av uppgifter om lagöverträdelser. För beslutsfattarnas del kommer behandlingen att vara nödvändig för att en rättslig förpliktelse enligt lag eller förordning ska kunna fullgöras. Genom förslagen om att göra en intresseavvägning innan uppgifterna överlämnas till beslutsfattarna och att göra det tillåtet att förena ett överlämnande med sekretessförbehåll, har förpliktelsen försetts med lämpliga skyddsåtgärder. Stöd för behandlingen finns således i 5 § förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning. Regeringen bedömer därför att det inte behöver införas ytterligare stöd för behandlingen.

Tillåtna ändamål ska regleras

Enligt artikel 6.1 e i EU:s dataskyddsförordning krävs för att behandling av personuppgifter ska vara tillåten att behandlingen är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning. Ändamålet med personuppgiftsbehandlingen hos den utbetalande myndigheten bör som föreslås i promemorian innefatta alla arbetsuppgifter i lönegarantiverksamheten. *Integritetsskyddsmyndigheten* ifrågasätter dock om ändamålet är tillräckligt preciserat i promemorians förslag för att uppfylla kraven på förutsebarhet och proportionalitet. Vilka uppgifter som ingår i den utbetalande myndighetens verksamhet ska, som framgår av förslagen, emellertid regleras så tydligt att verksamheten blir väl avgränsad och definierad. Det kommer därför som utgångspunkt inte att råda några oklarheter om vad det innebär att utföra uppgifter i lönegarantiverksamheten. Trots det kan det finnas anledning att precisera vad verksamheten ska bestå i. Utöver administrationen med utbetalning är det framför allt kontrollen som kan vara integritetskänslig. För att öka förutsebarheten, som Integritetsskyddsmyndigheten efterfrågar, finns det därför enligt regeringen anledning att ytterligare precisera det primära ändamålet för personuppgiftsbehandlingen på så sätt att personuppgifter får behandlas om det behövs för kontroll och utbetalning av garantibelopp och för att i övrigt utföra uppgifter i lönegarantiverksamheten.

Personuppgifter som behandlas för dessa ändamål bör också få behandlas om det behövs för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning. Sådant uppgiftslämnande får förutsättas vara förenligt med EU:s dataskyddsförordning. Det ändamålet bör ändå, anser regeringen, för tydlighetens skull regleras i anslutning till de primära ändamålen.

Skatteverket gör i promemorian bedömningen att de kontroller som myndigheten ska göra kommer att innebära ett sådant betydande intrång i den personliga integriteten och en sådan övervakning som avses i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen. Detta skulle i så fall kräva att ändamålet regleras i lag. Den behandling som det kommer att vara fråga om enligt förslagen i denna lagrådsremiss är bl.a. en kontroll av ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti mot vissa uppgifter i beskattningsverksamheten och mot andra uppgifter som förekommer i lönegarantiverksamheten, till skillnad från förslagen i promemorian som avser en mer utökad kontrollmöjlighet för den utbetalande myndigheten. Kontrollen

kommer därför att vara tydligt avgränsad och inte utgöra en sådan bred och allmän kartläggning som skulle utgöra ett sådant betydande intrång som avses i 2 kap. 6 § andra stycket regeringsformen och som kräver lagstöd. Enligt regeringens bedömning finns det trots detta skäl att reglera ändamålsbestämmelserna genom lag för att det ska vara tydligt för vilka ändamål som uppgifter får behandlas.

Rätten att göra invändningar ska inte gälla

Av artikel 21.1 i EU:s dataskyddsförordning framgår att den registrerade, av skäl som hänför sig till hans eller hennes specifika situation, ska ha rätt att när som helst göra invändningar mot behandling av personuppgifter avseende honom eller henne som grundar sig på artikel 6.1 e eller f, inbegripet profilering som grundar sig på dessa bestämmelser. Vidare framgår att den personuppgiftsansvarige inte längre får behandla personuppgifterna såvida denne inte kan påvisa tvingande berättigade skäl för behandlingen som väger tyngre än den registrerades intressen, rättigheter och friheter eller om det sker för fastställande, utövande eller försvar av rättsliga anspråk.

Medlemsstaterna har enligt artikel 23 i EU:s dataskyddsförordning möjlighet att genom lagstiftningsåtgärder begränsa rätten att göra invändningar mot behandlingen av personuppgifter. En sådan begränsning får göras om den sker med respekt för andemeningen i de grundläggande rättigheterna och friheterna. Begränsningen måste vidare utgöra en nödvändig och proportionell åtgärd i syfte att säkerställa olika uppräknade intressen, bl.a. viktiga mål av generellt allmänt intresse, särskilt ett av unionens eller en medlemsstats viktiga ekonomiska eller finansiella intressen (däribland penning-, budget- eller skattefrågor, folkhälsa och social trygghet). Sådana lagstiftningsåtgärder ska enligt artikeln innehålla specifika bestämmelser när så är relevant, avseende bl.a. ändamålen med behandlingen, lagringstiden samt tillgängliga skyddsåtgärder med beaktande av behandlingens art, omfattning och ändamål.

Rätten att göra invändningar har begränsats i ett flertal myndigheters registerförfattningar. Ett huvudsakligt skäl till detta är att det har ansetts vara av stor betydelse att personuppgifter får behandlas i myndigheternas verksamheter oberoende av den registrerades inställning. Vidare har regeringen bedömt att den personuppgiftsansvarige närmast undantagslöst skulle kunna påvisa skäl för fortsatt behandling som väger tyngre än den registrerades intressen i det enskilda fallet (jfr t.ex. prop. 2017/18:254 s. 45).

Det är nödvändigt att personuppgifter får behandlas i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet oberoende av den registrerades inställning. Om enskilda skulle ha möjlighet att undantas från behandlingen skulle det kunna undergräva själva syftet med behandlingen. För att fullt ut säkerställa förutsättningarna för den utbetalande myndigheten att behandla relevanta personuppgifter bör den registrerade inte ha någon rätt att motsätta sig sådan personuppgiftsbehandling som är tillåten enligt lagen. En sådan begränsning anses utgöra en nödvändig och proportionell åtgärd i syfte att säkerställa ett viktigt mål av generellt allmänt intresse, nämligen att motverka felaktiga lönegarantiutbetalningar. Därigenom minskar också risken för brottsligt utnyttjande av lönegarantisystemet.

Regleringen innebär en förhållandevis snäv ram för personuppgiftsbehandlingen vilket minimerar risken för kränkning av den registrerades rättigheter och friheter.

Regeringen anser därför att det i lag bör anges att rätten att enligt artikel 21.1 i EU:s dataskyddsförordning göra invändningar inte gäller vid sådan behandling av personuppgifter i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet som är tillåten enligt lönegarantilagen eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.

Det behövs ingen särskild lag om behandling av personuppgifter i lönegarantiverksamheten

I promemorian föreslås en särskild lag om behandling av personuppgifter i Skatteverkets lönegarantiverksamhet. Lagen skulle, utöver bestämmelser om lagens tillämpningsområde och förhållandet till annan reglering, innehålla tre paragrafer som skulle reglera tillåtna ändamål, rätten att göra invändningar och att Skatteverket är personuppgiftsansvarig för den behandling som sker i lönegarantiverksamheten.

Personuppgiftsansvarig är enligt artikel 4.7 i EU:s dataskyddsförordning en fysisk eller juridisk person, offentlig myndighet, institution eller ett annat organ som ensamt eller tillsammans med andra bestämmer ändamålen och medlen för behandlingen av personuppgifter. Vem som har personuppgiftsansvaret, dvs. vem som är ansvarig för att personuppgiftsbehandlingen sker i enlighet med dataskyddsbestämmelserna, bestäms normalt sett utifrån de faktiska omständigheterna i varje enskilt fall. Det är ändå möjligt, men det finns ingen skyldighet, att i nationell rätt reglera vem som är personuppgiftsansvarig. Visserligen bestäms ändamålen för personuppgiftsbehandlingen i lönegarantiverksamheten genom författning. Den utbetalande myndigheten kommer emellertid att bestämma medlen för personuppgiftsbehandlingen i myndighetens lönegarantiverksamhet och ha ansvaret för att behandlingen sker i enlighet med dataskyddsbestämmelserna. Av EU:s dataskyddsförordning följer därför att den utbetalande myndigheten är personuppgiftsansvarig för den behandling som sker i myndighetens lönegarantiverksamhet. Det finns inget behov av någon särskild bestämmelse för att klargöra det ansvaret i förhållande till någon annans ansvar. Någon bestämmelse om personuppgiftsansvar föreslås därför inte.

Behovet av lagbestämmelser för behandlingen av personuppgifter i lönegarantiverksamheten är sammanfattningsvis begränsat. Den verksamhet som föreslås i denna lagrådsremiss är inte heller av den omfattning som föreslås i promemorian. Verksamheten föreslås också huvudsakligen regleras direkt i lönegarantilagen. Det finns därför enligt regeringen skäl att i stället för en särskild lag föra in bestämmelserna om personuppgiftsbehandling i lönegarantiverksamheten direkt i lönegarantilagen. För den lösningen talar även att det nu pågår en översyn både av Skatteverkets registerförfattningar (Fi2023/03321) och av den statliga lönegarantin (dir. 2023:168).

Integritetshöjande åtgärder för den personliga integriteten

Det finns flera integritetsrisker som är förenade med behandlingen av personuppgifter som den utbetalande myndigheten kommer att göra. I

många delar kommer samma uppgifter som för närvarande behandlas hos länsstyrelserna att behandlas av Skatteverket som utbetalande myndighet. Bland dessa finns inkomstuppgifter. De utgör inte känsliga personuppgifter eller uppgifter om lagöverträdelser. Sådana uppgifter är inte utan integritetskänslighet men de är inte heller av det känsligaste slaget (jfr prop. 2016/17:58 s. 125). Utöver det tillkommer uppgifter om bl.a. släktförhållanden och en persons hälsa. Särskilt det sistnämnda utgör känsliga personuppgifter som har ett särskilt skydd enligt personuppgiftsregleringen. Mot bakgrund av att många personuppgifter, varav vissa är känsliga, kommer att behandlas i lönegarantiverksamheten är det enligt regeringen viktigt att förslagen utformas så att den personliga integriteten värnas.

Förslaget till utformning av kontrollfunktionen utgör i sig en viktig integritetshöjande åtgärd. Genom att konkursförvaltarna, rekonstruktörerna och Kronofogdemyndigheten inte får egen tillgång till uppgifterna i beskattningsdatabasen minskar riskerna för att den personliga integriteten kränks. Det innebär att uppgifter som omfattas av absolut sekretess inte kommer att lämna Skatteverket. Uppgifterna kommer i stället att passera lönegarantiverksamheten inom Skatteverket som utbetalande myndighet. Där ska uppgifterna bedömas och ett urval göras utifrån uppgifternas betydelse för ett lönegarantiärende, vilket innebär att inte alla uppgifter som indikerar oklarheter kring ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti kommer att lämnas vidare till konkursförvaltarna, rekonstruktörerna eller Kronofogdemyndigheten. Inför att uppgifterna lämnas ut ska den utbetalande myndigheten dessutom göra en intresseavvägning mellan det intresse som sekretessen ska skydda och intresset av att uppgiften lämnas ut. När uppgifter lämnas ut kan det också komma att göras med ett förbehåll, vilket ger ytterligare ett skydd för integriteten. Regeringen bedömer att den uppgiftsskyldighet som föreslås för den utbetalande myndigheten till beslutsfattarna utgör ett proportionerligt intrång i den personliga integriteten. Att behandla uppgifter för att stoppa missbruket av lönegaranti och motverka felaktiga utbetalningar är nödvändigt för att säkerställa att garantibelopp endast betalas ut till de som har rätt till det. Enligt regeringen kan det resultatet inte uppnås på något sätt som är mindre ingripande för den enskilde.

9 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: De föreslagna bestämmelserna ska träda i kraft den 1 februari 2025.

Äldre föreskrifter i lönegarantilagen ska fortfarande gälla för fordringar hos en arbetsgivare som före ikraftträdandet har försatts i konkurs eller blivit föremål för något annat insolvensförfarande enligt lagen.

Promemorians förslag överensstämmer delvis med regeringens. I promemorian föreslås ett ikraftträdande den 1 januari 2024. Den i promemorian föreslagna övergångsbestämmelsen omfattar inte samtliga gränsöverskridande ärenden.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna lämnar inga synpunkter på förslaget. *Länsstyrelserna i Dalarnas, Västernorrlands, Västra Götalands och Östergötlands län* anser att ikraftträdandedatumet som föreslås i promemorian innebär en alltför snäv tidsram för en flytt av verksamhet. *Länsstyrelserna i Norrbottens, Skåne, Stockholms, Västernorrlands och Västra Götalands län* avstyrker att länsstyrelserna ska fortsätta handlägga ärenden där konkursen eller företagsrekonstruktionen har beslutats före ikraftträdandet, utan anser att verksamheten bör övergå till fullo.

Utkastets förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser har inga synpunkter på förslaget. *Sveriges advokatsamfund* understryker att det är av största vikt att erforderliga system och resurser finns tillgängliga när ansvaret övergår för att det inte ska bli fördröjningar i utbetalningen till berörda arbetstagare. Samfundet framhåller att tidsaspekten är av särskild vikt i konkurser och rekonstruktioner med fortsatt drift där arbetstagarnas arbetsplikt är direkt kopplad till att de får lönegaranti. *Länsstyrelserna i Norrbottens, Skåne, Stockholms, Västernorrlands och Västra Götalands län* anser att verksamheten till fullo bör överföras till Skatteverket, vilket även *Länsstyrelsen i Dalarnas län* instämmer i. Även *Länsstyrelsen i Östergötlands län* framhåller fördelar med att Skatteverket övertar pågående lönegarantiärenden. *Försäkringskassan* bedömer att ikraftträdandedatumet kan behöva senareläggas för att myndigheten ska hinna utveckla och implementera nödvändigt it-stöd för bl.a. ett effektivt digitalt informationsutbyte. *Ackordscentralen, Företagarna* och *REKON* anser att den utredning som tillsatts bör inväntas innan förändringar av lönegaranti-systemet genomförs.

Skälen för regeringens förslag

Ikraftträdande

De lagändringar som föreslås syftar till att skapa bättre förutsättningar för att upptäcka och förhindra missbruk av och felaktiga utbetalningar från lönegarantisystemet. Att utbetalningar av lönegaranti kan kontrolleras och gå till det ändamål som de är avsedda för är en förutsättning för allmänhetens förtroende för och tillit till systemet. Det är därför angeläget att lagändringarna träder i kraft så snart som möjligt, trots invändningar från *Ackordscentralen, Företagarna* och *REKON*.

Som framgår av avsnitt 4.4 är avsikten att i förordning reglera att Skatteverket ska vara utbetalande myndighet. Skatteverket behöver med anledning av förslagen bl.a. utveckla ett nytt it-system i förhållande till vilket förvaltare, rekonstruktörer och Kronofogdemyndigheten behöver anpassa sina rutiner och system. Även *Försäkringskassan* framhåller att myndigheten kan behöva utveckla och implementera it-stöd för att möjliggöra ett effektivt digitalt informationsutbyte med Skatteverket som ny utbetalande myndighet. Det bör i sammanhanget noteras att regeringens förslag inte innebär att *Försäkringskassan* ska lämna någon information till

den utbetalande myndigheten. När det gäller Försäkringskassans mottagande av information från den utbetalande myndigheten är detta en fråga som regeringen avser att återkomma till i det kommande förordningsarbetet. *Länsstyrelserna i Dalarnas, Västernorrlands, Västra Götalands och Östergötlands län* anger att det ikraftträdande som föreslås i promemorian innebär en alltför snäv tidsram för en verksamhetsövergång.

Regeringen föreslår att bestämmelserna ska träda i kraft den 1 februari 2025. Det föreslagna ikraftträdandet bedöms innebära en tillräcklig tidsfrist för att nödvändiga åtgärder ska hinna vidtas dessförinnan. I linje med vad *Sveriges advokatsamfund* påpekar, anser regeringen att det är av största vikt att ikraftträdandet inte leder till fördröjningar av utbetalningar av garantibelopp.

Övergångsbestämmelser

I promemorian föreslås att de nya bestämmelserna i lönegarantilagen endast ska tillämpas på en fordran hos en arbetsgivare som har försatts i konkurs eller blivit föremål för företagsrekonstruktion efter att bestämmelserna har trätt i kraft. Den utbetalande myndighetens kontroll av lönegarantiärenden ska enligt förslaget därför endast omfatta ärenden där arbetsgivaren har försatts i konkurs eller blivit föremål för företagsrekonstruktion efter ikraftträdandet. Enligt regeringens bedömning bör övergångsbestämmelsen till lönegarantilagen formuleras i enlighet med förslaget i utkastet till lagrådsremiss, dvs. så att den omfattar samtliga insolvensförfaranden som omfattas av lagen. Något motsvarande behov av övergångsbestämmelser finns inte för de ändringar som föreslås i offentlighets- och sekretesslagen.

Flera remissinstanser, däribland *länsstyrelserna i Norrbottens, Skåne, Stockholms, Västernorrlands och Västra Götalands län*, framför synpunkter på sådant som regleras i lönegarantiförordningen. Regeringen återkommer i det kommande förordningsarbetet till frågan om övergångsbestämmelser till de förordningsändringar som hör till lagförslagen.

10 Konsekvenser

Förslagets övergripande konsekvenser

Av budgetpropositionen för 2024 framgår att regeringen i syfte att förbättra kontrollen och motverka missbruk av den statliga lönegarantin avser att genomföra nödvändiga regeländringar för att flytta ansvaret för utbetalning av lönegarantiersättning från de sju länsstyrelser som i dag hanterar dessa utbetalningar till Skatteverket. Enligt 6 a § lönegarantilagen bestämmer regeringen vilken myndighet som ska betala ut garantibelopp enligt lönegarantilagen. Vilken myndighet som ansvarar för utbetalning regleras i lönegarantiförordningen.

I lagrådsremissen lämnas förslag om att den utbetalande myndigheten skyndsamt ska kontrollera beslut och underrättelser om lönegaranti från

förvaltare, rekonstruktörer eller Kronofogdemyndigheten i syfte att motverka felaktiga utbetalningar. Kontrollen ska göras mot vissa uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas och mot andra uppgifter som förekommer i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet. Det föreslås även att skyldigheten att ompröva ett ställningstagande om lönegaranti ska utökas på så sätt att ett ställningstagande i fråga om arbetstagarens hela fordran, inte bara fordran på uppsägningslön, ska kunna ändras. Vidare föreslås bestämmelser om personuppgiftsbehandling i Skatteverkets lönegarantiverksamhet samt sekretessregler för denna verksamhet.

Om förslaget om att den utbetalande myndigheten ska kontrollera beslut och underrättelser inte genomförs innebär det att dagens mer begränsade kontroll av lönegarantiverksamheten kvarstår. Skulle förändringen inte komma till stånd skulle möjligheten att förebygga att garantibelopp utbetalas på felaktiga grunder därmed bli oförändrad jämfört med i dag. Det riskerar leda till att missbruket av lönegarantin fortsätter i samma utsträckning som Riksrevisionens rapport (RiR 2022:4) indikerar, med stora förluster av statliga medel som följd. Om de föreslagna förändringarna genomförs bedöms förutsättningarna för att förebygga felaktiga beslut och utbetalningar i stället förbättras.

Konsekvenser för myndigheter

Konsekvenser för länsstyrelserna

Lagradsremissens förslag medför konsekvenser för den utbetalande myndigheten. Regeringen föreslår att bestämmelserna ska träda i kraft den 1 februari 2025. En utgångspunkt för lagradsremissens förslag är att Skatteverket ska bli utbetalande myndighet från och med den 1 februari 2025. Lagradsremissens förslag innebär därför inte några konsekvenser för länsstyrelserna.

Konsekvenser för Skatteverket

Förslaget innebär att den utbetalande myndigheten ska kontrollera beslut och underrättelser mot vissa uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas och mot andra uppgifter som förekommer i lönegarantiverksamheten. Den utbetalande myndigheten ska också skyndsamt lämna uppgifter som förekommer i myndighetens lönegarantiverksamhet och som kan antas ha särskild betydelse för ett ställningstagande om garantibelopp till förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten.

Avsikten är att Skatteverket ska ges uppgiften att vara utbetalande myndighet. Som ett led i bl.a. kontrollverksamheten planerar Skatteverket att bygga upp och förvalta ett it-system för lönegarantiärenden. Genom att kontrollen vid utbetalning planeras att i första hand ske maskinellt kommer denna verksamhet att kunna bedrivas effektivt. *Skatteverket* bedömer att förslaget kommer att medföra kostnader om cirka 64 miljoner kronor 2024 och cirka 40 miljoner kronor 2025. Kostnaderna avser utbildning av personal, utveckling av nytt it-system, utveckling av befintligt telefoni-

system och annan förberedande verksamhet. I enlighet med vad som anges i budgetpropositionen för 2024 beräknas Skatteverket tillföras medel från och med 2025 för kontroll och utbetalning av den statliga lönegarantin (prop. 2023/24:1 utg.omr. 3, bet. 2023/24:SkU1, rskr. 2023/24:80). Skatteverkets förvaltningsanslag har i vårändringsbudget för 2024 (prop. 2023/24:99, bet. 2023/24:FiU21, rskr. 2023/24:241) tillförts 47 miljoner kronor 2024, bl.a. för att under 2024 förbereda för denna uppgift och utveckla it-system. Skatteverket kan därmed hantera tillkommande kostnader inom befintliga ekonomiska ramar.

Konsekvenser för Kronofogdemyndigheten

Kronofogdemyndigheten fattar beslut om lönegaranti i gränsöverskridande ärenden.

Om den utbetalande myndigheten vid sin kontroll finner uppgifter som kan antas ha särskild betydelse för ett beslut om garantibelopp i ett gränsöverskridande ärende ska uppgifterna skyndsamt lämnas till Kronofogdemyndigheten som då ska ompröva sitt beslut. Omprövning på denna grund blir ett nytt arbetsmoment för myndigheten. Arbetsuppgiften bedöms dock inte medföra behov av utökade medel då antalet gränsöverskridande lönegarantiärenden är förhållandevis litet. Antalet avslutade gränsöverskridande lönegarantiärenden 2023 var 10 (Kronofogdemyndighetens årsredovisning för 2023, s. 63). Antalet ärenden där omprövning skulle bli aktuell till följd av de förslag som lämnas i denna lagrådsremiss bedöms bli än mer begränsat.

I fråga om Kronofogdemyndighetens tillsyn över konkursförvaltare och rekonstruktörens arbete föreslås ingen ändring. Ingen ändring föreslås heller i fråga om myndighetens möjlighet att föra statens talan exempelvis mot förvaltare eller rekonstruktörens beslut. *Kronofogdemyndigheten* delar bedömningen i utkastet om att det är troligt att förslaget kommer att leda till fler domstolsprocesser inledningsvis och att detta kommer att leda till merarbete för myndigheten. Myndigheten anger att den inte kan bedöma hur omfattande merarbetet blir men att det inte rymms inom befintligt anslag. Regeringen bedömer att den utbetalande myndighetens kontroll kan leda till fler avslag på lönegarantianspråk, vilket skulle kunna leda till fler ärenden i allmän domstol där Kronofogdemyndigheten företräder staten. Någon större ökning av antalet domstolsprocesser bedöms förslaget dock inte leda till.

Den ökade kontrollen bedöms få till följd att fler misstänkt felaktiga beslut upptäcks, och det skulle kunna leda till att antalet överprövningar som Kronofogdemyndigheten initierar skulle kunna komma att öka. Kronofogdemyndigheten ska dock även framgent väcka talan endast i de fall då det är påkallat ur allmän synpunkt. Så får oftast anses vara fallet om det kan antas att garantin missbrukas (prop. 1990/91:139 s. 51). Förslaget som lämnas i lagrådsremissen bedöms dessutom kunna få en avhållande effekt på förekomsten av missbruk, vilket talar för att en ökning av antalet domstolsprocesser blir förhållandevis begränsad.

Sammantaget gör regeringen bedömningen i nuläget att förslaget inte kommer att innebära sådana konsekvenser för Kronofogdemyndigheten att medel behöver tillföras.

Konsekvenser för övriga myndigheter

Vid bedrägerier eller försök till bedrägerier mot lönegarantin ansvarar Ekobrottsmyndigheten, Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten för att utreda och lagföra brotten. Den ökade kontroll inför utbetalning som föreslås i denna lagrådsremiss kan få till följd att fler fall av försök till missbruk av lönegarantin upptäcks samt att antalet brottsanmälningar och ärenden som leder till åtal och tas till allmän domstol därmed ökar. Detta kan, i ett inledande skede, leda till en viss ökad arbetsbelastning vid de myndigheter som ska lagföra brotten.

Den utbetalande myndighetens kontroll av beslut och underrättelser om lönegaranti förväntas också leda till fler avslag på lönegarantianspråk. Även detta kan leda till fler ärenden i allmän domstol, i vart fall inledningsvis.

På längre sikt kan en ökad kontroll av lönegarantin förväntas avhålla från försök till missbruk samt minska antalet felaktiga utbetalningar av garantibelopp eftersom möjligheterna att på det sättet få ut ersättning minskar och risken för upptäckt ökar. Det kan i sin tur, på sikt, leda till ett minskat antal brottsanmälningar, att färre åtal väcks och att antalet överprövningar av avslagsbeslut minskar. Antalet tillkommande mål i de allmänna domstolarna och de allmänna förvaltningsdomstolarna torde sammanfattningsvis bli begränsat på sikt.

De ökade kostnader som eventuellt kan uppstå inledningsvis för myndigheterna bedöms inte bli större än att de kan finansieras inom ramen för befintligt anslag.

Konsekvenser för konkursförvaltare och rekonstruktörer

Det finns ingen reglering för hur en utredning ska bedrivas eller vilka kontrollmoment som ska genomföras inför ett beslut respektive en underrättelse om lönegaranti. Hur utredningarna bedrivs varierar därför mellan olika förvaltare och rekonstruktörer. Om den utbetalande myndigheten vid sin kontroll finner uppgifter som kan antas ha särskild betydelse för ett ställningstagande om lönegaranti ska uppgifterna enligt förslaget skyndsamt lämnas till förvaltaren eller rekonstruktören, som då ska ompröva sitt tidigare ställningstagande. Omprövning på denna grund blir ett nytt arbetsmoment för konkursförvaltare och rekonstruktörer och kan leda till att arbetsbelastningen ökar något i jämförelse med i dag. Den ökade arbetsbelastningen bedöms dock bli av begränsad omfattning då den utbetalande myndighetens kontroll i den övervägande majoriteten av ärenden inte bedöms leda till omprövning.

I dagsläget kan konkursförvaltare och rekonstruktörer lämna uppgifter till länsstyrelserna via ett it-system som kan ta emot information från förvaltarnas och rekonstruktörernas egna system. För att hantera den kontroll som den utbetalande myndigheten föreslås utöva avser Skatteverket att bygga ett eget it-system för att ta emot underlag från förvaltare och rekonstruktörer. Förslaget kan därmed medföra behov av vissa förändringar av förvaltares och rekonstruktörers it-system. *Ackordscentralen* bedömer att det finns en uppenbar risk i såväl kostnads- som effektivitetshänseende med att konkursförvaltare och rekonstruktörer ska

integrera egna it-system med det system som Skatteverket ska bygga, särskilt mot bakgrund av att de nu föreslagna ändringarna kan komma att gälla under en mycket begränsad tid eftersom en utredning nyligen har tillsatts som ska göra en översyn av den statliga lönegarantin. Regeringen bedömer dock att kostnaderna för sådana justeringar får anses motiverade mot bakgrund av syftet med förslaget, nämligen att motverka missbruk av den statliga lönegarantin.

Konsekvenser för företag

Den statliga lönegarantin innebär att staten under vissa förutsättningar svarar för betalning av en arbetstagares fordran hos en arbetsgivare som har försatts i konkurs eller som blivit föremål för något annat insolvensförfarande enligt lönegarantilagen. Förslaget innebär inte några förändringar av de anställdas rätt till lönegaranti eller förändringar av vilka anställda som kan få lönegaranti.

Sveriges advokatsamfund påpekar att lönegarantin ersätter företagets betalning av lön och att det därför i händelse av fortsatt drift är nödvändigt att betalning sker omedelbart för att arbetstagare ska vara skyldiga att arbeta. Då den utbetalande myndighetens kontroll ska göras skyndsamt och i första hand maskinellt, kommer handläggningstiden i okomplicerade ärenden sannolikt att bli i princip oförändrad jämfört med i dag. I de fall där uppgifter som kan antas ha särskild betydelse för en underrättelse eller ett beslut lämnas till beslutsfattaren för omprövning ska hanteringen ske skyndsamt. Även i dessa fall bedöms därför tidsåtgången bli begränsad.

Missbruk av lönegarantisystemet kan innebära att konkurrensen på den aktuella marknaden snedvrids, eftersom de aktörer som missbrukar systemet får en otillbörlig konkurrensfördel. Att minska möjligheterna till missbruk av lönegarantin är viktigt för att säkerställa att konkurrensen mellan företag sker på lika villkor.

Konsekvenser för enskilda

Förslaget innebär en ökad kontroll i lönegarantiärenden. Förslaget innebär dock inte någon förändring av mottagarnas rätt till lönegaranti.

Lönegarantilagen är en skyddslagstiftning, varför statens behov av kontroll måste vägas mot löntagarnas behov av en skyndsamt handläggning. *Ackordscentralen* anser att kontrollfunktionen, om den utformas enligt promemorians förslag, riskerar att göra lönegarantihandläggningen onödigt betungande med risk för att utbetalningarna kommer att fördröjas. *Ackordscentralen* anser att även förslaget i utkastet riskerar att leda till att utbetalningar av lönegaranti fördröjs. Även *länsstyrelserna i Skåne, Västra Götalands och Östergötlands län* anser att det finns risk för att skyndsamt kravet åsidosätts. *REKON* framhåller att sena löneutbetalningar har negativ inverkan på arbetsmoralen och produktiviteten för den personal som omfattas, vilket är särskilt ogynnsamt vid företagsrekonstruktion. Även *Länsstyrelsen i Dalarnas län* lyfter fram skyndsamt kravet.

Regeringen har förståelse för den oro som finns för att ökad kontroll riskerar att leda till längre handläggningstid. Att kontrollmöjligheterna ökar kommer sannolikt att kunna leda till en något längre handläggningstid i de ärenden där den utbetalande myndighetens kontroll indikerar att det finns tveksamheter och beslutsfattaren behöver ompröva sitt ställningstagande. Däremot bedöms kontrollen inte medföra, som TCO befarar, att ett stort antal korrekta beslut och underrättelser fastnar i handläggningen med försenade utbetalningar som potentiell följd för arbetstagare som har rätt till lönegaranti. Som TCO anför får vissa förseningar även anses vara påkallade för att motverka felaktiga utbetalningar.

Att beakta är även att en centraliserad hantering möjliggör stordriftsfördelar och större möjligheter att bygga upp effektiva administrativa rutiner, vilket kan medföra kortare eller oförändrade handläggningstider i okomplicerade ärenden. Den kontroll som den utbetalande myndigheten föreslås göra är också mer begränsad än den som föreslås i promemorian, vilket bedöms innebära en minskad risk för fördröjningar i förhållande till promemorians förslag. Förslaget innehåller också ett uttalat skyndsamhetskrav för både den utbetalande myndigheten och beslutsfattare i lönegarantiärenden.

Förslaget om ökad kontroll kan leda till att fler ärenden avslås eller lägre garantibelopp beslutas i de fall beslutsfattaren till följd av informationen från den utbetalande myndigheten gör en annan bedömning än tidigare. En ändring av ett tidigare ställningstagande om lönegaranti till nackdel för den enskilde ska dock bara ske om det vid kontrollen visar sig att förutsättningarna för utbetalning av garantibelopp inte är uppfyllda. Förslaget bedöms därför endast påverka enskilda som helt eller delvis saknar rätt till lönegaranti.

Konsekvenser för jämställdheten

Enligt promemorian var ungefär två tredjedelar av de som tog emot garantibelopp 2021 män och en tredjedel var kvinnor. Detta är sannolikt en konsekvens av att män i högre utsträckning än kvinnor arbetar i privat sektor. Män är också överrepresenterade i bl.a. byggbranschen, där många mottagare av garantibelopp finns. Män nyttjar därmed lönegarantin i högre utsträckning än kvinnor. Män tar även enligt promemorian emot större belopp än kvinnor. Under 2021 fick kvinnor som berördes av konkurs och mottog lönegaranti i genomsnitt ersättning för 73 dagar, medan män i genomsnitt fick ersättning för 81 dagar. Bland de som berördes av rekonstruktion var antalet ersatta dagar lägre och skillnaden mellan kvinnor och män mindre. Enligt promemorian mottog männen dock i genomsnitt högre ersättning än kvinnorna vid både konkurser och rekonstruktioner. Detta återspeglar enligt promemorian att män som tar emot lönegaranti generellt sett har ett högre löneläge än kvinnor.

Sammantaget bedöms fler män än kvinnor beröras av förslaget.

Konsekvenser för brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet

Det finns enligt Riksrevisionen (RiR 2022:4) tydliga indikationer på ett relativt omfattande missbruk av lönegarantin. I lagrådsremissen lämnas förslag om att den utbetalande myndigheten skyndsamt ska kontrollera ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti innan garantibelopp betalas ut. Om det vid denna kontroll framkommer uppgifter som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av rätt till betalning enligt lönegarantin, ska konkursförvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten snarast ompröva sitt beslut om garantibelopp som ännu inte har betalats ut. Om kontrollen sker efter att utbetalning har skett kan det bli fråga om överprövning av beslutet eller återkrav av garantibeloppet. Det går inte att i nuläget förutsäga i hur många ärenden som felaktigheter eller tveksamheter kommer att upptäckas så att felaktiga utbetalningar kan förhindras. Det går inte heller att säga hur många beslut och underrättelser som efter omprövning kommer att ändras, hur många fler överprövningsärenden som kommer att initieras eller beslut om återkrav som kommer att fattas. Det kan emellertid antas att fler utbetalningar på felaktiga grunder kommer att förhindras än vad som är fallet i dag. En ökad kontroll av lönegarantin kan också förväntas bidra till att bedrägerier minskar eftersom risken för upptäckt ökar.

Regeringens bedömning är därför att förslaget kommer att ha en positiv inverkan i fråga om brottsligheten och det brottsförebyggande arbetet.

Ekonomiska konsekvenser

Riksrevisionen uppskattar att missbruket av statlig lönegaranti omfattar i storleksordningen 6–9 procent av utbetalad lönegaranti i konkurser, vilket motsvarar 100–150 miljoner kronor under ett genomsnittligt år. Regeringen bedömer, i likhet med *Sveriges advokatsamfund*, att förslaget kommer att motverka felaktiga utbetalningar. Det är inte möjligt att förutse i vilken omfattning detta kommer att ske. Omfattningen av felaktiga utbetalningar kan inte heller direkt översättas till offentligfinansiella effekter eftersom utbetalningarna inkluderar arbetsgivaravgifter och beskattas som inkomst av tjänst hos mottagaren, med kommunal och eventuellt statlig inkomstskatt. Delar av utbetalningarna återbetalas därför till det offentliga genom skatter och avgifter. Det står dock klart att de sammanlagda offentligfinansiella effekterna blir positiva när felaktiga utbetalningar förhindras.

I och med förslaget om att den utbetalande myndigheten ska informera konkursförvaltare, rekonstruktörer eller Kronofogdemyndigheten om uppgifter som kan antas ha särskild betydelse för en underrättelse eller ett beslut om lönegaranti, kommer omprövning att kunna ske av andra skäl än vad som gäller i dag. Det kan leda till att arbetsbelastningen för konkursförvaltare, rekonstruktörer och Kronofogdemyndigheten ökar något i jämförelse med i dag. En ökad arbetsbelastning för konkursförvaltare i lönegarantifrågor kan ge vissa ekonomiska konsekvenser för borgenärer och kommer, om det inte finns pengar i konkursboet, att ersättas av det

allmänna. De ekonomiska konsekvenserna för borgenärer och det allmänna bedöms dock bli begränsade mot bakgrund av att det i den övervägande majoriteten av lönegarantiärenden inte bedöms bli aktuellt med någon omprövning av beslut.

Därtill bedöms förslaget medföra ekonomiska konsekvenser för den utbetalande myndigheten Skatteverket.

Övriga konsekvenser

EU-rätten och Sveriges internationella åtaganden

Rätten till lönegaranti framgår av lönegarantidirektivet. Direktivet ställer krav på att medlemsländerna ska skydda arbetstagare vid arbetsgivares insolvens, men det ska inte påverka medlemsstaternas möjligheter att vidta åtgärder för att förhindra missbruk. De föreslagna ändringarna avser frågor som rör viss kontroll inför utbetalning av garantibelopp. Syftet är att motverka felaktiga utbetalningar. De föreslagna ändringarna bedöms inte vara av sådan karaktär att de påverkar svensk lagstiftnings förenlighet med EU-rätten.

Syftet med förslaget om behandling av personuppgifter i Skatteverkets lönegarantiverksamhet är bl.a. att klargöra hur personuppgifter får behandlas i lönegarantiverksamheten. De föreslagna bestämmelserna kompletterar EU:s dataskyddsförordning, i enlighet med vad som tillåts i förordningen.

Även övriga förslag bedöms vara förenliga med EU-rätten. Förslaget bedöms inte heller ha någon inverkan på svensk rätts förenlighet med Sveriges internationella åtaganden.

Konsekvenser i övrigt

Kommuner och regioner ansvarar inte för att hantera någon del av lönegarantiverksamheten och bär inte heller några kostnader för denna verksamhet. Förslaget bedöms därför inte påverka kommuner eller regioner.

Förslaget bedöms inte ha någon betydelse för miljön, för sysselsättning och offentlig service i olika delar av landet eller för möjligheterna att nå de integrationspolitiska målen.

11 Författningskommentar

11.1 Förslaget till lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497)

12 § Om förvaltaren, efter att ha lämnat en underrättelse enligt 11 § första stycket, får upplysningar enligt 10 *eller* 23 b § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av förmånsrätt, ska förvaltaren snarast underrätta den utbetalande myndigheten.

Paragrafen behandlar skyldigheten för förvaltaren i en konkurs med bevakning att, efter att denne har lämnat en underrättelse till den utbetalande myndigheten enligt 11 § första stycket om fordringar som omfattas av garantin och som bedömts vara klara, lämna en ny underrättelse om förvaltaren får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av förmånsrätt. Övervägandena finns i avsnitt 6.

I paragrafen tas begränsningen till fordran på uppsägningslön bort. Förvaltarens skyldighet att lämna en ny underrättelse omfattar därmed inte bara arbetstagarens fordran på uppsägningslön utan även arbetstagarens fordran på andra löne- eller pensionsförmåner. Det kan t.ex. vara fråga om arbetstagarens fordran på inestående lön.

Genom hänvisningen till den nya 23 b § tydliggörs att även upplysningar från den utbetalande myndigheten om uppgifter som har framkommit i myndighetens kontroll före utbetalning av garantibelopp ska ligga till grund för att överväga och vid behov snarast lämna en ny underrättelse.

18 § Om förvaltaren eller rekonstruktören, efter att ha fattat beslut om betalning enligt garantin, får upplysningar enligt 10 *eller* 23 b § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska *förvaltaren* eller *rekonstruktören* snarast ompröva sitt beslut om garantibelopp som ännu inte har betalats ut.

Om omprövningen medför att utbetalning enligt garantin ska ske med ett annat belopp än tidigare, ska förvaltaren eller rekonstruktören samma dag sända en underrättelse om beslutets innehåll till den utbetalande myndigheten.

Paragrafen behandlar förvaltarens eller rekonstruktörens skyldighet att, efter att ha fattat beslut om betalning enligt garantin, ompröva sitt beslut om garantibelopp som ännu inte har betalats ut om denne får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av rätt till betalning enligt garantin. Övervägandena finns i avsnitt 6.

I *första stycket* tas begränsningen till fordran på uppsägningslön bort. Förvaltarens eller rekonstruktörens skyldighet att ompröva sitt beslut om garantibelopp omfattar därmed inte bara arbetstagarens fordran på uppsägningslön utan även arbetstagarens fordran på andra löne- eller pensionsförmåner. Det kan t.ex. vara fråga om arbetstagarens fordran på inestående lön.

Genom hänvisningen till den nya 23 b § tydliggörs att även upplysningar från den utbetalande myndigheten om uppgifter som har framkommit i

myndighetens kontroll före utbetalning av garantibelopp ska ligga till grund för en omprövning av ett beslut. Övriga ändringar är språkliga.

21 b § Det som sägs i 18 § om omprövning ska även gälla för tillsynsmyndigheten i fråga om beslut enligt 21 §.

Paragrafen, som är ny, behandlar Kronofogdemyndighetens skyldighet att ompröva beslut om lönegaranti. Övervägandena finns i avsnitt 6.

Av 18 § framgår att förvaltaren eller rekonstruktören under vissa förutsättningar ska ompröva ett beslut om garantibelopp. I gränsöverskridande lönegarantiärenden är den myndighet som har tillsyn över förvaltningen i konkurser, dvs. Kronofogdemyndigheten, beslutsfattare (jfr 19 och 21 §§ samt 7 kap. 25 § konkurslagen [1987:672]). Av denna paragraf följer att även Kronofogdemyndigheten såsom beslutsfattare i gränsöverskridande lönegarantiärenden ska ompröva ett beslut om lönegaranti enligt de förutsättningar som anges i 18 §.

23 a § Innan ett garantibelopp betalas ut ska den utbetalande myndigheten skyndsamt kontrollera ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti från en förvaltare, en rekonstruktör eller tillsynsmyndigheten i syfte att motverka felaktiga utbetalningar. Kontrollen ska göras mot sådana uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–5, 7, 8 och 11 lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet och mot andra uppgifter som förekommer i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet.

En sådan kontroll ska även göras efter det att ett garantibelopp har betalats ut, om det finns skäl för det.

Paragrafen, som är ny, behandlar den utbetalande myndighetens skyldighet att kontrollera ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti. Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

Enligt *första stycket* ska kontrollen avse ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti från en förvaltare, rekonstruktör eller Kronofogdemyndigheten. Kronofogdemyndigheten är beslutsfattare i gränsöverskridande lönegarantiärenden, se kommentaren till 21 b §. Syftet med kontrollen är att motverka felaktiga utbetalningar. Kontrollen ska ske skyndsamt. Med det menas att den ska ske snabbt och inledas så fort beslutet eller underrättelsen har kommit in till den utbetalande myndigheten. Kontrollen ska i första hand göras mot sådana uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–5, 7, 8 och 11 lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet. Uppgifter som omfattas av kontrollen inkluderar bl.a. arbetstagarens bosättningsort och släkthförhållanden, uppgifter om konkursgäldenären och dess företagsledare, företagets registrering för skatter och avgifter, arbetsgivardeklarationer, skattebeslut och uppgifter om revision. Bestämmelsen innebär att en kontroll även ska göras mot andra uppgifter som förekommer i lönegarantiverksamheten. Det kan t.ex. vara uppgifter i den försäkran som arbetstagaren ska lämna enligt 25 §, uppgifter i andra lönegarantiärenden som arbetstagaren förekommer i eller tips om oegentligheter som har kommit in till myndigheten.

Av *andra stycket* framgår att en sådan kontroll i vissa fall ska göras även efter det att garantibelopp har betalats ut. Det förutsätter att det finns skäl

för det. Sådana skäl kan vara att det vid en senare utbetalning framkommer uppgifter som talar för att även en tidigare utbetalning har varit felaktig. Den kontrollen kan leda till bl.a. återkrav av utbetalat belopp.

23 b § Uppgifter som förekommer i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet och som kan antas ha särskild betydelse för en underrättelse enligt 12 § eller en omprövning av beslut enligt 18 § ska skyndsamt lämnas till förvaltaren, rekonstruktören eller tillsynsmyndigheten.

En uppgift som omfattas av sekretess ska inte lämnas ut om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

Om uppgifter har lämnats ut får ett garantibelopp inte betalas ut innan förvaltaren, rekonstruktören eller tillsynsmyndigheten har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna inte ger anledning till en ny bedömning.

Paragrafen, som är ny, behandlar den utbetalande myndighetens skyldigheter när det vid kontrollen framkommer uppgifter som talar för att ett ställningstagande om lönegaranti kan vara felaktigt. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Enligt första stycket ska den utbetalande myndigheten lämna uppgifter som förekommer i lönegarantiverksamheten till beslutsfattaren, dvs. förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten, om uppgifterna kan antas ha särskild betydelse för en underrättelse enligt 12 § eller en omprövning av beslut enligt 18 §. Av 21 b § följer att det som sägs i 18 § om omprövning av beslut om garantibelopp ska gälla även för Kronofogdemyndigheten i fråga om beslut i gränsöverskridande lönegarantiärenden. Det handlar om uppgifter som har inhämtats från Skatteverkets beskattningsdatabas eller andra uppgifter som förekommer i lönegarantiverksamheten, t.ex. tips som har kommit in eller uppgifter från tidigare ärenden. Uppgifterna ska lämnas skyndsamt. Genom uppgifterna får beslutsfattaren underlag för en ny underrättelse eller ett nytt beslut om garantibelopp.

Att endast uppgifter som kan antas ha särskild betydelse ska lämnas innebär att det ska röra sig om en uppgift som det kan antas att det finns ett konkret behov av hos förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten, och som skulle kunna påverka utgången i ett lönegarantiärende. Utlämnande av uppgifter ska inte ske slentrianmässigt eller i större utsträckning än nödvändigt.

I andra stycket finns en bestämmelse som innebär att den utbetalande myndigheten, trots att förutsättningarna för utlämnande enligt första stycket är uppfyllda, ska göra en intresseavvägning innan en sekretessbelagd uppgift lämnas ut. Om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut, ska uppgiften inte lämnas ut. Kravet på övervägande skäl innebär att intresset av att motverka missbruk av lönegarantiregelverket och att hindra felaktiga utbetalningar av garantibelopp i regel har företräde framför andra intressen och att det således finns en presumtion för uppgiftslämnande. Vissa kategorier av uppgifter är dock känsliga till sin natur. När det rör sig om den typen av uppgifter ska skyddet för den personliga integriteten i de allra flesta fall sättas framför intresset av att uppgifterna lämnas ut.

Hänsyn ska alltid tas till vikten av att inte fler uppgifter än nödvändigt lämnas. Ju större intrång i den enskildes integritet som ett utlämnande av uppgifter innebär, desto högre krav ställs på att det finns ett angeläget intresse hos mottagaren att få uppgifterna.

I *tredje stycket* finns en skyldighet för den utbetalande myndigheten att hålla inne utbetalningen av ett garantibelopp när uppgifter har lämnats till beslutsfattaren enligt första stycket. I sådana fall får beloppet inte betalas ut innan beslutsfattaren har omprövat sitt ställningstagande eller underrättat myndigheten om att uppgifterna inte ger anledning till en ny bedömning. Av 12 och 18 §§ framgår att en ny underrättelse respektive en omprövning av beslut ska ske snarast. Innehållandet av utbetalning bör därför endast bestå under en kortare tid.

26 § Om den utbetalande myndigheten anser att uppgifterna som arbetstagaren har lämnat i en försäkran enligt 25 § kan påverka frågan till vilken del arbetstagarens fordran på uppsägningslön omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska den utbetalande myndigheten skyndsamt sända en kopia av försäkran till förvaltaren, rekonstruktören *eller tillsynsmyndigheten*.

I sådana fall får garantibelopp för fordran på uppsägningslön inte betalas ut innan förvaltaren, rekonstruktören *eller tillsynsmyndigheten* har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna i försäkran inte ger anledning till en ny bedömning.

Paragrafen innehåller bestämmelser om skyldighet för den utbetalande myndigheten att i vissa fall sända en kopia av arbetstagarens försäkran enligt 25 § till beslutsfattaren och att innehålla utbetalning av garantibelopp i sådana fall till dess att beslutsfattaren har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna i försäkran inte ger anledning till en ny bedömning. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Tillägget i *första stycket* innebär att mottagare av arbetstagarens försäkran även kan vara Kronofogdemyndigheten.

I *andra stycket* klargörs att beslutsfattaren också kan vara Kronofogdemyndigheten.

Behandling av personuppgifter

37 § *Den utbetalande myndigheten får behandla personuppgifter om det behövs för kontroll och utbetalning av garantibelopp och för att i övrigt utföra sina uppgifter i lönegarantiverksamheten.*

Personuppgifter som behandlas enligt första stycket får också behandlas om det behövs för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning.

Paragrafen är ny och reglerar de ändamål som den utbetalande myndigheten får behandla personuppgifter för. Övervägandena finns i avsnitt 8.

I *första stycket* anges de primära ändamålen för den utbetalande myndighetens personuppgiftsbehandling i lönegarantiverksamheten. Enligt bestämmelsen får myndigheten behandla personuppgifter om det är nödvändigt för kontroll och utbetalning av garantibelopp och om det behövs för att myndigheten i övrigt ska kunna utföra sina uppgifter i

lönegarantiverksamheten. Personuppgifter får också behandlas för planering, uppföljning och utvärdering av verksamheten, se exempelvis prop. 2004/05:164 s. 179 och 2014/15:63 s. 63.

I *andra stycket* anges det sekundära ändamål som personuppgifter får behandlas för. Personuppgifter som behandlas i enlighet med de primära ändamålsbestämmelserna i första stycket får även behandlas för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning. Bestämmelsen omfattar uppgiftslämnande som sker såväl till myndigheter som till fysiska och juridiska personer. Det avgörande är att uppgiftslämnandet sker med stöd av lag eller förordning.

38 § Rätten att göra invändningar enligt artikel 21.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) gäller inte vid sådan behandling av personuppgifter i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet som är tillåten enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Paragrafen är ny och behandlar rätten att göra invändningar mot personuppgiftsbehandlingen. Den föreskriver att enskilda inte får motsätta sig behandling av personuppgifter i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet som är tillåten enligt lagen eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Övervägandena finns i avsnitt 8.

Bestämmelsen utgör ett undantag från den rätt för registrerade att invända mot behandlingen av personuppgifter som följer av artikel 21.1 i EU:s dataskyddsförordning. Undantaget utgör en tillåten begränsning i den nationella rätten enligt artikel 23 i samma förordning. Hänvisningen till förordningen är dynamisk och avser alltså den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

11.2 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

28 kap.

Lönegaranti

Skatteverkets verksamhet

13 a § Sekretess gäller hos Skatteverket i verksamhet som avser lönegaranti för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men.

Sekretessen gäller inte beslut eller andra ställningstaganden om lönegaranti.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om sekretess i Skatteverkets, dvs. den utbetalande myndighetens, lönegarantiverksamhet. Övervägandena finns i avsnitt 7.1.

Enligt *första stycket* gäller ett omvänt skaderekvisit, dvs. det finns en presumtion för sekretess. Sekretessen omfattar uppgift om enskildas

personliga eller ekonomiska förhållanden. Den som skyddas av sekretessen är den enskilde och dennes närstående. Skyddet avser både skada och men. Paragrafen omfattar därigenom såväl enskilda individer som juridiska personer. Exempel på förhållanden som omfattas av bestämmelsen är inkomstuppgifter, anställningsvillkor och familjeförhållanden.

Från sekretess undantas i *andra stycket* beslut och andra ställningstaganden om lönegaranti. Med andra ställningstaganden om lönegaranti avses t.ex. underrättelser enligt 11 § lönegarantilagen (1992:497). Beslut och underrättelser om lönegaranti är alltså offentliga i Skatteverkets lönegarantiverksamhet.

I *tredje stycket* anges att sekretessen för uppgift i en allmän handling gäller i högst tjugo år.

Sekretessbrytande bestämmelse

13 b § Sekretessen enligt 13 a § hindrar inte att en uppgift lämnas till en konkursförvaltare eller en rekonstruktör om den behövs för att ett beslut eller annat ställningstagande om lönegaranti ska kunna omprövas.

Om Skatteverket med stöd av första stycket lämnar en uppgift till en konkursförvaltare eller en rekonstruktör, får myndigheten vid utlämnandet göra ett förbehåll som inskränker konkursförvaltarens eller rekonstruktörens rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja den. Ett sådant förbehåll får inte innebära ett förbud att utnyttja uppgiften om den behövs för att förvaltarens eller rekonstruktörens ska kunna fullgöra sina skyldigheter med anledning av konkursen eller företagsrekonstruktionen.

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse som bryter den sekretess som regleras i 13 a §. Övervägandena finns i avsnitt 7.2.

Enligt *första stycket* hindrar inte sekretessen enligt 13 a § att Skatteverket lämnar uppgifter till förvaltare eller rekonstruktörer om de behövs för att ett beslut eller annat ställningstagande om lönegaranti ska kunna omprövas.

Andra stycket ger Skatteverket möjlighet att förena utlämnandet av en uppgift med ett förbehåll om att konkursförvaltarens eller rekonstruktörens inte får lämna uppgiften vidare eller utnyttja den till annat än vad som behövs för att förvaltarens eller rekonstruktörens ska kunna fullgöra sina skyldigheter med anledning av konkursen eller företagsrekonstruktionen.

Sammanfattning av promemorian Lönegaranti

Bilaga 1

I denna promemoria redovisas regeringens uppdrag till Skatteverket att utreda och lämna förslag på åtgärder som krävs för att hindra felaktiga utbetalningar som upptäcks i samband med handläggning och kontroll av lönegarantiärenden, Fi2021/03377.

I promemorian föreslås att ansvaret för utbetalning av garantibelopp överförs från länsstyrelserna till Skatteverket. Vidare föreslås att Skatteverket ska kontrollera att en arbetstagare har rätt till garantibelopp.

Överprövningsförfarandet föreslås ändras så att lönegarantibeslut kan överklagas i stället för att talan väcks genom stämning i domstol. Vidare föreslås att det införs en överklaganderätt för Skatteverket samt att Skatteverket företräder staten i lönegarantiprocessoer i domstol om arbetstagaren har överklagat lönegarantibeslutet.

Om garantibelopp betalats ut felaktigt eller med ett för högt belopp föreslås en större möjlighet till återkrav samt att beslutanderätten för återkrav flyttas från länsstyrelserna till Skatteverket.

Promemorian innehåller även förslag om att det införs en utredningsskyldighet för de aktörer som fattar beslut om lönegaranti, att sekretess ska gälla i Skatteverkets lönegarantiverksamhet samt att det införs bestämmelser som utökar möjligheterna till uppgiftslämnande mellan aktörerna i ett lönegarantiärende.

Slutligen görs bedömningen att Skatteverkets lönegarantiverksamhet ska utgöra en egen verksamhetsgren inom Skatteverket och att en lag om behandling av uppgifter i Skatteverkets lönegarantiverksamhet ska införas.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Promemorians lagförslag

Förslag till lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497)

Härigenom föreskrivs i fråga om lönegarantilagen (1992:497)

dels att 6 a, 10–12, 14, 15, 17–19, 20 a–21 a, 24–26 och 29–36 §§ samt rubrikerna närmast före 29 och 34 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 22 § ska sättas närmast före 23 §,

dels att det ska införas tretton nya paragrafer, 22–22 i, 29 a, 37 och 38 §§, och närmast före 22 och 22 d §§ två nya rubriker, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 a §¹

Den myndighet som regeringen bestämmer betalar ut garantibelopp (utbetalande myndighet).

Skatteverket betalar ut garantibelopp.

10 §²

Om en arbetstagare har inkomster från en annan anställning under uppsägningstiden och dessa avser samma tid som arbetstagarens fordran i konkursen eller mot gäldenären vid företagsrekonstruktion, *skall* han eller hon upplysa förvaltaren eller rekonstruktören om inkomsterna. I fall som avses i 21 § *skall* upplysningen i stället lämnas till *tillsynsmyndigheten*.

Sådan upplysning *skall* också lämnas om arbetstagaren får aktivitetsstöd vid deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program.

Om en arbetstagare har inkomster från en annan anställning under uppsägningstiden och dessa avser samma tid som arbetstagarens fordran i konkursen eller mot gäldenären vid företagsrekonstruktion, *ska* han eller hon upplysa förvaltaren eller rekonstruktören om inkomsterna. I fall som avses i 21 § *ska* upplysningen i stället lämnas till *Kronofogdemyndigheten*.

Sådan upplysning *ska* också lämnas om arbetstagaren får aktivitetsstöd vid deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program.

11 §³

Om bevakning förekommer i konkursen, ska förvaltaren snarast underrätta *den utbetalande myndigheten* om sådana fordringar som omfattas av garantin och som enligt förvaltarens bedömning är klara.

Underrättelse om övriga fordringar som omfattas av garantin ska lämnas utan dröjsmål sedan fordringarna har blivit utdelningssgilla.

Om bevakning förekommer i konkursen, ska förvaltaren snarast underrätta *Skatteverket* om sådana fordringar som omfattas av garantin och som enligt förvaltarens bedömning är klara.

¹ Senaste lydelse 2019:530.

² Senaste lydelse 2005:681.

³ Senaste lydelse 2019:530.

12 §⁴

Om förvaltaren, efter att ha lämnat en underrättelse enligt 11 § första stycket, får upplysningar enligt 10 § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran på uppsägningsslön omfattas av förmånsrätt, ska förvaltaren snarast underrätta *den utbetalande myndigheten*.

Om förvaltaren, efter att ha lämnat en underrättelse enligt 11 § första stycket, får upplysningar enligt 10 § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av förmånsrätt, ska förvaltaren snarast underrätta *Skatteverket*.

14 §⁵

Den förvaltare som efter att ha lämnat en underrättelse enligt 11 § avser att göra en förskottsbetalning till arbetstagaren enligt 13 §, ska underrätta *den utbetalande myndigheten* innan betalningen görs.

Den förvaltare som efter att ha lämnat en underrättelse enligt 11 § avser att göra en förskottsbetalning till arbetstagaren enligt 13 §, ska underrätta *Skatteverket* innan betalningen görs.

15 §⁶

Förvaltaren ska för arbetstagarens räkning bevaka fordringar som enligt förvaltarens bedömning är klara.

Bevakningen får ske genom att förvaltaren till rätten lämnar två kopior av en sådan underrättelse som han eller hon har lämnat till *den utbetalande myndigheten* enligt 11 § och anger att den avser bevakning.

Bevakningen får ske genom att förvaltaren till rätten lämnar två kopior av en sådan underrättelse som han eller hon har lämnat till *Skatteverket* enligt 11 § och anger att den avser bevakning.

Förvaltaren ska genast underrätta arbetstagaren om bevakningen.

17 §⁷

Om förvaltaren eller rekonstruktören finner att fordran ska betalas enligt garantin, ska han eller hon samma dag som beslutet meddelas sända en underrättelse om beslutets innehåll till *den utbetalande myndigheten*.

Om förvaltaren eller rekonstruktören finner att fordran ska betalas enligt garantin, ska han eller hon samma dag som beslutet meddelas sända en underrättelse om beslutets innehåll till *Skatteverket*.

18 §⁸

Om förvaltaren eller rekonstruktören, efter att ha fattat beslut om betalning enligt garantin, får upp-

Om förvaltaren eller rekonstruktören, efter att ha fattat beslut om betalning enligt garantin, får upp-

⁴ Senaste lydelse 2019:530.

⁵ Senaste lydelse 2019:530.

⁶ Senaste lydelse 2019:530.

⁷ Senaste lydelse 2019:530.

⁸ Senaste lydelse 2019:530.

lysningar enligt 10 § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran *på uppsägningslön* omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska han eller hon snarast *ompröva* sitt beslut avseende garantibelopp som ännu inte har betalats ut.

Om *omprövningen* medför att utbetalning enligt garantin ska ske med ett annat belopp än tidigare, ska förvaltaren eller rekonstruktören samma dag sända en under rättelse om beslutets innehåll till *den utbetalande myndigheten*.

lysningar enligt 10 § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska han eller hon snarast *ändra* sitt beslut avseende garantibelopp som ännu inte har betalats ut.

Om *ändringen* medför att utbetalning enligt garantin ska ske med ett annat belopp än tidigare, ska förvaltaren eller rekonstruktören samma dag sända en underrättelse om beslutets innehåll till *Skatteverket*.

19 §⁹

Kopia av ett beslut enligt 16 eller 18 § *skall* samma dag som beslutet meddelades sändas till arbetstagaren *och den myndighet som har tillsyn över förvaltningen i konkurser*.

Kopia av ett beslut enligt 16 eller 18 § *ska* samma dag som beslutet meddelades sändas till arbetstagaren *eller den som en fordran har överlåtits till enligt 5 eller 6 § och Kronofogdemyndigheten*.

20 a §¹⁰

Vid företagsrekonstruktion *skall* rekonstruktören, på begäran av *den myndighet som avses i 19 §*, lämna sådana uppgifter om fordringar hos gäldenären som kan ha betydelse för betalning enligt garantin.

Vid företagsrekonstruktion *ska* rekonstruktören, på begäran av *Kronofogdemyndigheten*, lämna sådana uppgifter om fordringar hos gäldenären som kan ha betydelse för betalning enligt garantin.

21 §¹¹

Om en arbetstagare begär betalning enligt garantin för en fordran som han eller hon har mot en arbetsgivare som har försatts i konkurs i ett annat nordiskt land eller som i ett annat EU- eller EES-land än Sverige är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i 1 § 3, *skall* arbetstagaren ansöka om utbetalning av garantibelopp hos *den myndighet som avses i 19 §*.

Om en arbetstagare begär betalning enligt garantin för en fordran som han eller hon har mot en arbetsgivare som har försatts i konkurs i ett annat nordiskt land eller som i ett annat EU- eller EES-land än Sverige är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i 1 § 3, *ska* arbetstagaren ansöka om utbetalning av garantibelopp hos *Kronofogdemyndigheten*.

⁹ Senaste lydelse 2006:711.

¹⁰ Senaste lydelse 2006:711.

¹¹ Senaste lydelse 2006:711.

21 a §¹²

Om en arbetstagare begär betalning enligt garantin för en fordran som han eller hon har mot en arbetsgivare som i ett annat EU- eller EES-land än Sverige är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i 1 § 3, *skall tillsynsmyndigheten* begära information om arbetstagarens utestående fordringar hos den behöriga garantiinstitutionen i det landet.

Om en arbetsgivare som har försatts i konkurs i Sverige har arbetstagare i ett annat EU- eller EES-land, *skall tillsynsmyndigheten* lämna relevant information om fordringarna vid förfrågan från den behöriga garantiinstitutionen i det landet.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om utbyte av information mellan *tillsynsmyndigheten* och behöriga garantiinstitutioner i andra länder.

Om en arbetstagare begär betalning enligt garantin för en fordran som han eller hon har mot en arbetsgivare som i ett annat EU- eller EES-land än Sverige är föremål för ett sådant insolvensförfarande som avses i 1 § 3, *ska Kronofogdemyndigheten* begära information om arbetstagarens utestående fordringar hos den behöriga garantiinstitutionen i det landet.

Om en arbetsgivare som har försatts i konkurs i Sverige har arbetstagare i ett annat EU- eller EES-land, *ska Kronofogdemyndigheten* lämna relevant information om fordringarna vid förfrågan från den behöriga garantiinstitutionen i det landet.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om utbyte av information mellan *Kronofogdemyndigheten* och behöriga garantiinstitutioner i andra länder.

Utredningsskyldighet för förvaltare, rekonstruktör och Kronofogdemyndigheten

22 §¹³

Innan beslut meddelas eller underrättelse lämnas om lönegaranti ska förvaltare, rekonstruktör eller Kronofogdemyndigheten se till att ärendet blir utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver och att det genom dokumentation finns tillräckligt underlag för beslutet eller underrättelsen.

Kronofogdemyndigheten får meddela föreskrifter om vad som ska omfattas av utredningsskyldig-

¹² Senaste lydelse 2005:681.

¹³ Tidigare 22 § upphävd genom 2019:530.

heten och kravet på dokumentation enligt första stycket.

Dokumentationen enligt första stycket ska bevaras under tio år efter utgången av det kalenderår som underlaget avser.

22 a §

Om det behövs för att fullgöra utredningsskyldigheten enligt 22 § ska uppgifter på begäran av förvaltare, rekonstruktör eller Kronofogdemyndigheten lämnas av

1. Skatteverkets lönegarantiverksamhet,

2. Skatteverkets beskattningsverksamhet, och

3. Försäkringskassan.

Uppgifter som enligt första stycket 2 ska lämnas av Skatteverkets beskattningsverksamhet gäller endast uppgifter som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–5, 7, 8 och 11 lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet.

22 b §

Uppgifter som förekommer i Skatteverkets lönegarantiverksamhet och beskattningsverksamhet och som kan antas ha särskild betydelse för att fullgöra utredningsskyldigheten enligt 22 § eller för att beslut ska kunna rättas ska lämnas till förvaltare, rekonstruktör eller Kronofogdemyndigheten.

22 c §

En uppgift enligt 22 a eller 22 b § som omfattas av sekretess ska inte lämnas om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

22 d §

Skatteverket ska kontrollera att en arbetstagare har rätt till garantibelopp.

22 e §

Om det behövs för att fullgöra kontrollen enligt 22 d § ska uppgifter på begäran av Skatteverket lämnas av

1. förvaltare,
2. rekonstruktör,
3. Kronofogdemyndigheten, och
4. Försäkringskassan.

22 f §

Uppgifter som förekommer i Skatteverkets beskattningsverksamhet och som kan antas ha särskild betydelse för att fullgöra kontrollen enligt 22 d § ska lämnas till Skatteverkets lönegarantiverksamhet.

Uppgifter som förekommer i Kronofogdemyndighetens verksamhet och som kan antas ha särskild betydelse för att fullgöra kontrollen enligt 22 d § ska lämnas till Skatteverkets lönegarantiverksamhet.

En uppgift enligt första eller andra stycket som omfattas av sekretess ska inte lämnas om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

22 g §

Om Skatteverket begär det, ska en arbetstagare lämna de uppgifter som behövs för att fullgöra kontrollen enligt 22 d §.

Skatteverket får förelägga en arbetstagare som inte fullgör sina skyldigheter enligt första stycket att fullgöra dem.

Skatteverket får innehålla utbetalning av garantibelopp i av-

vaktan på att arbetstagaren följer ett sådant föreläggande som anges i första stycket. Föreläggandet ska innehålla en upplysning om detta.

22 h §

Skatteverket får förelägga en fysisk eller juridisk person att lämna uppgift om en rättshandling med arbetstagaren som är av betydelse för att fullgöra kontrollen enligt 22 d §.

Fysiska personer som inte är eller inte kan antas vara bokföringsskyldiga enligt bokföringslagen (1999:1078) får dock föreläggas endast om det finns särskilda skäl.

22 i §

Föreläggandet enligt 22 h § får förenas med vite.

Föreläggandet får dock inte förenas med vite om

- 1. det finns anledning att anta att den som ska föreläggas har begått en gärning som är straffbelagd, och*
- 2. föreläggandet avser utredning av en fråga som har samband med den misstänkta gärningen.*

Om den som ska föreläggas är en juridisk person, gäller andra stycket även ställföreträdare för den juridiska personen.

24 §¹⁴

Innan garantibelopp betalas ut ska den utbetalande myndigheten verkställa skatteavdrag samt avdrag med belopp som ska innehållas på grund av beslut om utmätning av lön. Dessutom ska avräkning göras för förskottsbetalning som har skett enligt 11 kap. 14 § konkurslagen (1987:672) och som avser fordringar som omfattas av garantin.

Innan garantibelopp betalas ut ska Skatteverket verkställa skatteavdrag samt avdrag med belopp som ska innehållas på grund av beslut om utmätning av lön. Dessutom ska avräkning göras för förskottsbetalning som har skett enligt 11 kap. 14 § konkurslagen (1987:672) och som avser fordringar som omfattas av garantin.

25 §¹⁵

Innan garantibelopp för fordran på uppsägningslön betalas ut ska arbetstagaren till *den utbetalande myndigheten* lämna en försäkran på heder och samvete om sina anställnings- och avlöningsförhållanden under uppsägningstiden.

Om arbetstagaren under uppsägningstiden inte utför arbete för konkursgäldenären, gäldenären vid företagsrekonstruktion eller någon annan och inte heller driver egen rörelse, får garantibelopp för fordran på uppsägningslön betalas ut endast om arbetstagaren visar att han eller hon för den tid fordran avser har varit anmäld som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen.

Innan garantibelopp för fordran på uppsägningslön betalas ut ska arbetstagaren till *Skatteverket* lämna en försäkran på heder och samvete om sina anställnings- och avlöningsförhållanden under uppsägningstiden.

26 §¹⁶

Om *den utbetalande myndigheten* anser att uppgifterna som arbetstagaren har lämnat i en försäkran enligt 25 § kan påverka frågan till vilken del arbetstagarens fordran på uppsägningslön omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska *den utbetalande myndigheten* skyndsamt sända en kopia av försäkran till förvaltaren eller rekonstruktören.

I sådana fall får garantibelopp för fordran på uppsägningslön inte betalas ut innan förvaltaren eller rekonstruktören har *omprövat* sitt tidigare ställningstagande i frågan om lönegaranti eller underrättat *den utbetalande myndigheten* om att uppgifterna i försäkran inte ger anledning till en ny bedömning.

Överprövning av beslut

Om *Skatteverket* anser att uppgifterna som arbetstagaren har lämnat i en försäkran enligt 25 § kan påverka frågan till vilken del arbetstagarens fordran på uppsägningslön omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska *Skatteverket* skyndsamt sända en kopia av försäkran till förvaltaren eller rekonstruktören.

I sådana fall får garantibelopp för fordran på uppsägningslön inte betalas ut innan förvaltaren eller rekonstruktören har *ändrat* sitt tidigare ställningstagande i frågan om lönegaranti eller underrättat *Skatteverket* om att uppgifterna i försäkran inte ger anledning till en ny bedömning.

Överklagande av beslut om lönegaranti29 §¹⁷

Om en arbetstagare är missnöjd med förvaltarens eller rekonstruktörens beslut enligt 16 eller 18 §, får arbetstagaren väcka talan mot staten inom tre veckor från det att han eller hon fick del av beslutet.

Förvaltarens eller rekonstruktörens beslut enligt 16 eller 18 § samt *Kronofogdemyndighetens beslut enligt 21 § får överklagas av arbetstagaren och Skatteverket inom två månader från den dag då*

¹⁵ Senaste lydelse 2019:530.

¹⁶ Senaste lydelse 2019:530.

¹⁷ Senaste lydelse 2006:711.

Statens talan förs av den myndighet som avses i 19 §.

den som överklagar fick del av beslutet.

Om arbetstagaren överklagar är det Skatteverket som för statens talan.

Ett överklagande av förvaltarens eller rekonstruktörens beslut görs till den tingsrätt som handlägger konkursärendet eller ärendet om företagsrekonstruktion. Ett överklagande av Kronofogdemyndighetens beslut görs till den tingsrätt där arbetstagaren ska svara i tvistemål i allmänhet.

29 a §

Vad som har sagts i fråga om arbetstagare i 29 § gäller även den som en fordran har överlåtits till enligt 5 eller 6 §.

30 §¹⁸

Om den myndighet som avses i 29 § andra stycket finner att förvaltarens eller rekonstruktörens beslut är oriktigt, får myndigheten väcka talan mot arbetstagaren inom tre veckor från det att myndigheten fick del av beslutet.

Ett överklagande ska ges in till den tingsrätt som ska pröva överklagandet enligt 29 § tredje stycket. Om överklagandet har getts in till förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten, ska överklagandet vidarebefordras till tingsrätten med uppgift om vilken dag som överklagandet kom in.

31 §

Vad som har sagts i fråga om arbetstagare i 29 och 30 §§ gäller även den som en fordran har överlåtits till enligt 5 eller 6 §.

Den tingsrätt som ska pröva överklagandet enligt 29 § tredje stycket prövar även om ett överklagande har kommit in i rätt tid.

Ett överklagande som har kommit in för sent ska avvisas. Detta gäller dock inte om

1. förseningen beror på att den som beslutar om lönegaranti har lämnat en felaktig underrättelse om hur beslutet överklagas, eller

2. överklagandet har kommit in till förvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten inom överklagandetiden.

32 §¹⁹

Talan enligt 29 eller 30 § skall väckas vid den tingsrätt som handlägger konkursärendet eller ärendet om företagsrekonstruktion.

En arbetstagare, som är missnöjd med tillsynsmyndighetens beslut enligt 21 §, får inom den tid som anges i 29 § väcka talan mot staten vid den tingsrätt där arbetstagaren skall svara i tvistemål i allmänhet.

Vid ett överklagande tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden, om inte något annat följer av denna lag.

33 §

I mål enligt 29 och 30 §§ får det beslutas att vardera parten skall bära sin rättegångskostnad, även om arbetstagaren har förlorat målet.

I fråga om rättegångskostnader ska 18 kap. rättegångsbalken (1942:740) tillämpas.

Trots första stycket får domstolen besluta att vardera parten ska svara för sina rättegångskostnader, även om arbetstagaren eller den som en fordran har överlåtit till enligt 5 eller 6 § inte fått helt eller delvis bifall i ärendet.

Återbetalning av garantibelopp**Återkrav av garantibelopp**

34 §

Om någon genom oriktiga uppgifter eller på annat sätt har orsakat att garantibelopp har betalats ut obehörigt eller med för högt belopp, skall återbetalning ske av vad som har betalats för mycket.

Sådan återbetalning skall ske också om någon i annat fall har tagit emot garantibelopp obehörigt eller med för högt belopp och skäligen hade bort inse detta.

Om ett beslut enligt 16, 18 eller 21 § har ändrats eller upphävt av domstol genom ett beslut som vinner laga kraft ska Skatteverket besluta om återkrav av vad som har betalats för mycket.

35 §

Om betalning enligt garantin har skett och konkursbeslutet eller beslutet om företagsrekonstruktion därefter upphävs genom ett beslut som vinner laga kraft, skall den som

Om betalning enligt garantin har skett och konkursbeslutet eller beslutet om företagsrekonstruktion därefter upphävs genom ett beslut som vinner laga kraft, ska

¹⁹ Senaste lydelse 2005:273.

*tagit emot betalningen betala Skatteverket besluta om återkrav av
tillbaka beloppet. utbetalat garantibelopp.*

36 §

Om det finns särskilda skäl, får återbetalningsskyldighet enligt 34 och 35 §§ efterskänkas helt eller delvis.

Om det finns särskilda skäl, får återbetalningsskyldighet *till följd av ett beslut om återkrav* enligt 34 och 35 §§ efterskänkas helt eller delvis.

37 §

Skatteverkets beslut enligt 34 och 35 §§ gäller omedelbart.

38 §

Skatteverkets beslut om återkrav får överklagas av den som beslutet berör inom tre veckor från det att den som överklagar fick del av beslutet. Beslutet får i övrigt överklagas på det sätt som anges i 29–31 §§.

Vid överklagande av beslut om återkrav ska 32 och 33 §§ gälla.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för fordran hos en arbetsgivare som har försatts i konkurs eller blivit föremål för företagsrekonstruktion före ikraftträdandet.

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 27 kap. 7 § och 28 kap. 6 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas två nya paragrafer, 28 kap. 13 a och 13 b §§, samt före dessa paragrafer två nya rubriker, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

27 kap.

7 §¹

Sekretessen enligt 1, 3 och 4 §§ hindrar inte att uppgift lämnas till en enskild enligt vad som föreskrivs i

1. lag om förfarande vid beskattning, 2. lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet, 3. lagen (1990:613) om miljöavgift på utsläpp av kväveoxider vid energiproduktion, <i>eller</i> 4. förordningen (2001:646) om behandling av uppgifter i Tullverkets verksamhet.	3. lagen (1990:613) om miljöavgift på utsläpp av kväveoxider vid energiproduktion, 4. förordningen (2001:646) om behandling av uppgifter i Tullverkets verksamhet, <i>eller</i> 5. <i>lönegarantilagen (1992:497).</i>

28 kap.

6 §²

Sekretessen enligt 1 § hindrar inte att uppgift lämnas till en enskild enligt vad som föreskrivs i lagstiftningen om allmän försäkring, allmän pension, merkostnadsersättning och omvårdnadsbidrag, sjuklön, statligt tandvårdsstöd, *eller* särskild sjukförsäkringsavgift.

Sekretessen enligt 1 § hindrar inte att uppgift lämnas till en enskild enligt vad som föreskrivs i lagstiftningen om allmän försäkring, allmän pension, merkostnadsersättning och omvårdnadsbidrag, sjuklön, statligt tandvårdsstöd, särskild sjukförsäkringsavgift *eller* *lönegaranti.*

Lönegaranti

13 a §

Sekretess gäller hos Skatteverket i ärende enligt lönegarantilagen (1992:497) för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan

¹ Senaste lydelse 2016:883.

² Senaste lydelse 2018:1269.

att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

Sekretessen gäller inte beslut eller underrättelse enligt lönegarantilagen.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Sekretessbrytande bestämmelse

13 b §

Sekretessen i 13 a § hindrar inte att uppgift lämnas till en förvaltare eller rekonstruktör om den behövs för att fullgöra utredningsskyldigheten enligt 22 § lönegarantilagen (1992:497).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

Förslag till lag om behandling av uppgifter i Skatteverkets lönegarantiverksamhet

Häri genom föreskrivs följande.

Tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller vid behandling av personuppgifter i Skatteverkets lönegarantiverksamhet.

Lagen gäller endast om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om personuppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Förhållandet till annan reglering

2 § Denna lag innehåller bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), här benämnd EU:s dataskyddsförordning.

Vid behandling av personuppgifter enligt denna lag gäller lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen, om inte annat följer av denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Personuppgiftsansvar

3 § Skatteverket är personuppgiftsansvarigt för den behandling som sker i lönegarantiverksamheten.

Tillåtna ändamål

4 § Personuppgifter får behandlas om det behövs för att Skatteverket ska kunna utföra sina uppgifter i lönegarantiverksamheten.

Personuppgifter som behandlas enligt första stycket får också behandlas om det behövs för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning.

Rätten att göra invändningar

5 § Artikel 21.1 i EU:s dataskyddsförordning om rätten att göra invändningar gäller inte vid sådan behandling som är tillåten enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.

Förteckning över remissinstanserna (promemorian)

Remissinstanser som har gett in yttrande

Ackordscentralen, Arbetsgivarverket, Arbetsförmedlingen, Arbetsmiljöverket, Attunda tingsrätt, Domstolsverket, Ekobrottsmyndigheten, Ekonomistyrningsverket, Försäkringskassan, Göteborgs tingsrätt, Hovrätten för Nedre Norrland, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Integritetsskyddsmyndigheten, Kammarkollegiet, Kammarrätten i Stockholm, Kronofogdemyndigheten, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Landsorganisationen i Sverige (LO), Polismyndigheten, Regelrådet, Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet i Sverige (REKON), Riksdagens ombudsmän (JO), Statskontoret, Stockholms universitet (Juridiska fakulteten), Svenska Journalistförbundet, Svenskt Näringsliv, Sveriges a-kassor, Sveriges advokatsamfund, Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Åklagarmyndigheten och Örebro tingsrätt.

Remissinstanser som har avstått från att yttra sig eller inte har svarat

Företagarna, Sveriges akademikers centralorganisation (Saco), Sveriges Kommuner och Regioner samt Utgivarna.

Övriga som har yttrat sig

Akavia och Login Hasselberg AB.

Sammanfattning av utkastet till lagrådsremiss Ökad kontroll vid utbetalning från den statliga lönegarantin

I utkastet lämnas förslag till ändringar i lönegarantilagen (1992:497) och offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Den utbetalande myndighetens kontroll i samband med utbetalningar från den statliga lönegarantin föreslås öka. Syftet är att motverka felaktiga utbetalningar från lönegarantin.

Förslaget innebär att den utbetalande myndigheten, innan garantibelopp betalas ut, ska kontrollera beslutet eller underrättelsen om lönegaranti mot vissa uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas och mot andra uppgifter som förekommer i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet. Syftet med kontrollen är att motverka felaktiga utbetalningar. Uppgifter som förekommer i lönegarantiverksamheten och som kan antas ha särskild betydelse för en ny underrättelse eller en omprövning av ett beslut om lönegaranti ska skyndsamt lämnas till beslutsfattaren, dvs. konkursförvaltaren, rekonstruktören eller Kronofogdemyndigheten.

Garantibelopp får inte betalas ut innan beslutsfattaren har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna inte ger anledning till en ny bedömning. En ny underrättelse eller en omprövning av ett beslut om lönegaranti ska inte bara avse fordran på uppsägningslön utan avse arbetstagarens hela fordran som omfattas av garantin.

I utkastet lämnas även förslag på bestämmelser om personuppgiftsbehandling och sekretess.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 februari 2025.

Utkastets lagförslag

Förslag till lag om ändring i lönegarantilagen (1992:497)

Härigenom föreskrivs i fråga om lönegarantilagen (1992:497)

dels att 12, 18 och 26 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas fem nya paragrafer, 21 b, 23 a, 23 b, 37 och 38 §§, och närmast före 37 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §¹

Om förvaltaren, efter att ha lämnat en underrättelse enligt 11 § första stycket, får upplysningar enligt 10 § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran *på uppsägningslön* omfattas av förmånsrätt, ska förvaltaren snarast underrätta den utbetalande myndigheten.

Om förvaltaren, efter att ha lämnat en underrättelse enligt 11 § första stycket, får upplysningar enligt 10 *eller 23 b* § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av förmånsrätt, ska förvaltaren snarast underrätta den utbetalande myndigheten.

18 §²

Om förvaltaren eller rekonstruktören, efter att ha fattat beslut om betalning enligt garantin, får upplysningar enligt 10 § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran *på uppsägningslön* omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska *han* eller *hon* snarast ompröva sitt beslut *avseende* garantibelopp som ännu inte har betalats ut.

Om förvaltaren eller rekonstruktören, efter att ha fattat beslut om betalning enligt garantin, får upplysningar enligt 10 *eller 23 b* § eller på annat sätt får kännedom om något förhållande som påverkar frågan till vilken del arbetstagarens fordran omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska *förvaltaren* eller *rekonstruktören* snarast ompröva sitt beslut *om* garantibelopp som ännu inte har betalats ut.

Om omprövningen medför att utbetalning enligt garantin ska ske med ett annat belopp än tidigare, ska förvaltaren eller rekonstruktören samma dag sända en underrättelse om beslutets innehåll till den utbetalande myndigheten.

21 b §

Det som sägs i 18 § om omprövning ska även gälla för tillsynsmyndigheten i fråga om beslut enligt 21 §.

¹ Senaste lydelse 2019:530.

² Senaste lydelse 2019:530.

23 a §

Innan ett garantibelopp betalas ut ska den utbetalande myndigheten kontrollera ett beslut eller en underrättelse om lönegaranti från en förvaltare, en rekonstruktör eller tillsynsmyndigheten i syfte att motverka felaktiga utbetalningar. Kontrollen ska göras mot sådana uppgifter i Skatteverkets beskattningsdatabas som avses i 2 kap. 3 § första stycket 1–5, 7, 8 och 11 lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet och mot andra uppgifter som förekommer i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet.

En sådan kontroll ska även göras efter det att ett garantibelopp har betalats ut, om det finns skäl för det.

23 b §

Uppgifter som förekommer i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet och som kan antas ha särskild betydelse för en underrättelse enligt 12 § eller en omprövning av beslut enligt 18 § ska skyndsamt lämnas till förvaltaren, rekonstruktören eller tillsynsmyndigheten.

En uppgift som omfattas av sekretess ska inte lämnas ut om övervägande skäl talar för att det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

Om uppgifter har lämnats ut får ett garantibelopp inte betalas ut innan förvaltaren, rekonstruktören eller tillsynsmyndigheten har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna inte ger anledning till en ny bedömning.

Om den utbetalande myndigheten anser att uppgifterna som arbetstagaren har lämnat i en försäkran enligt 25 § kan påverka frågan till vilken del arbetstagarens fordran på uppsägningslön omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska den utbetalande myndigheten skyndsamt sända en kopia av försäkran till förvaltaren *eller* rekonstruktören.

I sådana fall får garantibelopp för fordran på uppsägningslön inte betalas ut innan förvaltaren *eller* rekonstruktören har omprövat sitt tidigare ställningstagande *i frågan* om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna i försäkran inte ger anledning till en ny bedömning.

Om den utbetalande myndigheten anser att uppgifterna som arbetstagaren har lämnat i en försäkran enligt 25 § kan påverka frågan till vilken del arbetstagarens fordran på uppsägningslön omfattas av rätt till betalning enligt garantin, ska den utbetalande myndigheten skyndsamt sända en kopia av försäkran till förvaltaren, rekonstruktören *eller tillsynsmyndigheten*.

I sådana fall får garantibelopp för fordran på uppsägningslön inte betalas ut innan förvaltaren, rekonstruktören *eller tillsynsmyndigheten* har omprövat sitt tidigare ställningstagande om lönegaranti eller underrättat den utbetalande myndigheten om att uppgifterna i försäkran inte ger anledning till en ny bedömning.

Behandling av personuppgifter

37 §

Den utbetalande myndigheten får behandla personuppgifter om det behövs för kontroll och utbetalning av garantibelopp och för att i övrigt utföra sina uppgifter i lönegaranti-verksamheten.

Personuppgifter som behandlas enligt första stycket får också behandlas om det behövs för att fullgöra uppgiftslämnande som sker i överensstämmelse med lag eller förordning.

38 §

Rätten att göra invändningar enligt artikel 21.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria

flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) gäller inte vid sådan behandling av personuppgifter i den utbetalande myndighetens lönegarantiverksamhet som är tillåten enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 februari 2025.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för en fordran hos en arbetsgivare som före ikraftträdandet har försatts i konkurs eller blivit föremål för ett annat insolvensförfarande som avses i 1 §.

Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att det i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska införas två nya paragrafer, 28 kap. 13 a och 13 b §§, och närmast före 28 kap. 13 a och 13 b §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

28 kap.

Lönegaranti

Skatteverkets verksamhet

13 a §

Sekretess gäller hos Skatteverket i verksamhet som avser lönegaranti för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider skada eller men.

Sekretessen gäller inte beslut eller andra ställningstaganden om lönegaranti.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Sekretessbrytande bestämmelse

13 b §

Sekretessen enligt 13 a § hindrar inte att en uppgift lämnas till en konkursförvaltare eller en rekonstruktör om den behövs för att ett beslut eller annat ställningstagande om lönegaranti ska kunna omprövas.

Om Skatteverket med stöd av första stycket lämnar en uppgift till en konkursförvaltare eller en rekonstruktör, får myndigheten vid utlämnandet göra ett förbehåll som inskränker konkursförvaltarens eller rekonstruktörens rätt att lämna uppgiften vidare eller utnyttja den. Ett sådant förbehåll får inte innebära ett förbud att utnyttja uppgiften om den behövs

*för att förvaltaren eller rekonstruk- Bilaga 5
tören ska kunna fullgöra sina
skyldigheter med anledning av
konkursen eller företagsrekon-
struktionen.*

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2025.

Förteckning över remissinstanserna (utkastet)

Remissinstanser som har gett in yttrande

Ackordscentralen, Arbetsförmedlingen, Arbetsgivarverket, Arbetsmiljöverket, Attunda tingsrätt, Domstolsverket, Ekobrottsmyndigheten, Företagarna, Försäkringskassan, Göteborgs tingsrätt, Hovrätten för Nedre Norrland, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Integritetsskyddsmyndigheten, Kammarkollegiet, Kammarrätten i Stockholm, Kronofogdemyndigheten, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Länsstyrelsen i Skåne län, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Polismyndigheten, Regelrådet, Rekonstruktör- och konkursförvaltarkollegiet i Sverige (REKON), Skatteverket, Statskontoret, Stockholms universitet (Juridiska fakulteten), Svenska Journalistförbundet, Sveriges a-kassor, Sveriges advokatsamfund, Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Åklagarmyndigheten och Örebro tingsrätt.

Remissinstanser som har avstått från att yttra sig eller inte har svarat

Ekonomistyrningsverket, Landsorganisationen i Sverige (LO), Riksdagens ombudsmän (JO), Svenskt Näringsliv, Sveriges akademikers centralorganisation (Saco), Sveriges Kommuner och Regioner samt Utgivarna.